

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Holumnica na roky 2015 – 2020

Návrh na pripomienkovanie

Názov:	Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Holumnica na roky 2015-2020
Územné vymedzenie:	obec Holumnica
Územný plán obce schválený:	nie
Dátum schválenia PHSR:	
Dátum platnosti:	od do 31.12.2020
Verzia ¹ :	1.0
Publikovaný verejne:	
Vypracoval:	RNDr. Radomír Babiak, PhD.

¹ Prvé prijaté znenie sa označuje číslom 1.0. V prípade zásadnej zmeny sa ďalšie aktualizované verzie označujú 2.0, 3.0 atď. V prípade malých zmien sa označuje 1.1.

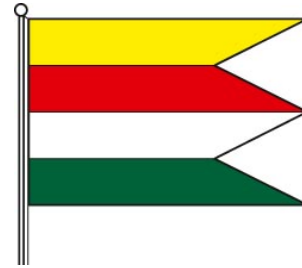

Holumnica

erb obce

vlajka obce

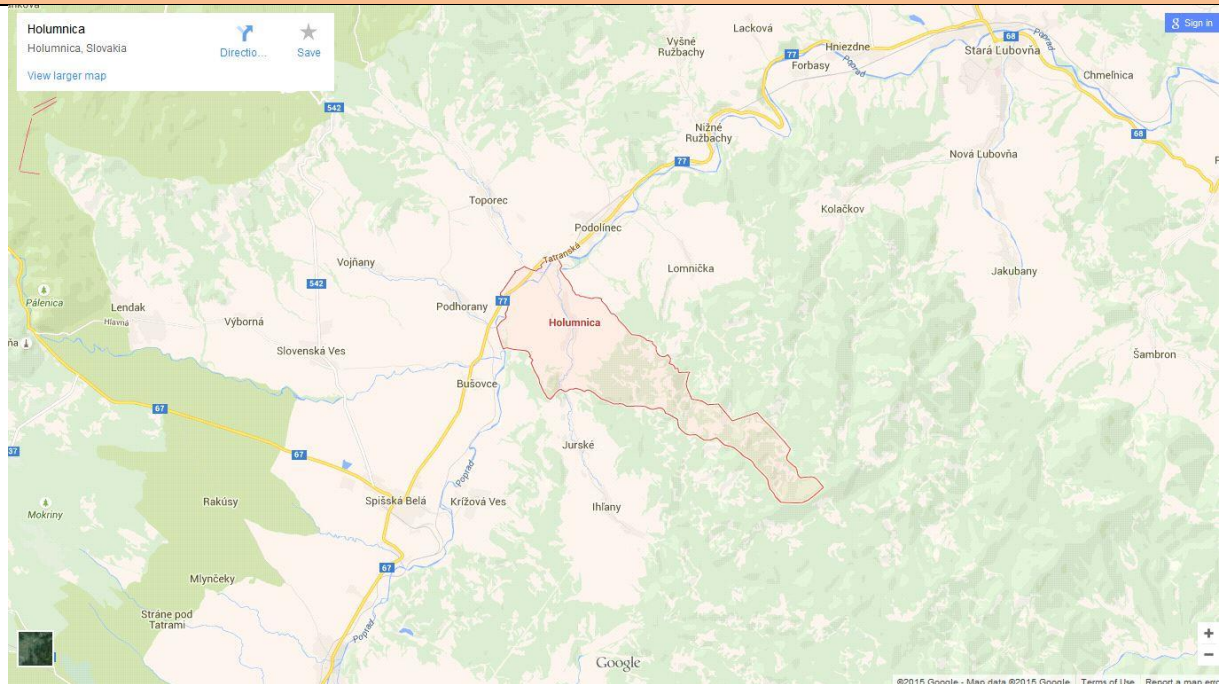
Základné údaje

Samosprávny kraj:	Prešovský
Okres:	Kežmarok
Historický región:	Spiš
Poloha stredu obce:	49°14'4'' s.g.š. a 20°31'26'' v.z.d.
Nadmorská výška stredu obce:	594 m.n.m.
Rozloha katastra:	16,78 km ² (1 678 ha)
Počet obyvateľov:	874 k 31.12.2014
Hustota obyvateľstva:	52 obyv./km ²
PSČ:	059 94
Evidenčné číslo vozidiel:	KK

Oficiálne kontakty

Adresa:	Obec Holumnica Obecný úrad č. 32 059 94 Holumnica
Web:	www.obecholumnica.sk
Email:	obec.holumnica@neton.sk
Telefón:	052/458 8122
IČO:	00 326 186

Poloha obce

OBSAH

ÚVOD	5
ZÁMER SPRACOVANIA PROGRAMU HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO ROZVOJA OBCE HOLUMNICA NA ROKY 2015-2020	6
A-ANALYTICKÁ ČASŤ	10
ZOZNAM ANALYZOVANÝCH VÝCHODISKOVÝCH KONCEPČNÝCH DOKUMENTOV A DÁT	11
A.I ANALÝZA VNÚTORNEHO PROSTREDIA	12
História obce	12
Prírodné pomery	12
Kvalita životného prostredia	13
Ochrana prírody a krajiny.....	13
Odpadové hospodárstvo	14
Ochrana proti povodňam	15
Obyvateľstvo	15
Počet obyvateľov a pohyb obyvateľstva	15
Veková štruktúra	18
Národnostná, konfesionálna a vzdelanostná štruktúra	19
Základné socioekonomické charakteristiky obyvateľstva	20
Zamestnanosť a mzdy	21
Nezamestnanosť	22
Domový a bytový fond	24
Dopravná infraštruktúra	25
Technická infraštruktúra	26
Zdravotnícka a sociálna infraštruktúra a služby.....	26
Školstvo, kultúra a šport	27
Administratívno-správne služby	28
Hospodárske pomery	28
Organizačná štruktúra ekonomiky	28
Poľnohospodárstvo	29
Priemysel.....	29
Cestovný ruch	30
Finančná analýza	31
Prehľad majetku a zdrojov	31
Analýza príjmov a výdavkov	32
Vyhodnotenie dotazníkového prieskumu	32
Ex-post hodnotenie PHSR 2007-2013	36
Ex-ante hodnotenie stavu projektovej pripravenosti investícií	38
A.II ANALÝZA VONKAJŠIEHO PROSTREDIA.....	40
Štrukturálne fondy v programovom období 2014-2020.....	41
STEEP analýza.....	44
A.III ZHODNOTENIE SÚČASNÉHO STAVU ÚZEMIA	45

SWOT analýza.....	45
Kľúčové faktory a disparity územia	46
B-STRATEGICKÁ ČASŤ	47
STRATEGICKÁ VÍZIA A STRATEGICKÝ CIEĽ OBCE	48
STRATÉGIA ROZVOJA	48
C-PROGRAMOVÁ ČASŤ.....	51
OPATRENIA, PROJEKTY A AKTIVITY PODĽA PRIORITNÝCH OBLASTÍ	52
SÚBOR UKAZOVATEĽOV, VÝSLEDKOV A DOPADOV	56
D-REALIZAČNÁ ČASŤ.....	63
AKČNÝ PLÁN OBCE	64
ADMINISTRATÍVNE, ORGANIZAČNÉ A INŠTITUCIONÁLNE ZABEZPEČENIE PHSR.....	65
STRUČNÝ POPIS KOMUNIKAČNEJ STRATÉGIE.....	66
SYSTÉM MONITOROVANIA A HODNOTENIA.....	66
E-FINANČNÁ ČASŤ	68
INDIKATÍVNY FINANČNÝ PLÁN.....	69
MODEL VIACZDROJOVÉHO FINANCOVANIA A FINANČNÝ RÁMEC.....	70
SYSTÉM HODNOTENIA A ZARAĐOVANIA PROJEKTOV DO FINANCOVANIA.....	74
ZÁVER	75
PRÍLOHY	76
ZOZNAM ČLENOV RIADIACEHO TÍMU A PRACOVNÝCH SKUPÍN, ZAPOJENÝCH DO SPRACOVANIA PHSR	77
ZOZNAM INFORMAČNÝCH ZDROJOV POUŽITÝCH V PHSR	77
ZOZNAM SKRATIEK POUŽITÝCH V PHSR.....	78
AKČNÝ PLÁN NA DANÝ ROZPOČTOVÝ ROK S VÝHLADOM NA 2 ROKY	78
ZOZNAM TABULIEK, GRAFOV, OBRÁZKOV A FORMULÁROV.....	81

Úvod

Obecná samospráva v zmysle zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení a zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja tvorí integrálnu súčasť regionálnej politiky a regionálneho rozvoja. Integrálnou súčasťou regionálnej politiky sa stala najmä v súvislosti s rozsiahlou decentralizáciou verejnej správy, ktorá sa na Slovensku uskutočnila po prelome milénia a ktorou na obecné samosprávy prešlo obrovské množstvo kompetencií, zodpovednosti a taktiež financií, predstavujúcich významnú časť verejných financií. Samosprávy tak v oblasti vytvárania podmienok pre hospodársky a sociálny rozvoj územia majú svoje nezastupiteľné postavenie. Či už v rámci svojich originálnych kompetencií alebo preneseného výkonu štátnej správy, obce zabezpečujú výkony a služby vo verejnom záujme. Z tohto dôvodu je potrebné venovať veľkú pozornosť a úsilie koncipovaniu rozvojových stratégií samospráv.

Dokument „Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Holumnica na roky 2015-2020“ (ďalej len „PHSR“) je strednodobý strategický dokument, ktorý na základe analýzy hospodárskej a sociálnej situácie stanovuje strategické ciele a priority v záujme budúceho rozvoja obce. Je prostriedkom na napĺňanie vízie ďalšieho smerovania obce. Týmto programom sa uskutočňuje podpora rozvoja na lokálnej úrovni s dôrazom na hospodársku, sociálnu a environmentálnu oblasť. Ide o program cielených opatrení, navrhnutý pre stimulovanie rozvoja obce v strednodobom horizonte.

Cieľom tohto dokumentu je navrhnúť funkčne trvalo udržateľnú rozvojovú stratégiu, zameranú na realizáciu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce so zreteľom na potreby jej obyvateľov. Tento dokument formuluje tak strategické ciele, ako aj konkrétne opatrenia a aktivity, realizáciou ktorých budú tieto ciele naplnené. PHSR nie je uzavretý dokument bez možnosti zmien. Práve naopak, je dokumentom živým, otvoreným, ktorý môže byť v prípade potreby kedykoľvek aktualizovaný, dopĺňovaný a upravovaný. Jeho význam a využitie spočíva predovšetkým v tom, že je spracovaný na základe prieskumu názorov a potrieb volených orgánov obce, jej obyvateľov, záujmových skupín, ako aj za spoluúčasti miestnych aktérov a odborníkov.

Ambíciou dokumentu je podať odpovede na tri základné a najdôležitejšie otázky:

1. Akí sme a kde sa nachádzame?
2. Kam sa chceme dostať?
3. Ako sa tam dostaneme?

Cieľom analytickej časti je identifikácia rozvojových faktorov a disparít obce (akí sme a kde sa nachádzame). Následne je v strategicko-časťi sformulovaná vízia, ktorá dáva odpoveď na druhú otázku (kam sa chceme dostať). Spôsob ako sa tam dostať je stanovený v stratégii rozvoja, ktorej úspešné naplnenie bude závislé od úspešnosti realizácie opatrení a aktivít, definovaných v programovej časti dokumentu.

Pri vypracovaní tohto programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja sa zohľadnili priority Národnej stratégie regionálneho rozvoja SR, ako aj jej vízia regionálneho rozvoja na Slovensku: Slovensko sa má stať krajinou s vysokou kvalitou života všetkých jeho obyvateľov. V záujme naplnenia dlhodobej vízie regionálneho rozvoja SR zameranej na rozvoj obcí, miest a regiónov, na zvyšovanie ich výkonnostného potenciálu a konkurencieschopnosti Národná stratégia regionálneho rozvoja SR stanovuje strategický cieľ: Integrovaným a výsledkovo orientovaným prístupom k regionálnemu rozvoju a na základe využitia vnútorného potenciálu regiónov zvýšiť do roku 2030 ich adaptabilitu, konkurencieschopnosť a výkonnosť pri súčasnom zvyšovaní kvality života obyvateľov a pri rešpektovaní princípov udržateľného rozvoja.

Zámer spracovania Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Holumnica na roky 2015-2020

Formulár 1 (Ú1): Zámer spracovania PHSR

Zámer spracovania PHSR	
Názov dokumentu	Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Holumnica na roky 2015-2020
Forma spracovania	<p>Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Holumnica na roky 2015-2020 (ďalej len „PHSR 2015-2020“) bude spracovaný podľa aktuálneho znenia zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja v znení neskorších predpisov a v súlade s Metodikou na vypracovanie programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce/obcí/VÚC, vydanou Ministerstvom dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja, verzia 2.0, február 2015.</p> <p>Spracovanie dokumentu bude rešpektovať princíp partnerstva. Vykonané bude participatívnym spôsobom so zapojením zamestnancov obecného úradu, poslancov OcZ, širokej verejnosti a externých odborníkov.</p> <p>PHSR bude vypracovaný v súlade s cieľmi a prioritami ustanovenými v Národnej stratégii regionálneho rozvoja a bude zohľadňovať ciele a priority zakotvené v Programe hospodárskeho a sociálneho rozvoja Prešovského samosprávneho kraja.</p>
Riadenie procesu spracovania	<p>Za riadenie procesu spracovania bude zodpovedať riadiaci tím zložený zo zástupcov obce a zhotoviteľa. Členmi riadiaceho tímu budú:</p> <p>Za obec: <u>Koordinátor riadiaceho tímu</u> Jana Tureková – starostka obce <u>Členovia riadiaceho tímu</u> Peter Knapik</p> <p>Za zhotoviteľa: <u>Člen riadiaceho tímu</u> RNDr. Radomír Babiak, PhD. – externý odborník</p> <p>Riadiaci tím zodpovedá za:</p> <ul style="list-style-type: none"> - celkovú koordináciu spracovania PHSR 2015-2020, - zostavenie Zámeru spracovania PHSR, - spracovanie analýzy vnútorného a vonkajšieho prostredia, - spracovanie východísk pre strategickú časť, - vypracovanie strategickej vízie, - vypracovanie sumárneho návrhu aktivít a projektov ako východisko pre Akčný plán, - stanovenie termínov realizácie aktivít, projektov (roky) a odhad ich financovania (výška a zdroje financovania), - spracovanie akčného plánu na daný rozpočtový rok s výhľadom na 2 roky,

	<ul style="list-style-type: none"> - vytvorenie systému monitorovania, hodnotenia a aktualizácie PHSR, - informovanie verejnosti o realizácii PHSR, - spracovanie finančnej časti vo forme Finančného rámca pre realizáciu PHSR, - finalizáciu dokumentu a jeho predloženie zastupiteľstvu na schválenie. <p>Pre účely spracovania dokumentu budú zriadené 3 pracovné skupiny pre oblasť hospodárstva, sociálnych vecí a životného prostredia. Členovia pracovných skupín za obec budú nominovaní starostom obce, príp. obecným zastupiteľstvom. Členstvo v pracovných skupinách pre partnerské organizácie a pre zainteresovanú verejnosť bude ponúknuté na báze dobrovoľnosti a so subjektmi, ktoré prejavia záujem o spoluprácu bude uzatvorená partnerská dohoda.</p> <p>Členovia pracovnej skupiny – hospodárska: Ing. Valéria Hudáková Mária Regecová RNDr. Radomír Babiak, PhD.</p> <p>Členovia pracovnej skupiny – sociálna: Zuzana Balážová Miroslav Gábor RNDr. Radomír Babiak, PhD.</p> <p>Členovia pracovnej skupiny – environmentálna: Jozef Klimek Helena Oračková RNDr. Radomír Babiak, PhD.</p> <p>Pracovné skupiny budú zodpovedať za:</p> <ul style="list-style-type: none"> - prerokovanie východísk pre strategickú časť, - prípravu podkladov pre formuláciu strategickú vízie obce, - návrh strategických cieľov a opatrení, - špecifikáciu opatrení, návrh aktivít a projektov, vrátane merateľných ukazovateľov výsledku, - prerokovanie návrhu finančnej časti. <p>Spracovanie PHSR bude prebiehať v úzkej komunikácii s verejnosťou. Verejnosť bude pravidelne informovaná o priebežných výstupoch prostredníctvom webovej stránky obce. Názory verejnosti budú zozbierané formou dotazníkového prieskumu.</p>
Obdobie spracovania	Od 14.7.2015 do 30.11.2015
Financovanie spracovania	Z rozpočtu obce, vo výške: 750,- eur

Zdroj: Weisová, Bernátová 2012, vlastné spracovanie

Formulár 2 (Ú2): Harmonogram spracovania PHSR

Harmonogram spracovania PHSR												
Mesiac	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Úvod							XX					
Analytická časť							XX	XX	XX			
Strategická časť									XX	XX		
Programová časť									XX	XX		
Realizačná časť										XX	XX	
Finančná časť											XX	
Záver											XX	

Zdroj: Weisová, Bernátová 2012, vlastné spracovanie

Formulár 3 (Ú3): Metódy zapojenia verejnosti do spracovania PHSR

Metóda	Informovanie verejnosti	Získavanie názorov verejnosti	Zohľadnenie názorov verejnosti
Verejné informačné tabule	áno		
Internetové stránky	áno	áno	áno
Obecné noviny			
Obecný rozhlas	áno		
Stretnutia s kľúčovými ľuďmi		áno	áno
Návšteva v území	áno	áno	áno
Verejné vypočutie	áno	áno	áno
Využitie miestnych ľudí na získavanie názorov	áno	áno	
Dotazník pre záujmové skupiny			
Dotazník pre širokú verejnosť	áno	áno	áno
Pracovné skupiny	áno	áno	áno
Nezávislí experti poskytujúci poradenské služby	áno	áno	áno

Zdroj: MDVRR 2015, vlastné spracovanie

Formulár 4 (Ú8): Štruktúra dokumentu

Úvod

táto časť zahŕňa:

- stručný popis kontextu vzniku a chronológie prípravy PHSR,
- stručné zhrnutie východiskových koncepčných dokumentov, týkajúcich sa vymedzeného územia,
- zámer spracovania PHSR.

Analytická časť

táto časť zahŕňa:

- kompletnú analýzu vnútorného prostredia na základe overeného súboru kvantitatívnych a kvalitatívnych dát podľa jednotlivých oblastí vrátane finančnej a hospodárskej situácie,
- ex-post hodnotenie (realizácia existujúceho PHSR vrátane vyhodnotenia rozpracovaných investičných a neinvestičných projektov k 31.12. príslušného roku),
- analýzu silných a slabých stránok územia,
- identifikáciu hlavných vonkajších faktorov rozvoja územia (výber hlavných faktorov),
- analýzu príležitostí a ohrození pre rast a rozvoj územia (posúdenie hlavných faktorov z hľadiska príležitostí a ohrození),
- analýzu väzieb územia,

- SWOT analýzu (súhrnná tabuľka),
- analýzu možných rizík a hrozieb, identifikáciu kritických oblastí rozvoja,
- identifikáciu východísk a možných riešení,
- odhad budúceho možného vývoja.

Strategická časť

táto časť zahŕňa:

- víziu územia,
- formuláciu a návrh stratégie,
- výber a popis strategických cieľov v jednotlivých politikách – oblastiach rozvoja (hospodárska, sociálna, environmentálna).

Programová časť

táto časť zahŕňa:

- konkrétne opatrenia a projekty vrátane ich priradenia k jednotlivým cieľom a prioritám,
- súbor ukazovateľov výsledkov a dosahov vrátane východiskových a cieľových hodnôt.

Realizačná časť

táto časť zahŕňa:

- popis úloh jednotlivých partnerov pri realizácii PHSR,
- popis postupov inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia realizácie PHSR, spôsob komunikácie, kooperácie a koordinácie,
- stručný popis komunikačnej stratégie PHSR k jednotlivým cieľovým skupinám,
- systém monitorovania a hodnotenia,
- akčný plán na daný rozpočtový rok s výhľadom na 2 roky – vecný a časový harmonogram realizácie jednotlivých opatrení a projektov.

Finančná časť

táto časť zahŕňa:

- indikatívny finančný plán na celú realizáciu PHSR,
- model viaczdrojového financovania jednotlivých opatrení, aktivít (projektov) za účasti sociálno-ekonomických partnerov v území v prepojení na programový rozpočet obce,
- hodnotiacu tabuľku pre výber projektov.

Záver

táto časť zahŕňa:

- informáciu o schválení a zverejnení PHSR.

Prílohy

táto časť zahŕňa:

- Príloha č. 1 – Zoznam členov riadiaceho tímu, pracovných skupín a partnerov zapojených do spracovania PHSR,
- Príloha č. 2 – Zoznam informačných zdrojov použitých v PHSR (východiskové strategické a koncepcné dokumenty, súvisiaca legislatíva),
- Príloha č. 3 – Zoznam skratiek použitých v PHSR,
- Príloha č. 4 – Akčný plán na daný rozpočtový rok s výhľadom na 2 roky,
- Príloha č. 5 – Dohoda o partnerstve.

A-Analytická časť

Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja

Analytická časť PHSR obsahuje komplexné zhodnotenie a analýzu východiskovej situácie obce s väzbami na širšie územie – analýzu aktuálneho stavu, v akom sa obec nachádza. Definuje vnútorný potenciál územia a limitujúce faktory rozvoja obce.

Zoznam analyzovaných východiskových koncepčných dokumentov a dát

Pri spracovaní Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Holumnica na roky 2015-2020 boli analyzované a zohľadnené už existujúce programovacie a plánovacie dokumenty:

Tabuľka 1: Zoznam analyzovaných koncepčných dokumentov

Zoznam analyzovaných koncepčných dokumentov			
Názov dokumentu	Platnosť dokumentu	Úroveň dokumentu	Zdroj
Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Holumnica na roky 2008-2015	2008-2015	lokálna	Obecný úrad Holumnica
Program odpadového hospodárstva obce na roky 2011-2015	2011-2015	lokálna	Obecný úrad Holumnica
Povodňová dokumentácia obce	priebežne	lokálna	Obecný úrad Holumnica
PHSR Prešovského samosprávneho kraja 2008-2015 ²	2008-2015	regionálna	www.po-kraj.sk
Územný plán veľkého územného celku Prešovského kraja – Zmeny a doplnky 2004	od 2004	regionálna	www.po-kraj.sk
Národná stratégia regionálneho rozvoja SR	2030	národná	www.telecom.gov.sk
Strategický plán rozvoja dopravnej infraštruktúry SR do roku 2020 - návrh	2020	národná	www.telecom.gov.sk
Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001	od 2001	národná	www.telecom.gov.sk
Partnerská dohoda 2014-2020	2014-2020	národná	www.partnerskadohoda.gov.sk
Operačné programy 2014-2020	2014-2020	národná	www.partnerskadohoda.gov.sk
Stratégia Európa 2020	2020	európska	www.eu2020.gov.sk

Zdroj: MDVRR 2015, vlastné spracovanie

Okrem rôznych koncepčných dokumentov bolo pri spracovaní dokumentu použité aj veľké množstvo dát rôzneho charakteru. Ich prehľad zobrazuje nasledujúca tabuľka.

Tabuľka 2: Zoznam použitých kvalitatívnych a kvantitatívnych dát

Zoznam použitých kvalitatívnych a kvantitatívnych dát		
Oblasť dát/téma	Zdroj údajov	Webová stránka
Obyvateľstvo	Obec Holumnica Štatistický úrad SR Databáza regionálnej štatistiky Mestská a obecná štatistika	www.obecholumnica.sk www.statistics.sk www7.statistics.sk datacube.statistics.sk

² V súčasnosti prebieha proces spracovania nového PHSR Prešovského samosprávneho kraja, predpokladaný termín jeho schválenia je koncom roka 2015

	Ústredie práce sociálnych vecí a rodiny Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2011	www.upsvar.sk datacube.statistics.sk/SODB/
Bývanie	Obec Holumnica Sčítanie obyvateľov, domov a bytov 2011	www.obecholumnica.sk datacube.statistics.sk/SODB/
Hospodárstvo	Obec Holumnica Databáza regionálnej štatistiky Štatistický úrad SR Obchodný register Živnostenský register	www.obecholumnica.sk www7.statistics.sk www.statistics.sk www.orsr.sk www.zrsr.sk
Školstvo a vzdelávanie	Obec Holumnica	www.obecholumnica.sk
Zdravotníctvo	Obec Holumnica	www.obecholumnica.sk
Sociálna sféra	Obec Holumnica Ústredie práce sociálnych vecí a rodiny	www.obecholumnica.sk www.upsvar.sk

Zdroj: vlastné spracovanie

A.I Analýza vnútorného prostredia

História obce

Obec je doložená z roku 1293 ako Nova Lompnicha, neskôr ako Noglumnicha (1329), Magna Lomnitz (1361), Holemnicz (1773), Polomnitz (1786), Holomnica (1808); maďarsky Hollólmnic; nemecky Holumnitz. Holumnica počas svojho vývoja patrila Berzeviczyovcom, Ujházyovcom aj Görgeyovcom. V roku 1600 mala 31 domov, v roku 1787 mala 104 domov a 731 obyvateľov a v roku 1828 mala 119 domov a 866 obyvateľov. Známa bola výrobou plátna, po roku 1794 mala aj plátennícke bielizne. Obyvatelia sa zaoberali poľnohospodárstvom, povozníctvom a tkaním a bielením bielizne. Pred koncom druhej svetovej vojny nemecká časť obyvateľstva evakuovala, príp. bola po vojne odsunutá. Opustenú pôdu zaujali obyvatelia z preľudnených a horských obcí, čím sa úplne zmenila národnostná a konfesijná skladba obyvateľstva (Kropilák, 1977).

Erb obce tvorí strieborný štít, na ktorom z červeného srdca vyrastá zelená rozkonárená vetvička ľalie s tromi zlatými kvetmi a šiestimi zlatými pukmi. Tento symbol má nejasný význam, interpretovaný je aj ako náboženský motív čistého srdca, podľa obecnej pečate z 18. storočia (Heraldický register SR). Vlajka má podobu štyroch pozdĺžnych pruhov – žltého, červeného, bieleho a zeleného. Ukončená je tromi cípmi, t.j. dvomi zástrihmi. Farebnosť pruhov je daná farbami obecného erbu.

Prírodné pomery

Geologickú stavbu územia tvorí centrálnokarpatský paleogén (flyšové pásmo), ktorý je tvorený najmä pieskovecami a ílovcami, v menšej miere zlepenkami a ďalšími horninami. Z hľadiska geomorfologického členenia patrí katastrálne územie obce do Alpsko-Himalájskej sústavy, podsústavy Karpaty, provincie Západné Karpaty a subprovincie Vonkajšie západné Karpaty. Ďalej sa rozdeľuje na dve oblasti. Len malá, severozápadná časť katastra (popri rieke Poprad) patrí do Fatransko-tatranskej oblasti, celku Podtatranská kotlina, podcelku Popradská kotlina a časti Kežmarská pahorkatina. Ostatná časť katastra patrí do Podhôrno-magurskej oblasti, celku Levočské vrchy. Územie okolo intravilánu obce patrí do podcelku Levočská vrchovina a časti Ľubické predhorie. Intravilán obce sa nachádza v severozápadnej časti katastra. Od intravilánu sa kataster tiahne úzkym pásmom juhovýchodným smerom do Levočských vrchov. Stredná časť tohto úzkeho pásu patrí do podcelku Levočská vrchovina a časti Kolačkovský chrbát, juhovýchodná časť katastra do podcelku Levočská vysočina. Z aspektu vertikálnej disekcie reliéfu sa na väčšine územia obce nachádzajú vrchoviny, len v severozápadnej časti katastra pahorkatiny.

Hydrologicky patrí územie obce do úmoria Baltského mora a do povodia Popradu. Obec je situovaná juhovýchodne od rieky Poprad, ktorá preteká severozápadnou časťou katastra. Intravilánom obce preteká Holumnický potok, ktorý pramení v Levočských vrchoch a vlieva sa do Popradu. Menšími tokmi v území sú Kamenec, Líščí potok, Toporský potok a Vojniansky potok, štruktúru povrchovej riečnej siete dopĺňajú ďalšie malé bezmenné toky. Rieka Poprad a potoky na území obce majú snehovo-dažďový režim odtoku, čo znamená, že najvyššiu vodnosť majú v apríli až v júli (s najvyššími prietokmi v máji) a najnižšiu v januári a februári. Kataster obce leží v dvoch hydrogeologických rajónoch – PQ 141 (Paleogén Spišskej Magury, Ľubovnianskej vrchoviny a SZ časti Spiško-Šarišského medzihoria a Pienin) a P 119 (Paleogén Levočských vrchov).

Takmer celé katastrálne územie obce patrí do chladnej, veľmi vlhkej klimatickej oblasti, mierne chladného okrsku (C1) s priemernou júlovou teplotou v rozmedzí 12 °C až 16 °C a priemernou ročnou teplotou okolo 4 °C. Malá časť severozápadnej časti katastra v doline rieky Poprad leží v mierne teplej oblasti, okrsku M5 (mierne teplý, vlhký, s chladnou až studenou zimou). Celé územie je pomerne bohaté na vlahu, priemerný ročný úhrn zrážok je od 700 mm do 900 mm. V januári dosahuje úhrn zrážok okolo 40 mm, v júli 80-100 mm. Veterné pomery v katastri obce sú podmienené cirkuláciou ovzdušia, geografickými pomermi i blízkosťou Vysokých Tatier, Levočských vrchov a Spišskej Magury. V ročnom priemere prevažujú západné a severozápadné vetry.

Z pôdných typov sa v katastri obce nachádzajú fluvizeme kultizemné, ktoré sa vyvinuli v povodí rieky Poprad. Juhovýchodne v smere do Levočských vrchov sa postupne striedajú pôdne typy kambizeme modálne a kultizemné nasýtené, kambizeme pseudoglejové nasýtené a kambizeme modálne kyslé.

V západnej časti katastra sa nachádzajú rendziny a kambizeme rendzinové, v severnej a severozápadnej časti kambizeme pseudoglejové nasýtené a vo východnej časti v oblasti Levočských vrchov kambizeme modálne a kultizemné. Poľnohospodárske pôdy v katastri obce nie sú ohrozené veternou eróziou, avšak stredne veľkou vodnou eróziou je ohrozených 70 % a silnou vodnou eróziou až 22 % poľnohospodárskej pôdy.

Z hľadiska fyto geografického členenia patrí malá severozápadná časť katastra (okolo rieky Poprad) do ihličnatej fyto geograficko-vegetačnej zóny, ostatná časť katastra do bukovej fyto geograficko-vegetačnej zóny. Prirodzenou potenciálnou vegetáciou sú bukové a jedľovo-bukové lesy s výskytom smrekovca opadavého v najvyšších častiach katastra. Zoogeografické členenie terestrického biocyklu zaraďuje územie do provincie listnatých lesov. Zo stavovcov sú pre toto územie charakteristické najmä jeleň obyčajný, srnec hôrny, sviňa divá, zajac poľný, vlk obyčajný a líška obyčajná.

Kvalita životného prostredia

Ochrana prírody a krajiny

Z aspektu územnej ochrany prírody leží kataster obce Holumnica v území s I. stupňom ochrany prírody a krajiny (ktorým je podľa zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny územie celej Slovenskej republiky). V juhovýchodnej časti katastra obce sa v oblasti bývalého vojenského obvodu Javorina nachádza chránené vtáčie územie Levočské vrchy. Okrem neho sa v katastri obce nenachádzajú žiadne iné chránené územia ani prvky ochrany prírody s vyšším stupňom ochrany.

Z pohľadu národných parkov sa najbližšie k obci Holumnica nachádza Tatranský národný park, 25 km severne aj Pieninský národný park. V týchto národných parkoch sú vyčlenené zóny s 2. až 5. stupňom územnej ochrany prírody. Z hľadiska osobitne chránených častí prírody SR sa v blízkosti katastra obce Holumnica nachádzajú napr. Národná prírodná rezervácia Belianske lúky so 4. stupňom ochrany (ide o jediné väčšie nedotknuté rašelinisko Popradskej kotliny, ktoré je chránené kvôli zachovaniu krovinných biocenóz s veľkým krajinárskym významom v podtatranskej poľnohospodárskej krajine a na ktorom sa nachádzajú zriedkavé lúčne a slatinné fytoocenózy so vzácnymi taxónmi), Prírodná pamiatka Beliansky potok (4. stupeň ochrany), NPR Pálenica (kataster obce Lendak – 5. stupeň ochrany) alebo Prírodná pamiatka Jaskyňa v Skalke (k.ú. Toporec).

Odpadové hospodárstvo

Systém zberu komunálnych odpadov je v obci nastavený podľa reálnych potrieb obyvateľov a zabezpečuje sa v súlade s ustanoveniami Zákona č. 223/2001 Z. z. o odpadoch v znení neskorších predpisov. Na zber zmesového komunálneho odpadu z domácností sa používajú 110 l KUKA nádoby. Biologicky rozložiteľné komunálne odpady sa zbierajú cestou zmluvnej organizácie alebo sa ukládajú v domácich kompostéroch, kde dochádza k ich zhodnocovaniu. Ostatné komunálne odpady sa v závislosti od druhov odpadov zbierajú prostredníctvom veľkoobjemových kontajnerov alebo zberných vriec. Zber jednotlivých druhov odpadu zabezpečujú zmluvné organizácie.

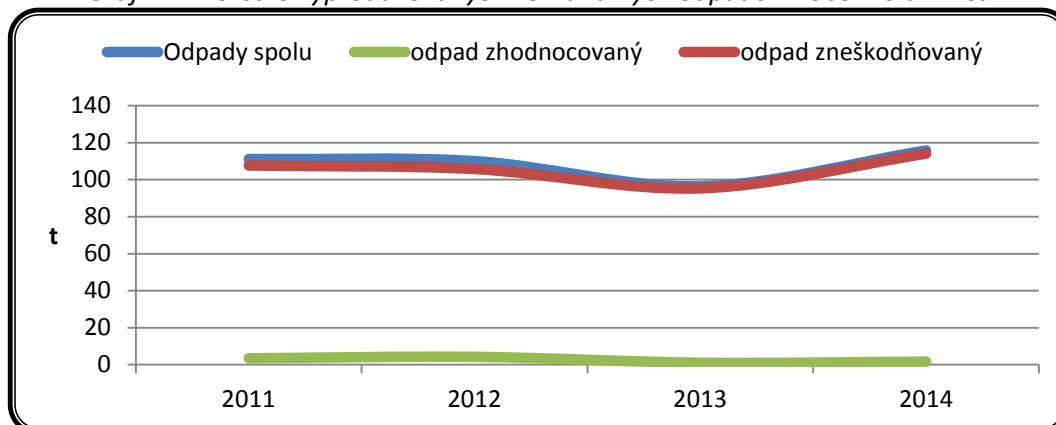
Tabuľka 3: Frekvencia zberu komunálneho odpadu pre domácnosti

Názov odpadu	Kategória O-ostatný N-nebezpečný	Frekvencia zberu
zmesový KO	O	1 x za 14 dní
papier	O	1 x za mesiac
plasty	O	1 x za mesiac
kovy	O	1 x za mesiac
sklo	O	1 x za 3 mesiace
BRKO	O	priebežne
veľkoobjemový odpad	O	2 x ročne
drobný stavebný odpad	O	2 x ročne
elektroodpad	N	2 x ročne
batérie	N	2 x ročne
žiarivky a iný odpad s ortuťou	N	2 x ročne
ostatný nebezpečný odpad	N	2 x ročne

Zdroj: Program odpadového hospodárstva 2011-2015, Obecný úrad

Množstvo vyprodukovaných komunálnych odpadov sa v obci pohybuje na úrovni cca 110-115 ton ročne (s výnimkou v roku 2013, kedy to bolo 96,44 t). V roku 2014 bolo v obci vyprodukovaných 115,76 t komunálnych odpadov. Negatívnou skutočnosťou je však extrémne nízky podiel zhodnocovaných odpadov, ktorý sa každoročne pohybuje na úrovni len cca 1-4 % z celkovej produkcie odpadov. Z tohto dôvodu a tiež v nadväznosti na ciele odpadového hospodárstva v Slovenskej republike je potrebné zvýšiť úsilie samosprávy v osvetovej aktivite a uvažovať tiež nad ďalšími opatreniami v záujme podpory triedenia odpadov v domácnostiach, čo by pomohlo zvyšovať podiel zhodnocovaných odpadov.

Graf 1: Množstvo vyprodukovaných komunálnych odpadov v obci Holumnica

Zdroj: Ročné výkazy o komunálnom odpade z obce Holumnica 2011 až 2014

Ochrana proti povodňam

V katastri obce Holumnica sa nachádzajú tri problémové lokality s potenciálom záplav pri vysokom stave vodných hladín tokov. Prvou lokalitou je okolie rieky Poprad. Na tejto rieke nastáva I. stupeň povodňovej aktivity (PA) pri dosiahnutí výšky vodnej hladiny 160 cm, druhý stupeň PA sa vyhlasuje pri vodnej hladine vo výške 210 cm a tretí stupeň pri dosiahnutí výšky 250 cm. Druhou lokalitou je časť toku Holumnického potoka pri rímskokatolíckom kostole, kde sa na ľavej strane toku nachádza strmý erózný breh a pri vyššom vodnom stave sa voda vylieva na pravú stranu toku do príľahlých záhrad. Treťou lokalitou je most pri evanjelickom kostole, kde je zúžený profil toku a pri vyšších vodných stavoch sa tam potok taktiež vylieva. Časť toku v intraviláne obce bola regulovaná Slovenským vodohospodárskym podnikom, š.p. Poprad. Na Holumnickom potoku nastáva I. stupeň PA pri vodnej hladine 150 cm, druhý stupeň sa vyhlasuje pri vodnej hladine 180 cm a tretí stupeň pri 200 cm.

Na miestnych potokoch boli v rámci celoslovenského projektu povodňových opatrení, podporovaného vládou SR, vybudované viaceré protipovodňové hrádzky. Tieto hrádzky plnia predovšetkým protieróznou funkciu, v menšej miere aj funkciu protipovodňovú (hoci hlavným zámerom ich výstavby bola práve protipovodňová funkcia). Na zadržanie povodňovej vlny sa v súčasnosti (leto 2015) stavia v Levočských vrchoch nad obcou Ihľany polder, ktorý by mal napomôcť prípadným kritickým povodňovým situáciám na Holumnickom potoku aj v obci Holumnica.

Obyvateľstvo

Počet obyvateľov a pohyb obyvateľstva

Nasledujúca tabuľka zobrazuje základné parametre stavu a pohybu obyvateľstva obce Holumnica za posledných 10 rokov. Počet obyvateľov sa v tomto období zvýšil o 55 (z 819 v roku 2005 na 874 v roku 2014; najvyšší počet obyvateľov však bol v roku 2010 - 895). Dve pätiny obyvateľov Holumnice tvoria osoby narodené v inej obci, autochtónne obyvateľstvo predstavuje 60,0 % všetkých obyvateľov s trvalým pobytom v obci (podľa výsledkov SODB 2011).

Tabuľka 4: Základné charakteristiky stavu a pohybu obyvateľstva

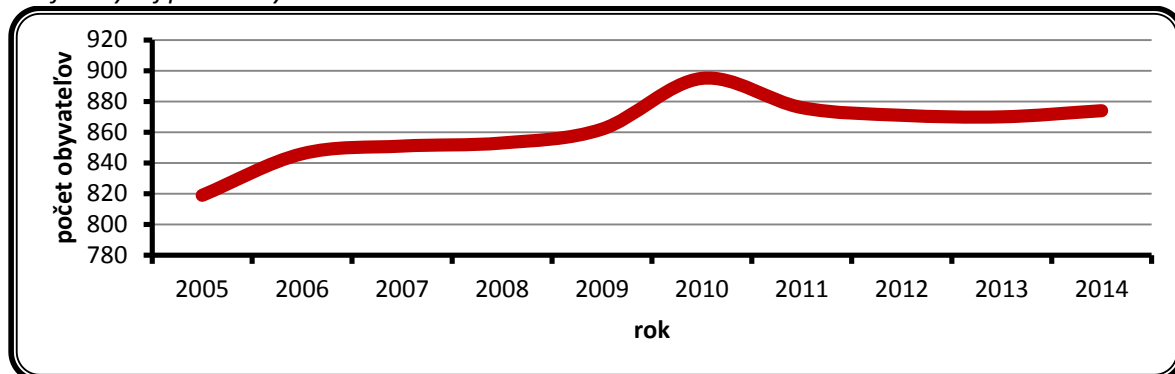
	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Počet obyvateľov (k 31.12.)	819	846	851	853	862	895	876	871	870	874
Živonarodení	11	14	12	10	18	19	14	11	15	15
Zomrelí	10	6	1	5	5	5	5	2	8	7
Bilancia prirodzeného pohybu	1	8	11	5	13	14	9	9	7	8
Pristáhovaní	9	26	2	4	1	32	11	9	9	10
Vystáhovaní	3	8	9	9	5	14	6	23	17	13
Migračné saldo	6	18	-7	-5	-4	18	5	-14	-8	-3
Bilancia celkového pohybu	7	26	4	0	9	32	14	-5	-1	5
Hr.m. živorodenosti (‰)	13,4	16,5	14,1	11,7	20,9	21,2	16,0	12,6	17,2	17,2
Hr.m. úmrtnosti (‰)	12,2	7,1	1,2	5,9	5,8	5,6	5,7	2,3	9,2	8,0
Hr.m. prirodzeného prírastku (‰)	1,2	9,5	12,9	5,9	15,1	15,6	10,3	10,3	8,0	9,2
Hr.m. imigrácie (‰)	11,0	30,7	2,4	4,7	1,2	35,8	12,6	10,3	10,3	11,4
Hr.m. emigrácie (‰)	3,7	9,5	10,6	10,6	5,8	15,6	6,8	26,4	19,5	14,9
Hr.m. migračného salda (‰)	7,3	21,3	-8,2	-5,9	-4,6	20,1	5,7	-16,1	-9,2	-3,4
Hr.m. celkového prírastku (‰)	8,5	30,7	4,7	0,0	10,4	35,8	16,0	-5,7	-1,1	5,7

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube, vlastné prepočty

Počet obyvateľov obce Holumnica má za ostatných 10 rokov celkovo stúpajúcu tendenciu. Rýchlejším tempom rástla populácia v rokoch 2005 až 2010. Po poklese v roku 2011 možno počet obyvateľov v ostatných troch rokoch označiť ako stagnujúci na úrovni cez 870.

Graf 2: Vývoj počtu obyvateľov v obci Holumnica

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube, vlastné spracovanie

Úroveň natality za posledných 10 rokov mala pomerne nevyrovnaný priebeh, keď sa pohybovala v rozmedzí od 11,7 ‰ (10 živonarodených v roku 2008) po 21,2 ‰ (19 živonarodených v roku 2010). Priemerná hodnota tohto ukazovateľa za celé hodnotené obdobie, teda za posledných 10 rokov, bola veľmi priaznivá - 16,1 ‰ (v priemere 13,9 živonarodených osôb ročne). Pre porovnanie, v okrese Kežmarok sa hr. m. živorodenosti pohybuje na úrovni cca 15 ‰ (pričom kežmarský okres v tomto ukazovateli patrí medzi najlepšie okresy na Slovensku), v Prešovskom kraji 11,5 ‰ a v Slovenskej republike na úrovni cca 10 ‰.

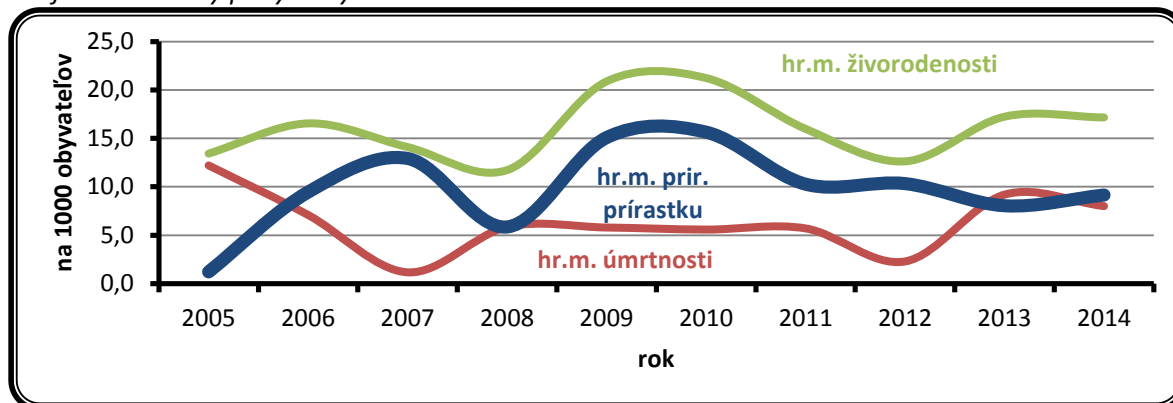
Medziročný vývoj počtu zomrelých mal, podobne ako tomu bolo u počtu živonarodených, taktiež nevyrovnaný priebeh, avšak tento ukazovateľ dosahoval rádovo nižšie hodnoty. Najmenej zomrelých za posledných 10 rokov bolo v roku 2007 (1 osoba), najviac v roku 2005 (10 zomrelých osôb). Úroveň mortality sa pohybovala v rozmedzí od 1,2 po 12,2 ‰, pričom priemer za posledných 10 hodnotených rokov bol v Holumnici 6,3 ‰. V obci teda môžeme pozorovať priaznivú, nižšiu mieru úmrtnosti akú má okres Kežmarok (7 ‰), Prešovský kraj (8 ‰) a Slovenská republika (cca 9,5 ‰).

Pozitívne hodnoty hrubej miery živorodenosti s pozitívnymi hodnotami hrubej miery úmrtnosti sa odzrkadľujú v bilancii prirodzeného pohybu obyvateľstva Holumnice. Obec bola počas celého hodnoteného obdobia populačne zisková. Najmenej priaznivý za posledných 10 rokov bol rok 2005 (prirodzený prírastok +1 obyvateľ), najviac priaznivý rok 2010 (+14 obyvateľov). Hrubá miera prirodzeného prírastku sa tak v posledných 10 rokoch pohybovala v rozmedzí od 1,2 ‰ v spomínanom roku 2005 po 15,6 ‰ v rokoch 2010.

Z dôvodu kombinácie vysokej natality na jednej strane a nízkej mortality na strane druhej, bola reprodukcia obyvateľstva za posledných 10 rokov efektívna a prirodzenými populačnými procesmi tak v obci dochádzalo k prírastku obyvateľov. Za dominantné faktory, ovplyvňujúce prirodzený pohyb obyvateľstva obce, možno považovať predovšetkým národnostnú a vekovú štruktúru jej obyvateľov.

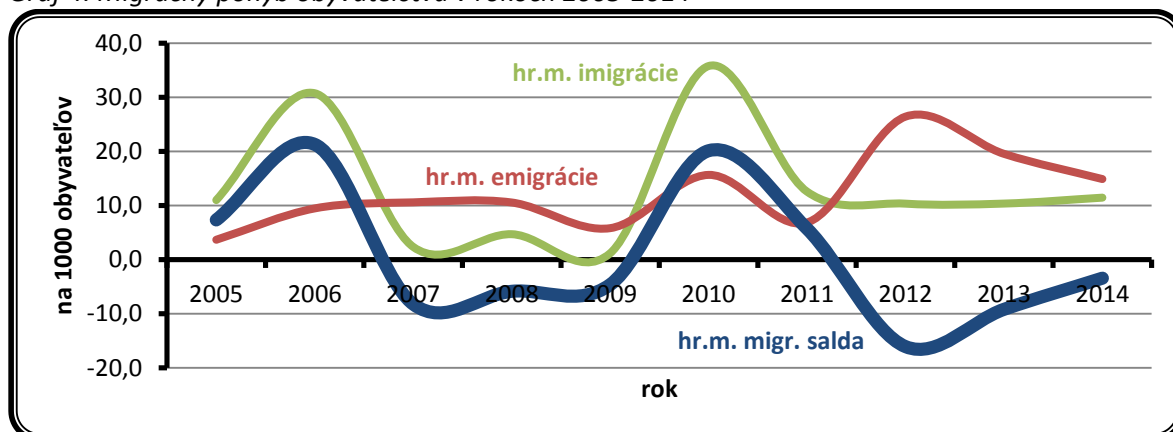
Graf 3: Prirodzený pohyb obyvateľstva v rokoch 2005-2014

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube, vlastné spracovanie

Kým vývoj prirodzeného pohybu je v obci pozitívny, vývoj z hľadiska migračného pohybu už takým nie je. Hrubá miera imigrácie sa v obci za posledných 10 rokov pohybovala v priemere na úrovni 13,0 ‰ (priemerne sa ročne prisťahovalo cca 11,4 osoby). Tieto hodnoty sú však zdeformované vysokým počtom prisťahovaných v rokoch 2006 a 2010 (26, resp. 32 prisťahovaných), keď boli zverené do užívania 2 bytové domy, vybudované obcou primárne pre mladé rodiny (postavenie bytových domov malo výrazne pozitívny vplyv na demografické charakteristiky obyvateľstva obce). Okrem spomínaných dvoch rokov sa počet prisťahovaných medziročne pohyboval v rozmedzí od 2-11 osôb. Na druhej strane, hrubá miera emigrácie v hodnotenom období dosahovala vyrovnanejšie hodnoty, pričom jej priemerná úroveň bola 12,3 ‰ (10,7 odšahovaných osôb ročne). Hrubá miera emigrácie sa pohybovala v rozmedzí od 3,7 ‰ v roku 2005, kedy bola najnižšia, po 26,4 ‰ v roku 2012, kedy bola najvyššia. V ostatných 5 rokoch badať negatívny trend nárastu počtu vystahovaných osôb. Výsledkom uvedených procesov bol mimoriadne kolísavý priebeh migračného salda, pohybujúceho sa v rozmedzí od -14 osôb v roku 2012 (migračný úbytok na úrovni -16,1 ‰) po 18 osôb v rokoch 2006 a 2010 (migračný prírastok na úrovni 21 ‰). Celkovo sa za posledných 10 rokov migračným pohybom zvýšil počet obyvateľov obce o 6. Kladné migračné saldo je však značne ovplyvnené spomínanými rokmi 2006 a 2010, kedy si obec výstavbou bytových domov „jednorázovo“ zabezpečila (výrazný) migračný prírastok. Ak by sme z hodnotenia vyňali tieto dva spomínané roky, zistíme, že obec vykazuje väčšinou negatívnu bilanciu migračného salda a že v nej teda z aspektu migrácie prebiehajú prevažne depopulačné procesy. Možno teda konštatovať, že za posledných 10 rokov migračným pohybom počet obyvateľov síce mierne vzrástol, avšak trend vývoja je skôr nepriaznivý. Dominantnými faktormi ovplyvňujúcimi migračný pohyb obyvateľov Holumnice sú predovšetkým ponuka pracovných príležitostí a možnosti uplatnenia mladých ľudí v regióne.

Graf 4: Migračný pohyb obyvateľstva v rokoch 2005-2014

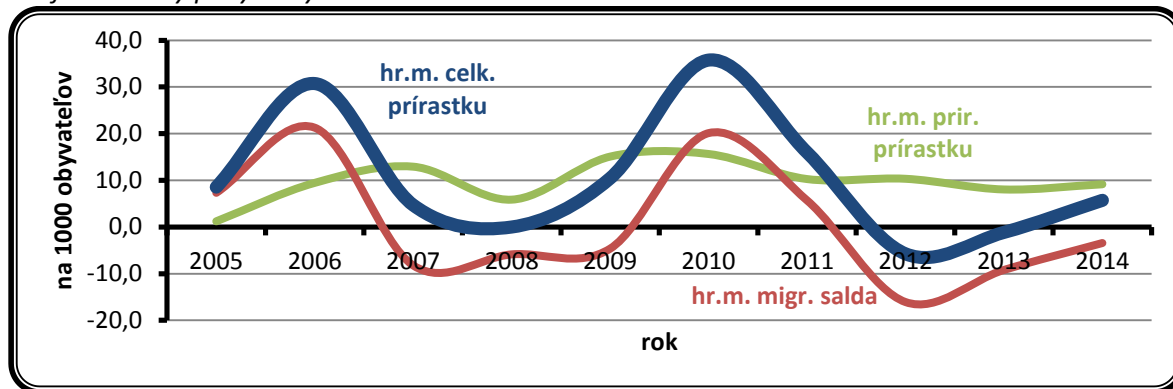

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube, vlastné spracovanie

Hrubá miera prirodzeného prírastku dosahovala počas celého hodnoteného obdobia kladné hodnoty (každý rok sa viac ľudí narodilo ako zomrelo), čiže prirodzenými populačnými procesmi počet obyvateľov každoročne rástol. Hrubá miera migračného salda dosahovala premenlivé hodnoty (znamenajúce aj migračný prírastok aj migračný úbytok obyvateľstva). Celkovo je migračné saldo za hodnotené obdobie kladné, čiže výsledkom migračných procesov za posledných 10 rokov bol taktiež nárast počtu obyvateľov. Dôležitým momentom je však skutočnosť, že trend migračného salda je skôr negatívny (najmä v posledných rokoch, keď obyvateľstvo migračnými procesmi ubúda). Bilancia celkového pohybu obyvateľstva Holumnice v rokoch 2005 až 2014 je teda mimoriadne priaznivá, keďže počet obyvateľov za posledných 10 rokov narastá. Celkovú situáciu ohľadne populačného vývoja v obci možno hodnotiť veľmi pozitívne, ohrozenie však v strednodobom horizonte predstavuje nastupujúci negatívny trend vo vývoji migračného pohybu.

Graf 5: Celkový pohyb obyvateľstva v rokoch 2005 až 2014

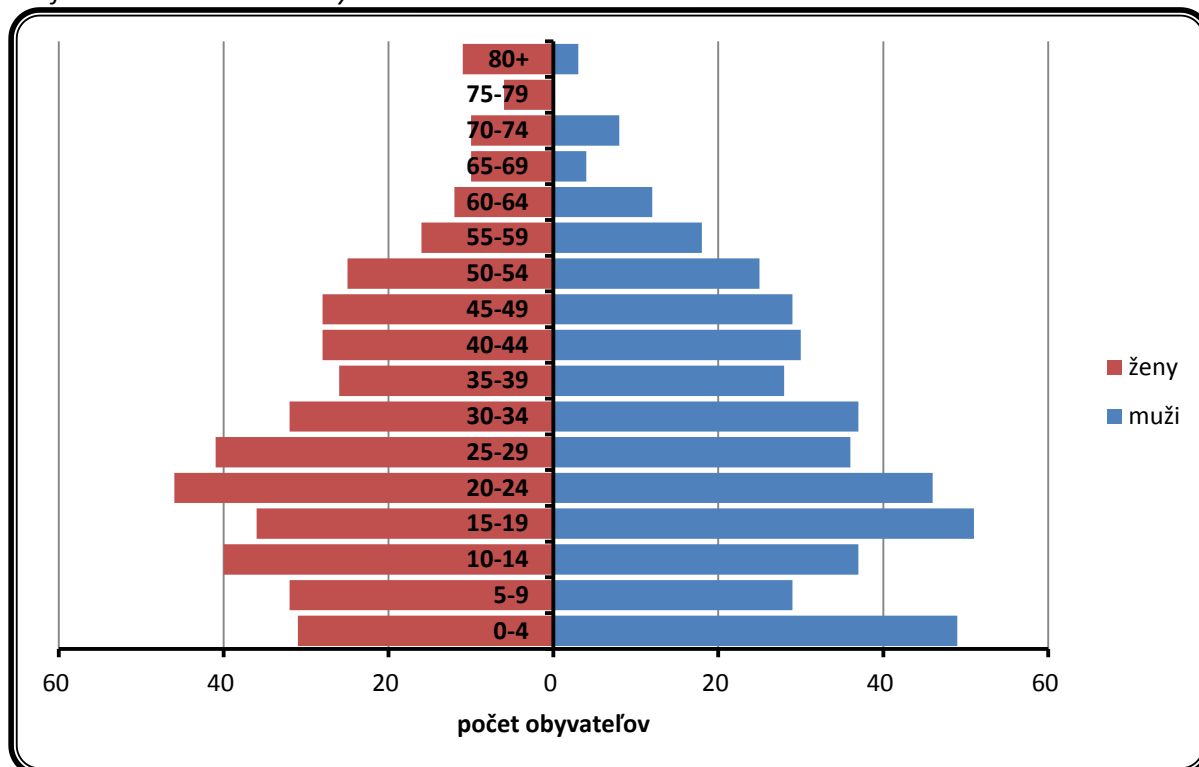
Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube, vlastné spracovanie

Veková štruktúra

Veková pyramída obyvateľstva Holumnice ukazuje, že v obci sa z pohľadu demografickej reprodukcie nachádza progresívny typ populácie, keďže početnosť predreprodukčnej zložky (0-14 r.) prevyšuje početnosť poreprodukčnej (nad 50 r.) zložky obyvateľstva. Tento typ vekovej štruktúry je charakteristický pre rómsku populáciu. Najvyššie zastúpenie v štruktúre obyvateľstva majú vekové skupiny (podľa poradia) 20-24, 15-19, a 0-4 ročných. V nadväznosti na typ vekovej pyramídy možno konštatovať, že z dlhodobého hľadiska bude počet obyvateľov obce (pri nezmenených podmienkach) narastať.

Graf 6: Veková štruktúra obyvateľstva v roku 2011

Zdroj: SODB 2011, vlastné spracovanie

Priemerný vek obyvateľstva v roku 2011 predstavoval 30,64 roka (28,96 u mužov a 32,37 roka u žien). Z hľadiska priemerného veku sa obec v porovnaní s inými obcami okresu zaradila medzi obce s veľmi mladým obyvateľstvom, pričom predpoklad je, že obyvateľstvo bude pozvoľna starnúť. V štruktúre obyvateľstva vo vzťahu k ekonomickej aktivite, teda podľa produktívnych vekových skupín, výrazne prevláda predproduktívna zložka (0-14 r.) nad poproduktívnu zložku (65+ r.), pričom podiel produktívnej zložky (69,0 %) je pomerne priaznivý (napr. v rámci Slovenska je tento podiel cca 72 %).

Tabuľka 5: Vybrané parametre vekovej štruktúry obyvateľstva obce Holumnica

	Počet obyvateľov	Veková štruktúra (%)			Priemerný vek
		0-14	15-64	65+	
Holumnica	872	25,0	69,0	6,0	30,64

Zdroj: SODB 2011

Národnostná, konfesijná a vzdelanostná štruktúra

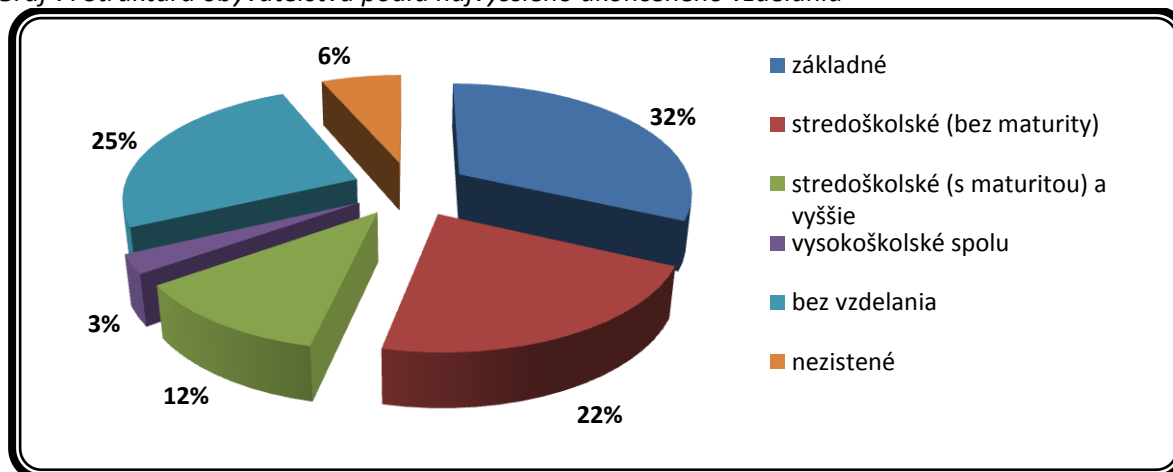
V národnostnom zložení obyvateľstva obce Holumnica dominuje slovenská národnosť, ku ktorej sa hlási 71,33 % obyvateľov. K rómskej národnosti sa v poslednom sčítaní (SODB 2011) prihlásilo 18,92 % obyvateľov a k nemeckej 0,69 % obyvateľov. Pri 9,06 % obyvateľov národnosť zistená nebola. Tieto údaje sú však skreslené, nakoľko v obci žije majoritná rómska komunita a časť z nej sa v spomínanom sčítaní prihlásila k slovenskej národnosti. Podľa kvalifikovaného odhadu publikovaného v Atlase rómskych komunit z roku 2014 žilo v roku 2013 v obci Holumnica približne 75 % (cca 660) obyvateľov rómskej národnosti (Mušinka a kol., 2014).

V konfesijnej štruktúre obyvateľstva dominuje rímskokatolícke vierovyznanie s podielom 80,39 %. V obci je výraznejšie zastúpená aj Evanjelická cirkev augsburského vyznania, ku ktorej sa prihlásilo 7,00 % obyvateľov. K cirkvi adventistov siedmeho dňa sa prihlásilo 1,38 % obyvateľov, ku gréckokatolíckej cirkvi 0,69 % a k evanjelickej cirkvi metodistickej 0,11 % obyvateľov. K žiadnemu náboženstvu sa nehlási 0,46 % obyvateľov obce a u 9,98 % obyvateľstva príslušnosť ku konfesiam zistená nebola (SODB 2011).

Podľa výsledkov Sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2011 (SODB, 2011) má až tretina (32 %) obyvateľov obce ako najvyššie dosiahnuté vzdelanie len základné vzdelanie. Stredoškolské vzdelanie bez maturity (max. výučný list) má necelá štvrtina obyvateľov a stredoškolské vzdelanie s maturitou a vyššie má 12 % obyvateľov Holumnice. Vysokoškolské vzdelanie malo v roku 2011 šesť percent obyvateľov obce.

Graf 7: Štruktúra obyvateľstva podľa najvyššieho ukončeného vzdelania

Poz.: v kategórii „bez vzdelania“ sú zahrnuté osoby s neukončeným základným vzdelaním a deti do 16 rokov

Zdroj: SODB 2011

Základné socioekonomické charakteristiky obyvateľstva

Miera ekonomickej aktivity (podiel ekonomicky aktívnych obyvateľov na počte obyvateľov v produktívnom a poproduktívnom veku) v obci Holumnica predstavuje 59,63 %. Z 390 ekonomicky aktívnych osôb bolo v čase Sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2011 pracujúcich osôb (okrem pracujúcich dôchodcov) 183, pracujúci dôchodcovia boli 8, na materskej dovolenke bolo 10 osôb a 181 obyvateľov bolo nezamestnaných. V kategórii ostatných nezávislých boli v čase sčítania 4 osoby. Z 872 obyvateľov obce bolo 91 dôchodcov (pracujúcich aj nepracujúcich spolu), čo predstavuje 10,4 % obyvateľstva. Ďalšiu necelú jednu tretinu (31,9 %) všetkých obyvateľov tvorili deti do 16 rokov a študenti.

Tabuľka 6: Obyvateľstvo podľa ekonomickej aktivity

			počet	podiel (%)
Osoby nezávislé	v tom:	ekonomicky aktívni	390	44,7
		rodičovská dovolenka	39	4,5
		nepracujúci dôchodcovia	83	9,5
		ostatní nezávislí	4	0,5
	<i>nezávislé osoby spolu:</i>		516	59,2
Osoby závislé	v tom:	deti do 16 rokov	235	26,9
		študenti stredných škôl	43	4,9
		študenti vysokých škôl	9	1,0
		ostatní závislí, nezistení	69	7,9
	<i>osoby závislé spolu:</i>		356	40,8
Obyvateľstvo spolu			872	100,0

Zdroj: SODB 2011

Zamestnanosť a mzdy

Ukazovateľ „odvetvie ekonomickej činnosti“ predstavuje druh výroby alebo činnosti podniku alebo iného subjektu, ktorú obyvateľ aktuálne alebo v poslednom pracovnoprávnom vzťahu vykonával. Vzťahuje sa na obyvateľov starších ako 16 rokov, ktorí už niekedy pracovali.

Podľa SODB 2011 najväčšiu časť z 390 ekonomicky aktívnych obyvateľov Holumnice predstavovali pracujúci v odvetví priemyselnej výroby (84 obyvateľov; 22 % z celkového počtu EAO). Významnejšie zastúpenie malo ešte odvetvie, stavebníctva (50 EAO; 13 %). Keďže je Holumnica vidieckou obcou s minimom pracovných príležitostí, významnú úlohu v otázke zamestnanosti obyvateľstva zohráva dochádzka do zamestnania. Ako vidieť z nasledujúcej tabuľky, každý druhý ekonomicky aktívny obyvateľ (46,67 %) musí za prácou dochádzať mimo obec svojho bydliska. V odvetví odborných, vedeckých a technických činností dochádzajú za prácou mimo obec svojho bydliska všetky ekonomicky aktívne osoby. Zo 73 osôb v kategórii „nezistené“ (osoby, ktoré neuviedli v ktorom odvetví pracujú) 22 dochádza za prácou mimo obec svojho bydliska.

Tabuľka 7: Ekonomicky aktívne obyvateľstvo podľa dochádzky do zamestnania a odvetvia ekonomickej činnosti

Odvetvie ekonomickej činnosti ³	Počet EAO	podiel dochádzajúcich do zamestnania v danom odvetví (%)	
		z toho dochádza do zamestnania	
Poľnohospodárstvo, lesníctvo a rybolov	29	13	44,83
Priemyselná výroba, ťažba a dobývanie	84	36	42,86
Dodávka energií, odpadové hospodárstvo	5	3	60,00
Stavebníctvo	50	30	60,00
Veľkoobchod, maloobchod	35	23	65,71
Doprava a skladovanie	14	5	35,71
Ubytovacie a stravovacie služby	6	5	83,33
Činnosti v oblasti nehnuteľností, financií, poisťovania, informácií a komunikácie	10	4	40,00
Odborné, vedecké a technické činnosti	2	2	100,00
Administratívne a podporné služby	11	6	54,55
Verejná správa a obrana	27	12	44,44
Vzdelávanie	27	14	51,85
Zdravotníctvo a sociálna pomoc	13	6	46,15
Ostatné činnosti spolu	4	1	25,00
Nezistené	73	22	30,14
Spolu	390	182	46,67

Zdroj: SODB 2011

Najdôležitejším miestom dochádzky za prácou bolo pre obyvateľov Holumnice v čase Sčítania obyvateľov, domov a bytov 2011 mesto Kežmarok, do ktorého dochádzalo za prácou 21 obyvateľov (najmä do priemyselnej výroby). V menšom počte odchádzali obyvatelia obce za prácou do Popradu (8 osôb), Spišskej Belej a Podolínce (po 4 osoby). Do inej obce v rámci okresu Kežmarok odchádzalo celkovo 35 osôb, do iných okresov v rámci SR 22 osôb a do zahraničia 39 EAO.

Jednou z dôležitých charakteristík pracovného trhu a zároveň významným ukazovateľom vyspelosti/zaostalosti regiónu je nastavenie výšky miezd v danom regióne. Obec leží v okrese

³ kvôli zjednodušeniu a prehľadnosti sú niektoré odvetvia v danej tabuľke oproti klasifikácii SK NACE Rev.2 združené

Kežmarok a ako napovedá tabuľka nižšie, tento okres patrí z hľadiska výšky priemerných nominálnych mesačných miezd zamestnancov medzi výrazne podpriemerné regióny Slovenska. V roku 2013 bola uvedená mzda v okrese Kežmarok (648 eur) nižšia ako priemer v Prešovskom kraji (721 eur) a výrazne nižšia ako v Slovenskej republike (dosahovala len 73 % priemeru SR; na Slovensku bola o 243 eur vyššia). Dokonca aj v porovnaní s okolitými okresmi Poprad a Stará Ľubovňa, ktoré ešte tvoria rádius dennej dochádzky do zamestnania z obce Holumnica, bola mzda v okrese Kežmarok výrazne nižšia. Takáto nízka úroveň priemernej nominálnej mesačnej mzdy je odrazom nízkej úrovne ekonomiky v okrese Kežmarok a, navyše, tento faktor podporuje emigráciu obyvateľstva z obce za lepšími ekonomickými podmienkami.

Tabuľka 8: Priemerná nominálna mesačná mzda zamestnanca (eur)

	2010	2011	2012	2013
okres Kežmarok	611	620	635	648
okres Poprad	738	755	790	782
okres Stará Ľubovňa	621	651	670	709
Prešovský kraj	659	697	715	721
Slovenská republika	828	853	881	891

Poz.: údaje za podniky s 2 a viac zamestnancami

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza STATdat

V ostatných 10-15 rokoch, najmä v súvislosti s nástupom informačného veku a masívnym rozvojom informačno-komunikačných technológií, sa na trhu práce čoraz väčší dôraz kladie na digitálne zručnosti zamestnancov. Schopnosť osôb uplatniť sa na trhu práce je vo výraznej miere determinovaná úrovňou ich počítačových znalostí. Z tohto aspektu je málo priaznivým momentom digitálna gramotnosť obyvateľov Holumnice. Len 39,7 % trvalo bývajúcich obyvateľov ovláda prácu s internetom a 28,8 % prácu s textom. Prácu s elektronickou poštou ovláda 25,2 % obyvateľov a prácu s tabuľkami ovláda len 19,4 % obyvateľov obce. Ozajstný počet obyvateľov ovládajúcich/neovládajúcich prácu s počítačom sa však môže líšiť, keďže až štvrtina obyvateľov neuviedla svoje digitálne schopnosti.

Tabuľka 9: Obyvateľstvo podľa počítačových znalostí

Trvalo býajúce obyvateľstvo spolu	práca s textom			práca s tabuľkami		
	áno	nie	nezistené	áno	nie	nezistené
	251	400	221	169	456	247
872	práca s elektronickou poštou (e-mail)			práca s internetom		
	áno	nie	nezistené	áno	nie	nezistené
	220	422	230	346	348	178

Zdroj: SODB 2011

Nezamestnanosť

Počet uchádzačov o zamestnanie sa v obci za ostatných 7 rokov pohyboval v rozmedzí 142 až 235. Miera nezamestnanosti sa teda v obci pohybovala v rozpätí od 36,4 % (2008) po 60,3 % (2012), pričom v posledných 3 rokoch dochádza k jej miernemu poklesu. Pre porovnanie, k 31.12.2014 bola miera nezamestnanosti v okresoch Kežmarok, Poprad a Stará Ľubovňa 28,44 %, 14,27 %, resp. 15,86 %, v Prešovskom kraji bola na úrovni 19,77 % a v Slovenskej republike 13,85 %. V Holumnici je teda miera nezamestnanosti extrémne vysoká, neporovnateľne vyššia ako na všetkých porovnávaných úrovniach.

Tabuľka 10: Vývoj nezamestnanosti v obci

k 31.12.	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Počet UoZ	142	170	185	199	235	219	191
Miera nezamestnanosti (%)	36,4	43,6	47,4	51,0	60,3	56,2	49,0

Štatistický úrad SR databáza DATAcube, vlastné spracovanie

Na konci prvého kvartálu 2015 bolo v obci na Úrade práce, sociálnych vecí a rodiny evidovaných 194 uchádzačov o zamestnanie. Z tohto počtu bolo 108 mužov (55,7 %) a 86 žien (44,3 %). Z hľadiska vekovej štruktúry tvorili najvyšší podiel medzi UoZ uchádzači vo vekovej skupine 20-29 r. Početnosť UoZ v jednotlivých vekových skupinách je však pomerne vyrovnaná, čo naznačuje, že problémy s nezamestnanosťou sa netýkajú len určitej vybranej vekovej skupiny, ale týkajú sa všetkých obyvateľov Holumnice bez ohľadu na vek.

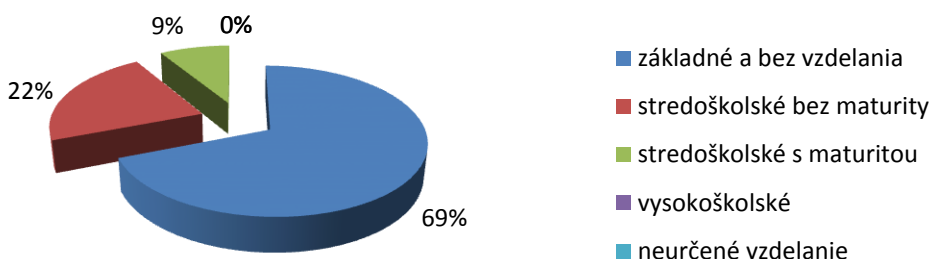
Tabuľka 11: Štruktúra UoZ podľa veku k 31.3.2015

do 19 r.		20-29 r.		30-39 r.		40-49 r.		50-59 r.		nad 60 r.		UoZ spolu	
počet	%	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%	počet	%
14	7,2	49	25,3	37	19,1	47	24,2	45	23,2	2	1,0	194	100,0

Zdroj: UPSVaR, vlastné spracovanie

Vo všeobecnosti možno konštatovať, že so zvyšujúcim stupňom dosiahnutého vzdelania sa pre jednotlivých obyvateľov zvyšuje pravdepodobnosť uplatnenia na trhu práce. Veľmi negatívnym javom v Holumnici je, že výrazne najvyšší podiel, až 69 %, tvoria v štruktúre UoZ práve nezamestnaní s najvyššie ukončeným základným vzdelaním (teda ukončená základná škola, príp. bez vzdelania). Ďalších 22 % UoZ má stredoškolské vzdelanie bez maturity a 9 % UoZ má ukončenú maturitu. V obci nie je evidovaný žiadny UoZ s vysokoškolským vzdelaním.

Graf 8: Štruktúra UoZ podľa vzdelania k 31.3.2015

Zdroj: UPSVaR, vlastné spracovanie

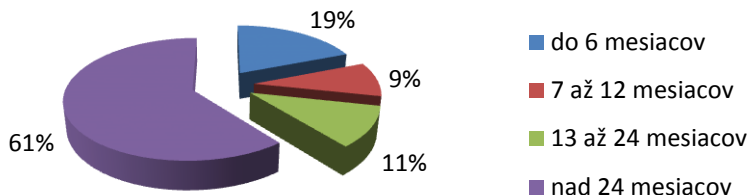
Štruktúra uchádzačov o zamestnanie podľa doby evidencie patrí medzi najvýznamnejšie parciálne indikátory, poukazujúce na „zdravie“ ekonomickej a sociálnej sféry v tom – ktorom regióne. S nepriaznivou štruktúrou UoZ podľa doby evidencie (tzn. s vysokým podielom dlhodobo nezamestnaných osôb – nad 12 mesiacov) sa spájajú výrazné problémy ekonomickeho a sociálneho charakteru (vysoké sociálne dávky, „neschopnosť“ zamestnať takýchto obyvateľov, chudoba, sociálno-patologické javy a pod.). Z hľadiska štruktúry uchádzačov o zamestnanie podľa doby evidencie sa sleduje predovšetkým podiel dlhodobo nezamestnaných osôb na celkovom počte uchádzačov o zamestnanie, keďže dlhodobá nezamestnanosť patrí medzi výrazne negatívne ukazovatele socioekonomického rozvoja (resp. zaostalosti) daného regiónu.

V Slovenskej republike sa podiel krátkodobo nezamestnaných (do 6 mesiacov) pohybuje na úrovni cca 38 %, podiel strednodobo nezamestnaných (7 – 12 mesiacov) na úrovni cca 16 % a podiel dlhodobo nezamestnaných okolo úrovne 46 % (pričom Slovenská republika a špeciálne regióny východného Slovenska vykazujú dokonca najvyšší podiel dlhodobo nezamestnaných obyvateľov

v rámci všetkých regiónov Európskej únie). V Holumnici bol podiel dlhodobo nezamestnaných obyvateľov (nad 12 mesiacov) k 31.3.2015 až 72 %, pričom až 61 % z celkového počtu UoZ je nezamestnaných dokonca viac ako 2 roky.

Graf 9: Štruktúra UoZ podľa doby evidencie k 31.3.2015

Zdroj: UPSVaR, vlastné spracovanie

Štruktúra uchádzačov o zamestnanie podľa klasifikácie zamestnaní (KZAM) nám zatrieduje nezamestnaných do skupín podľa toho, aký charakter malo pracovné miesto, ktoré zaujímal terajší uchádzač o zamestnanie pred tým, než sa stal nezamestnaným. Jednotlivé zamestnania sú v KZAM rozdelené do tried podľa charakteru práce, zložitosti, zodpovednosti a kvalifikačnej náročnosti práce. Pri KZAM sa dôraz kladie na charakter pracovného miesta a nie na to, či zamestnanec v konkrétnom zamestnaní je viac alebo menej kvalifikovaný ako iný zamestnanec v rovnakom zamestnaní.

Najvyšší podiel v štruktúre UoZ v Holumnici majú pomocní a nekvalifikovaní pracovníci (50,6 %). Pomocní a nekvalifikovaní pracovníci sú tí UoZ, ktorí v poslednom zamestnaní vykonávali práce vyžadujúce si vedomosti na úrovni základnej školy (ako napr. jednoduché a rutinné práce vyžadujúce ručné nástroje a fyzickú silu – upratovanie, čistenie, kopanie jám, zemetanie ulíc, stráženie majetku, ručné balenie, manipulácie s nákladmi a pod.). Druhý najvyšší podiel (28,4 %) tvoria osoby bez pracovného zaradenia (sú tu najmä tie osoby, ktoré predtým nikde nepracovali, ako napr. absolventi, ženy, ktoré boli hneď po skončení štúdia na materskej/rodičovskej dovolenke, dlhodobo nezamestnané osoby, ktoré si doteraz žiadne zamestnanie nenašli a pod.).

Tabuľka 12: Štruktúra UoZ podľa KZAM k 31.3.2015

Trieda KZAM	Počet UoZ	Podiel (%)
0 – Príslušníci ozbrojených síl	0	0,0
1 – Zákonodarcovia, riadiaci pracovníci	0	0,0
2 – Špecialisti	0	0,0
3 – Technickí a odborní pracovníci	3	1,5
4 – Administratívni pracovníci	3	1,5
5 – Pracovníci v službách a obchode	8	4,1
6 – Kvalifikovaní pracovníci v poľnohosp., lesníctve a rybárstve	0	0,0
7 – Kvalifikovaní výrobcovia a remeselníci	11	5,7
8 – Operátori a montéri strojov a zariadení	16	8,2
9 – Pomocní a nekvalifikovaní pracovníci	98	50,6
A – Osoby bez pracovného zaradenia	55	28,4
Spolu	194	100,0

Zdroj: UPSVaR, vlastné spracovanie

Domový a bytový fond

Charakteristika bytového fondu Holumnice je pomerne dobrá. 81 % bytov je obývaných vlastníkom daného bytu (148 zo 182), pričom až 92 % bytov má v bytovej jednotke tečúcu vodu. Najviac bytov má 3 obytné miestnosti (82 zo 182; takmer polovica). Menej priaznivá je veková štruktúra bytov,

keďže 71 % z nich bolo postavených do roku 1990, pričom až 83 % bytov, ktorých vek je známy, má viac ako 25 rokov.

Tabuľka 13: Byty podľa formy vlastníctva a systému dodávky vody

	byty obývané vlastníkom	družstevné byty	byty v nájme	iná forma vlastníctva bytu	nezistené	Spolu
v obytnej jednotke je tečúca voda	140	0	4	22	2	168
v obytnej jednotke nie je tečúca voda	2	0	0	1	2	5
nezistené	6	0	0	1	2	9
Byty spolu	148	0	4	24	6	182

Zdroj: SODB 2011

Tabuľka 14: Byty podľa obytných miestností

1 obytná miestnosť	2 obytné miestnosti	3 obytné miestnosti	4 obytné miestnosti	5 a viac obytných miestností	nezistené	Spolu bytov
8	19	82	34	39	0	182

Zdroj: SODB 2011

Tabuľka 15: Byty podľa obdobia výstavby

	pred r. 1919	1919-1945	1946-1990	1991-2000	2000-2011	nezistené	spolu
počet bytov	8	33	93	6	21	27	188

Zdroj: SODB 2011

Dopravná infraštruktúra

Cestná, statická a pešia doprava

Obec Holumnica leží na 1,0 kilometri cesty III. triedy č. 5338, ktorá spája cestu I. triedy č. 77 (táto cesta prebieha západovýchodným smerom v dĺžke 97 km, spája Spišskú Belú cez Bardejov so Svidníkom) s obcou Ihľany. Z aspektu pripojenia na cesty I. triedy je teda poloha Holumnice veľmi výhodná, keďže tá leží v bezprostrednej blízkosti cesty I/77. Najdôležitejším dopravným uzlom pre obec Holumnica je mesto Poprad, na území ktorého sa nachádzajú zastávky medzinárodnej autobusovej i železničnej prepravy ako i medzinárodné letisko a okolo ktorého tiež prechádza najdôležitejšia dopravná tepna Slovenska - diaľnica D1. Linky autobusovej dopravy zabezpečujú pre obyvateľov obce spojenie s okolím. Miestne komunikácie v Holumnici majú prevažne bezprašnú povrchovú úpravu s rôznym šírkovým usporiadaním. Kvalita miestnych komunikácií je na veľmi dobrej úrovni. Parkoviská pre osobné automobily sa v obci nachádzajú len v jej centrálnej časti pri obecnom úrade a pri zdravotnom stredisku. Chodníky sú v obci vybudované pozdĺž celej cesty III/5338, väčšinou obojstranne. Okrem toho sú chodníky vybudované aj popri miestnych komunikáciách.

Železničná a letecká doprava

Katastrom obce Holumnica prechádza železničná trať (s vybudovanou zastávkou), spájajúca (o. i.) Poprad so Starou Ľubovňou. Táto železničná trať však má len regionálny význam, najbližšia železnica celoštátneho a medzinárodného významu sa nachádza v Poprade. Pomerne blízko sa nachádzajú letiská medzinárodného významu. Menšie letisko sa nachádza v Poprade, odkiaľ však lieta len málo pravidelných liniek a kde sa uskutočňujú poväčšine len charterové lety. Ďalšie letisko sa nachádza

v Košiciach, to ponúka širšie možnosti spojenia s Európou ako Poprad. Veľký význam má však letisko Kraków-Balice, z ktorého množstvo operujúcich leteckých spoločností zabezpečuje spojenie s väčšinou Európy.

Technická infraštruktúra

V Holumnici je vybudovaný verejný vodovod, kanalizácia, ČOV a obec je taktiež plynofikovaná. Verejný vodovod prevádzkuje PVPS, a.s. Obec má vybudovanú dažďovú aj splaškovú kanalizáciu. Dažďová kanalizácia ústi do Holumnického potoka, odpadové vody zo splaškovej kanalizácie sú spracovávané v miestnej ČOV, ktorej prevádzkovateľom je obec. Z pohľadu zásobovania teplom obyvatelia využívajú plynové kotly alebo vlastné kotolne, poväčšine na drevo. Všetky časti obce sú plne elektrifikované a v obci taktiež funguje verejné osvetlenie. Z dôvodu energetickej náročnosti je však vhodné uvažovať s jeho rekonštrukciou, čím by sa zabezpečilo zavedenie energetickejšieho svetelných bodov. Mobilný signál je v obci dostupný od všetkých mobilných operátorov a dostupné je tiež internetové pripojenie.

Tabuľka 16: Vybavenie technickou infraštruktúrou

Technická infraštruktúra	
vodovod	áno
kanalizácia	áno
ČOV	áno
plyn	áno
elektrina, verejné osvetlenie	áno
mobilný operátor	áno
internet	áno

Zdroj: Obecný úrad

Zdravotnícka a sociálna infraštruktúra a služby

V obci sa nachádza ambulancia praktického lekára pre dospelých, praktického lekára pre deti a dorast, gynekologická ambulancia a tiež lekárne. Najbližšia stomatologická ambulancia sa nachádza v Podolínci. Ostatné špecializované zdravotnícke ambulancie sa nachádzajú najbližšie v Kežmarku, Poprade a v Starej Ľubovni, kde sú lokalizované aj nemocnice. Záchraná zdravotná služba s územnou pôsobnosťou pre Holumnicu sídli v Spišskej Belej.

Najbližšia stanica Hasičského a záchranného zboru (profesionálnych hasičov) sídli v Kežmarku. Jej územnou pôsobnosťou je celé územie okresu Kežmarok a obce Haligovce a Veľká Lesná z okresu Stará Ľubovňa. V Holumnici funguje taktiež Dobrovoľný hasičský zbor, ktorý v prípade mimoriadnej udalosti v obci spolupracuje s profesionálnymi hasičmi. V Holumnici sa nachádza pobočka pošty, dve predajne zmiešaného tovaru a jedno pohostinské zariadenie. Najbližšia pobočka banky, bankomat a čerpacia stanica sa nachádzajú v Podolínci, najbližšia pobočka zdravotnej poisťovne v Kežmarku. Okrem vyššie uvedených základných zariadení a služieb sociálnej infraštruktúry sa v obci nachádzajú (resp. sú pre obyvateľov dostupné) napr. aj pomocné a dokončovacie stavebné práce, prípravné práce k realizácii stavby, obrábanie kovov, služby v poľnohospodárstve a iné.

Tabuľka 17: Základné parametre zdravotníckej a sociálnej infraštruktúry (2015)

Praktický lekár pre dospelých	áno	Pošta	áno
Praktický lekár pre deti a dorast	áno	Predajňa zmiešaného tovaru	áno
Stomatologická ambulancia	nie	Bankomat	nie
Lekárne	áno	Čerpacia stanica	nie
Záchraná zdravotná služba	nie	stanica Hasičského a záchr. zboru	nie
Stanica opatrovateľskej služby	nie	Dobrovoľný hasičský zbor	áno

Zdroj: Obecný úrad

Významným poskytovateľom sociálnych služieb v obci je samospráva. Obec je zapojená do projektu terénnej sociálnej práce, ktorý je zameraný na poskytovanie sociálnych služieb marginalizovaným komunitám prostredníctvom terénnych sociálnych pracovníkov (odborná pomoc a hľadanie riešení rôznych sociálnych problémov, poskytovanie informácií a sociálneho poradenstva v krízových situáciách, mapovanie potrieb členov marginalizovanej komunity a pod.). Zapojená je taktiež v spolupráci s Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny do projektu menších obecných služieb, cieľom ktorého je udržiavať u miestnych dlhodobo nezamestnaných obyvateľov pracovné návyky. V obci fungujú aj rómske občianske hliadky, ktoré dohliadajú na dodržiavanie verejného poriadku. Prostredníctvom projektu rómskych občianskych hliadok, ktorý bol financovaný Európskou úniou, bolo pre miestnych obyvateľov vytvorených 6 pracovných miest. V čase spracovania tohto PHSR (leto - jeseň 2015) tieto projekty finišujú, samospráva však plánuje naďalej v nich pokračovať.

Školstvo, kultúra a šport

V Holumnici sa nachádza základná škola s materskou školou, ich zriaďovateľom je obec. Popri základnej a materskej škole funguje aj školská jedáleň. Kým počet detí v MŠ je každoročne (z kapacitných dôvodov) vyrovnaný, v ZŠ ich počet každoročne stúpa. Najbližšie stredné školy, ktoré môžu navštevovať študenti z Holumnice, sa nachádzajú v Kežmarku a Starej Ľubovni.

Tabuľka 18: Školské zariadenia v obci

Škola	Školský rok, počet detí				
	2010/2011	2011/2012	2012/2013	2013/2014	2014/2015
Materská škola	30	21	24	24	24
Základná škola I. stupeň	50	53	49	43	48
Základná škola II. stupeň	61	71	98	113	109

Zdroj: Obecný úrad

Obec má v centrálnej časti postavený kultúrny dom, ktorý je stavebne spojený s budovou obecného úradu. Tento je k dispozícii na organizáciu rôznych spoločenských podujatí (svadby, plesy, divadelné predstavenia, smútočné hostiny, rôzne oslavy, schôdze a pod.). Pre potreby obyvateľov obce je pri obecnom úrade zriadená knižnica.

Kultúrny život v obci nie je veľmi bohatý. Samosprávne orgány plánujú začať s každoročným usporadúvaním Dní obce, počas ktorých by sa organizovali rôzne súťaže spojené s kultúrno-zábavným programom. Počas roka sa v súčasnosti uskutočňujú najmä rôzne posedenia a oslavy (napr. pri príležitosti osláv Dňa dôchodcov, počas ktorého sa uctievajú skôr narodení obyvateľia). Súťaže a rôzne oslavy sa organizujú aj pre deti v základnej a materskej škole.

Pre potreby športového vyžitia obyvateľov má obec vybudované tri športové zariadenia. V areáli materskej a základnej školy je vybudované detské ihrisko s viacerými preliezkami. Za budovou obecného úradu sa nachádza viacúčelové športové ihrisko s asfaltovanou plochou, ktoré má však v súčasnosti kvôli nevyhovujúcemu stavu zúžené možnosti využívania. V severnej časti obce sa nachádza prírodné futbalové ihrisko. Všetky vymenované ihriská si však vyžadujú rekonštrukciu.

Tabuľka 19: Infraštruktúra kultúry a športu

Kultúrny dom	áno	Telocvičňa	nie
Kino	nie	Športové ihrisko prírodné	áno
Knižnica	áno	Športové ihrisko umelé	áno
Ochotnícky divadelný súbor	nie	Športový klub	nie
Folklórny súbor	nie		

Zdroj: Obecný úrad

Podobne ako je tomu v iných vidieckych obciach, aj v Holumnici má významné postavenie v živote obce cirkev, ktorá mala odjakživa významný vplyv na náboženské, kultúrne a spoločenské dianie.

V obci sa nachádza pôvodne gotický rímskokatolícky kostol sv. Kataríny Alexandrijskej, ktorý bol do dnešnej podoby prestavaný v 19. storočí. Okrem neho sa v obci nachádza aj evanjelický kostol v barokovo-klasicistickom slohu z roku 1797, zapísaný v registri národných kultúrnych pamiatok. Okrem kostolov sa v centrálnej časti obce nachádza aj neudržiavaný renesančný kaštieľ zo začiatku 17. st. Za obcou sú lokalizované zrúcaniny hradu (v prameňoch uvádzaný aj ako Holumnický zámok), pôvodne v goticko-renesančnom slohu z roku 1500. Ide o blokovú stavbu štvorcového pôdorysu bez veží. Obvodové múry majú štrbinové strielne a zvyšky štítkovej atiky (Slivinský, Slivinská 2014).

Administratívno-správne služby

Na kvalitu života obyvateľov obce vplyva aj dostupnosť administratívno-správnych služieb subjektov verejnej správy. Možno konštatovať, že čím viac služieb je v obci dostupných, tým väčší je komfort obyvateľstva. Dostupnosť (blízkosť; nízka náročnosť na dochádzku za danými službami, či už z hľadiska vzdialenosti alebo času) administratívno-správnych služieb patrí medzi dôležité faktory ovplyvňujúce migračný pohyb obyvateľstva v obci.

Tabuľka 20: Spádovosť obce k vybraným poskytovateľom administratívno-správnych služieb

Sídlo matričného úradu	Spišská Belá
Sídlo pracoviska daňového úradu	Kežmarok
Sídlo pracoviska Obvodného oddelenia policajného zboru	Spišská Belá
Sídlo Okresného súdu	Kežmarok
Sídlo Okresného úradu	Kežmarok
Sídlo Územnej vojenskej správy	Prešov
Sídlo pobočky Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny	Spišská Belá

Zdroj: vlastné spracovanie

Hospodárske pomery

Organizačná štruktúra ekonomiky

K 31.12.2014 bolo v Holumnici v registri štatistických jednotiek vedených celkom 56 právnych subjektov. Z tohto počtu bolo 91 % podnikateľských subjektov. Spomedzi všetkých právnych subjektov bolo 13 % právnických osôb (7 subjektov) a 87 % (49 subjektov) súkromne podnikajúcich fyzických osôb nezapísaných v obchodnom registri vrátane fyzických osôb podnikajúcich na základe iného ako živnostenského oprávnenia (slobodné povolania, samostatne hospodáriaci roľníci). V štruktúre právnických osôb mali prevahu právnické osoby neziskové (5) nad ziskovými (2). Medzi fyzickými osobami – podnikateľmi mali rozhodujúce postavenie živnostníci (48 zo 49). V obci nepôsobia žiadni samostatne hospodáriaci roľníci. Vývoj v ostatných piatich rokoch poukazuje na pokles počtu podnikateľských subjektov v rokoch 2010 až 2014, s opätovným nárastom v roku 2014.

Tabuľka 21: Subjekty podľa právnej formy v obci Holumnica

k 31.12.	Subjekty spolu	v tom: Právnické osoby			v tom: Fyzické osoby-podnikatelia			
		spolu	ziskové ¹	neziskové	spolu	živnostníci	SHR ²	SP ³
2010	56	5	1	4	52	51	0	1
2011	51	6	2	4	45	44	0	1
2012	50	6	1	5	44	42	1	1
2013	49	6	1	5	43	42	0	1
2014	56	7	2	5	49	48	0	1

¹Právnické osoby, vykonávajúce sústavnú činnosť za účelom dosiahnutia zisku, podnikajúce podľa obchodného zákonníka, príspevkové organizácie vytvárajúce zisk, spoločenstvá vlastníkov pozemkov

²Samostatne hospodáriaci roľníci

³Slobodné povolania (lekári, audítori, advokáti, komerční právnici...)

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube, vlastné spracovanie

Poľnohospodárstvo

Poľnohospodárska výroba v obci prešla počas posledných desaťročí (a najmä počas obdobia transformácie) obrovským útlmom. Na tento útlm malo vplyv viacero faktorov (napr. z hľadiska rastlinnej výroby - krajina s krátkym vegetačným obdobím, mierne teplým letom a s dlhou a studenou zimou; pôdne pomery; slabšia úrodnosť, vysoké náklady v porovnaní s výnosmi; zmena spoločenských preferencií obyvateľstva – uvoľnenie predchádzajúceho silného puta obyvateľov k pôde; ľahká a cenovo výhodná dostupnosť poľnohospodárskych komodít v obchodoch a pod.).

V štruktúre poľnohospodárskej pôdy v katastri obce dominujú trvalé trávne porasty (565,8 ha). Väčšiu časť poľnohospodárskeho pôdneho fondu zaberá aj orná pôda (161,4 ha). V poľnohospodárskej výrobe má teda vzhľadom k rozsiahlym plochám TTP a ornej pôdy priaznivé podmienky živočíšna aj rastlinná výroba. Malá časť obyvateľstva hospodári na súkromných poliach, na ktorých v rámci samozásobovania pestuje najmä zemiaky, pšenicu a krmoviny. Na svojich hospodárskych dvoroch sa obyvatelia venujú chovu domácich zvierat.

Tabuľka 22: Štruktúra pôdneho fondu (k 31.12.2014; v ha)

Poľnohospodárska pôda						
orná pôda	chmeľnice	vinice	záhrady	ovocné sady	TTP	spolu
161,4	0,0	0,0	7,6	0,0	565,8	734,8
Nepoľnohospodárska pôda						
lesné pozemky	vodné plochy	zastavané plochy a nádvorcia	ostatné plochy		spolu	
851,3	18,8	33,8	39,3		943,2	
Celková výmera územia						1 678,0

Zdroj: Štatistický úrad SR databáza DATAcube, vlastné spracovanie

Najväčšie subjekty poľnohospodárskej výroby v Holumnici sú spoločnosti AT TATRY, s.r.o. a Tomak, s.r.o. Spoločnosť AT TATRY, s.r.o. sídli v Spišskej Belej, podniká od roku 1996, zamestnáva takmer 50 zamestnancov a v súčasnosti sa zameriava na rastlinnú aj živočíšnu výrobu. V roku 2014 obhospodarovala viac ako 2 600 ha poľnohospodárskej pôdy, z toho 1 700 ha ornej pôdy a 900 ha trvale trávnych porastov. Okrem katastrálneho územia obce Holumnica táto spoločnosť hospodári aj v katastrálnych územiach okolitých obcí Podhorany, Toporec, Bušovce, Slovenská Ves, Vojňany, Jurské a miest Spišská Belá a Podolíne. Spoločnosť Tomak, s.r.o. sídli v Podolínci, podniká od roku 1993, zamestnáva cca 70 zamestnancov a zameriava sa taktiež na rastlinnú aj živočíšnu výrobu (najmä na produkciu kravského mlieka). V Holumnici nie sú evidovaní žiadni samostatne hospodáriaci roľníci so sídlom v obci, ktorí by túto činnosť vykonávali ako hlavný zdroj obživy.

Až polovicu rozlohy katastrálneho územia obce (851,3 ha) zaberajú lesné pozemky, takže tu existujú vhodné podmienky pre výkon poľovníctva. Územie patrí do poľovného revíru Levočské pohorie s výskytom jelenej, srnčej a diviacej zveri. Obhospodaruje ho poľovnícke združenie PZ Kereswald Krížová Ves.

Priemysel

Priemyselná výroba s vyšším počtom zamestnancov sa v obci nenachádza. Súvisí to najmä s nevhodnými lokalizačnými faktormi pre umiestnenie priemyselnej výroby a s chudobnou surovinovou bázou v okolí (jedinou potenciálnou surovinou na spracovanie je drevo – a to je aj využívané, keďže sa v južnej časti obce nachádza stolárska dielňa). Priemyselná výroba sa lokalizuje skôr do sídiel s vyšším počtom obyvateľov. Obyvatelia obce pracujúci v priemysle dochádzajú do práce najčastejšie do priemyselných podnikov v Spišskej Belej a Kežmarku.

Cestovný ruch

Cestovný ruch predstavuje interdisciplinárne odvetvie hospodárstva, na realizácii ktorého sa podieľa mnoho ďalších oblastí, ako sú napr. poľnohospodárstvo (v ostatnom období najmä ekologické poľnohospodárstvo a agroturistika), priemysel, stavebníctvo, služby a pod. Lokalizačné predpoklady cestovného ruchu vyjadrujú príťažlivosť územia pre účastníkov cestovného ruchu, vytvárajú motiváciu pre návštevu danej lokality. Delíme ich na prírodné a umelo vytvorené (kultúrno-správne). Holumnica má z hľadiska pritiažnutia turistov pomerne dobrú polohu v doline Holumnického potoka na severnom úpätí Levočských vrchov a leží tiež neďaleko najvýznamnejšej oblasti cestovného ruchu na Slovensku – Tatranského národného parku. Okrem tohto národného parku sa v blízkosti obce nachádzajú na Spiši aj mnohé ďalšie prírodné (napr. travertínové jazero vo Vyšných Ružbachoch, NPR Belianske lúky, v Zamagurí Pieninský národný park...) a kultúrnohistorické pamiatky (napr. kaštieľ Strážky, kostoly, hrad a unikátne námestie v Kežmarku, námestie v Levoči, Spišský hrad, Spišská Sobota, Ľubovniansky hrad, skanzen pod Ľubovnianskym hradom a ďalšie). Medzi lokalizačné predpoklady CR patria aj kultúrno-spoločenské a športové podujatia, ktoré taktiež prispievajú k atraktivite okolitého regiónu a významne zvyšujú jeho návštevnosť. Počas roka sa ich v blízkom okolí koná obrovské množstvo. Medzi najvýznamnejšie možno zaradiť medzinárodný festival remesiel a ľudovej kultúry ELRO v Kežmarku, Mariánsku púť v Levoči, hradné dni na hrade Ľubovňa, Zamagurské folklórne slávnosti, Nestville Open Day v Hniezdom, Hradobranie na Spišskom hrade, ale aj univerzálnu noc múzeí a galérií. Lokalizačné predpoklady cestovného ruchu (prírodné aj umelo vytvorené) v okolitom regióne sú teda na výbornej úrovni.

Okrem lokalizačných predpokladov hrajú veľmi dôležitú úlohu v rámci rozvoja regiónu aj realizačné predpoklady cestovného ruchu, medzi ktoré patrí doprava a materiálno-technická základňa (stravovacie, ubytovacie a športovo-technické zariadenia, zariadenia služieb a obchodu a špeciálne zariadenia). Dopravná infraštruktúra je v regióne na dobrej úrovni. V posledných rokoch prebehla rekonštrukcia mnohých ciest, mostov a chodníkov, čo zabezpečilo zvýšenú kvalitu cestných komunikácií v regióne. Dopravné spojenie s okolitými regiónmi je zabezpečené autobusovou a železničnou dopravou. Zo športovo-technických zariadení sa v regióne nachádza množstvo zjazdoviek, lanoviek a vlekov. Ubytovacie kapacity sú v regióne reprezentované hotelmi (najmä v Tatrách), miestnymi penziónmi a rekreačnými chatami s menším počtom postelí, ktoré sa nachádzajú takmer v každej obci. Najviac stravovacích zariadení s celoročnou prevádzkou sa nachádza v centrách cestovného ruchu – v Tatrách a v mestách (v ktorých je, prirodzene, vyššia koncentrácia obyvateľstva).

Poloha Holumnice je teda pomerne dobrá, jej slabou stránkou sú však lokalizačné a realizačné predpoklady rozvoja cestovného ruchu priamo v obci, teda také, ktoré by dokázali pritiahnúť turistov. Obec nemá vybudované žiadne umelé viacúčelové športové ihrisko s kvalitným povrchom a nenachádzajú sa tu ani žiadne komerčné ubytovacie a stravovacie zariadenia. V Holumnici sa nachádzajú tri národné kultúrne pamiatky zapísané v registri národných kultúrnych pamiatok, pomocou ktorých je však (bohužiaľ) len veľmi ťažké zabezpečiť rozvoj cestovného ruchu v obci. Prvou je 1-loďový evanjelický kostol z rokov 1796-1797, ktorého stav je narušený. Druhou pamiatkou je kaštieľ z konca 16. st., nachádzajúci sa v centrálnej časti obce a treťou pamiatkou je zrúcanina hradu nad obcou.

V prípade, že by sa v obci vybudovali rôzne zariadenia cestovného ruchu, tie by vstupovali do ostrého konkurenčného boja so zariadeniami v obciach, ležiacich priamo v národných parkoch, príp. so zariadeniami v bezprostrednej blízkosti kultúrno-historických pamiatok. Aby dokázala obec vo väčšej miere pritiahnúť turistov, musela by vybudovať takú atrakciu cestovného ruchu, ktorá je v širokom okolí jedinečná (príp. nemusela by byť jedinečná atrakcia, muselo by sa však vybudovať viacero vzájomne prepojených zariadení, kvôli ktorým by sa turisti oplatilo zastaviť a ostať). S ohľadom na vyššie uvedené možno konštatovať, že potenciál rozvoja cestovného ruchu v obci je nízky a že tento bude aj v budúcnosti zohrávať v rozvoji obce Holumnica pravdepodobne len veľmi obmedzenú úlohu.

Finančná analýza

Finančné hospodárenie obce sa realizuje prostredníctvom rozpočtu obce, zostavovaného podľa dikcie § 9 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení na obdobie jedného kalendárneho roka. Pravidlá rozpočtového hospodárenia obce upravuje zákon č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov. V § 5 uvedeného zákona sú príjmy obce definované nasledovne:

- a) výnosy miestnych daní a poplatkov podľa osobitného predpisu
- b) nedaňové príjmy z vlastníctva a z prevodu vlastníctva majetku obce a z činnosti obce a jej rozpočtových organizácií podľa tohto alebo osobitného zákona,
- c) úroky a iné príjmy z finančných prostriedkov obce,
- d) sankcie za porušenie finančnej disciplíny uložené obcou,
- e) dary a výnosy dobrovoľných zbierok v prospech obce,
- f) podiely na daniach v správe štátu podľa osobitného predpisu,
- g) dotácie zo štátneho rozpočtu na úhradu nákladov preneseného výkonu štátnej správy v súlade so zákonom o štátnom rozpočte na príslušný rozpočtový rok a dotácie zo štátnych fondov,
- h) ďalšie dotácie zo štátneho rozpočtu v súlade so zákonom o štátnom rozpočte na príslušný rozpočtový rok,
- i) účelové dotácie z rozpočtu VÚC alebo z rozpočtu inej obce na realizáciu zmlúv podľa osobitných predpisov,
- j) prostriedky z EÚ a iné prostriedky zo zahraničia poskytnuté na tento účel,
- k) iné príjmy ustanovené osobitnými predpismi.

Obec môže na plnenie svojich úloh použiť aj prostriedky mimorozpočtových peňažných fondov, prostriedky získané z rozdielu medzi výnosmi a nákladmi z podnikateľskej činnosti po zdanení, návratné zdroje financovania a združené prostriedky.

V súlade s § 9 zákona č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy zostavuje viacročný rozpočet. Tento viacročný rozpočet predstavuje ekonomický nástroj finančnej politiky obce, v ktorom sú v rámci jej pôsobnosti vyjadrené zámery rozvoja územia a potrieb obyvateľov vrátane programov obce najmenej na tri rozpočtové roky.

Prehľad majetku a zdrojov

Hodnota dlhodobého majetku obce Holumnica k 31.12.2014 bola 2 055 025,88 eur. V dlhodobom majetku je viazaných až 96,1 % zdrojov obce. Jeho výrazne dominantnú zložku (1 941 682,03 eur) tvorí dlhodobý hmotný majetok v podobe stavieb, významnejšie zdroje má obec aj v dlhodobom finančnom majetku (113 343,85 eur). Obežný majetok bol v hodnote 44 205,05 eur. Na konci roku 2014 obec evidovala pohľadávky v celkovej výške 17 431,36 eur, pričom celú sumu predstavovali pohľadávky krátkodobé (napr. na dani z nehnuteľností vo výške 3 246,54 eur). Celkové záväzky obce k uvedenému dátumu boli vo výške 619 099,94 eur. Dominantnú zložku tejto sumy tvorili dlhodobé záväzky voči štátnym fondom (úver zo ŠFRB) vo výške 410 524,47 eur a bankové úvery vo výške 168 027,45 eur. Krátkodobé záväzky (voči dodávateľom, zamestnancom, poisťovniam, daňovému úradu a pod) boli k 31.12.2014 vo výške 19 124,43 eur. Obec je teda výrazne zadlžená.

Tabuľka 23: Bilancia aktív a pasív k 31.12.2014 (eur)

AKTÍVA	2 139 078,66	PASÍVA	2 139 078,66
Neobežný majetok spolu	2 055 025,88	Vlastné imanie	2 139 078,66
Dlhodobý nehmotný majetok	0,00	Výsledok hospodárenia	1 293 262,35
Dlhodobý hmotný majetok	1 941 682,03	-minulé roky	N/A
Dlhodobý finančný majetok	113 343,85	-účtovné obdobie	N/A
Obežný majetok spolu	44 205,05	Závazky	619 099,94
Zásoby	480,00	Rezervy	901,00
Zúčtovanie medzi subjektmi VS	523,63	Zúčtovanie medzi subjektmi VS	20 792,59
Pohľadávky	17 431,36	Závazky	429 378,90
Finančné účty	25 770,06	Bankové úvery a ostatné	168 027,45
Časové rozlíšenie	39 847,73	Časové rozlíšenie	226 716,37

Zdroj: Záverečný účet obce za rok 2014

Analýza príjmov a výdavkov

Celkové príjmy obce v roku 2014 boli 713 991,30 eur. Z tejto sumy predstavovali bežné príjmy až 99,50 %, kapitálové príjmy neboli a príjmové finančné operácie 0,50 %. Najväčšiu zložku celkových príjmov obce tvoria účelovo viazané prostriedky – granty a transfery. Z nich dominantný podiel majú transfery pre školstvo (základnú a materskú školu), ktoré obec posúva ďalej do rozpočtu školy. Medzi ostatné granty a transfery patria napr. prostriedky na ŽP, voľby, kultúrne poukazy, AOTP a pod. Takto koncipované údaje o príjmoch obce však majú zníženú výpovednú hodnotu, keďže sú ovplyvnené práve prostriedkami plynúcimi zo štátneho rozpočtu do škôl. Ak celkové príjmy obce za rok 2014 očistíme o účelovo viazané granty a transfery do škôl, zistíme, že dominantnú zložku takto vypočítaných celkových príjmov obce (359 571,91 eur) tvoria podielové dane od štátu (61,53 % celkových príjmov očistených o granty a transfery do škôl). Financovanie obce je teda v značnej miere závislé od prostriedkov štátu. Vlastné príjmy obce z dane z nehnuteľností a z ostatných miestnych daní a poplatkov tvoria len 2,26 % z celkových príjmov (očistených o granty a transfery do škôl).

Celkové výdavky v roku 2014 boli vo výške 687 691,21 eur. Z tejto sumy bežné výdavky predstavovali 651 856,39 eur (94,79 % celkových výdavkov) a kapitálové výdavky boli vo výške 1 800,00 eur. Výdavkové finančné operácie v roku 2014 boli vo výške 34 034,82 eur. Bežné výdavky tvorili 91,75 % bežných príjmov. Tieto výdavky predstavujú finančné zdroje na bežný chod samosprávy, sú spotrebúvané bez toho, aby prinášali priamy efekt pre rozvoj obce. Jedná sa najmä o mzdy a odvody zamestnancov obce vrátane pracovníkov školstva a prevádzkové výdavky za tovary a služby (vrátane školy). Ako už bolo spomenuté, kapitálové výdavky boli v roku 2014 čerpané vo výške 1 800,00 eur – tieto išli na prípravnú a projektovú dokumentáciu vodného toku a okolia v obci Holumnica (zameranie polohopisu a výškopisu).

Vyhodnotenie dotazníkového prieskumu

Dotazníkový prieskum názorov obyvateľstva bol realizovaný v mesiaci august v kombinovanej forme – v tlačenej aj online verzii. Do každej domácnosti v obci bol distribuovaný jeden výtlačok tlačenej verzie dotazníka spolu s ponukou možnosti vyplnenia jeho online verzie. Zároveň bola rozšírená aj informácia o možnosti dodania ďalších tlačenej verzii dotazníka v prípade potreby. V dotazníku boli použité otvorené, uzavreté aj polouzavreté druhy otázok, ktoré boli rozdelené do troch tematických okruhov: otázky skúmajúce demografickú a socioekonomickú štruktúru respondentov, druhým okruhom boli otázky týkajúce sa spokojnosti respondentov s vybratými tematickými oblasťami a ich participácia na živote obce a tretím okruhom boli otázky zisťujúce návrhy respondentov ohľadom rozvoja obce. V závere dotazníka bola použitá aj otázka skúmajúca celkovú spokojnosť respondentov s obcou ako miestom života. Obyvatelia mali na vyplnenie dotazníka tri týždne. Celkovo bolo do domácností distribuovaných 180 tlačenej dotazníkov, vyplnených však bolo len 11 dotazníkov, z toho 3 v tlačenej podobe a 8 v online formulári.

Formulár 5 (A3): Plánovací formulár prieskumu

Charakteristika prieskumu	Popis
Dôvody vykonania prieskumu	Zapojenie verejnosti do prípravy PHSR; tvorba partnerstva na miestnej úrovni; mobilizácia miestnej komunity a jej participácia na definovaní rozvojových priorít
Ciele prieskumu	Získať názory verejnosti na kvalitu života v obci z hospodárskeho, sociálneho a environmentálneho hľadiska, zistiť jej spokojnosť s fungovaním obce a pomocou názorov obyvateľov definovať problémy a priority rozvoja obce
Spôsob realizácie	Riadiaci tím zostavil dotazník z obsahového hľadiska; tlačaná podoba dotazníka bola distribuovaná do každej domácnosti v obci, jeho digitálna podoba bola vytvorená v prostredí formuláre google docs; publicita dotazníka bola zabezpečená aj prostredníctvom web stránky obce
Finančné nároky	Priame náklady predstavujú náklady na tlač dotazníkov
Časové nároky	Zostavenie obsahovej štruktúry dotazníka – 1 týždeň; distribúcia do domácností a spätný zber – 3 týždne; vyhodnotenie – 1 deň
Zodpovednosť za realizáciu	Zostavenie dotazníka – riadiaci tím; distribúcia a zber tlačenej verzie – obec; zostavenie online verzie – externý odborník; vyhodnotenie dotazníka – externý odborník

Zdroj: MDVRR 2015, vlastné spracovanie

Súhrnné výsledky prieskumu

Z dôvodu mimoriadne nízkej návratnosti dotazníka je jeho výpovedná hodnota veľmi nízka a v žiadnom prípade nemôžu byť získané výsledky extrapolované na celú výskumnú vzorku, teda na všetkých obyvateľov obce. Navyše, štruktúra získaných odpovedí na otázky uvedené v dotazníku naznačuje, že validita niektorých odpovedí je s najvyššou pravdepodobnosťou nízka. Tento fakt ešte viac znižuje (už aj tak extrémne nízku) výpovednú hodnotu tohto dotazníka. Majúc na zreteli uvedené fakty, súhrnné výsledky dotazníkového prieskumu sú nasledovné:

1. OKRUH OTÁZOK: demografická a socioekonomická štruktúra respondentov

- Prieskumu sa zúčastnilo 5 žien a 6 mužov. Z hľadiska vekovej štruktúry bolo najviac respondentov vo veku 19-29 rokov (4). Šesť respondentov z 11 má ako najvyššie ukončené vzdelanie výučný list, 1 má základné vzdelanie, 1 je vyučený s maturitou, 2 stredné odborné a 1 vysokoškolské vzdelanie. Z hľadiska ekonomickej aktivity sa prieskumu zúčastnili 4 zamestnanci, po 2 dôchodcovia, podnikatelia a nezamestnané osoby a 1 osoba na materskej/rodičovskej dovolenke.

2. OKRUH OTÁZOK: spokojnosť respondentov s vybranými tematickými oblasťami a ich participácia na živote obce

- **Technická infraštruktúra** – všetci respondenti boli spokojní s kanalizáciou a takmer všetci (okrem 1, ktorý nevedel posúdiť) s vodovodom. Káblovú televíziu nevedeli posúdiť 3 respondenti, 1 s ňou bol nespokojný a ostatní vyjadrili spokojnosť.
- **Kultúra, šport, školstvo a zdravotníctvo** – všetci respondenti boli nespokojní s ponukou kultúrnych aktivít v obci a podobne tomu bolo aj v otázke ponuky športových aktivít (kde bola len 1 spokojná osoba). Respondenti kriticky hodnotili aj ponuku voľnočasových aktivít pre deti a mládež, s ktorou bola spokojná tiež len 1 osoba (pričom 3 túto skutočnosť nevedeli posúdiť). Obe otázky týkajúce sa spokojnosti s kvalitou vyučovania v MŠ a v ZŠ nevedela posúdiť zhodne polovica respondentov. Tí, ktorí tieto otázky posúdiť vedeli, vyjadrili s kvalitou vyučovania v MŠ miernu nespokojnosť a s kvalitou vyučovania v ZŠ prevažnú spokojnosť. Podobne bola mierna nespokojnosť vyjadrená aj s kvalitou školskej jedálne. Na druhej strane, s technickým stavom školských zariadení bola vyjadrená veľká spokojnosť. So

zdravotnou starostlivosťou v obci boli spokojní 6 respondenti a 3 boli nespokojní. Veľká nespokojnosť bola vyjadrená aj so starostlivosťou o seniorov. Samospráve sa na základe odpovedí vytvára priestor na rozšírenie ponuky kultúrnych a športových aktivít v obci a taktiež na zvýšenie úsilia v otázke starostlivosti o seniorov.

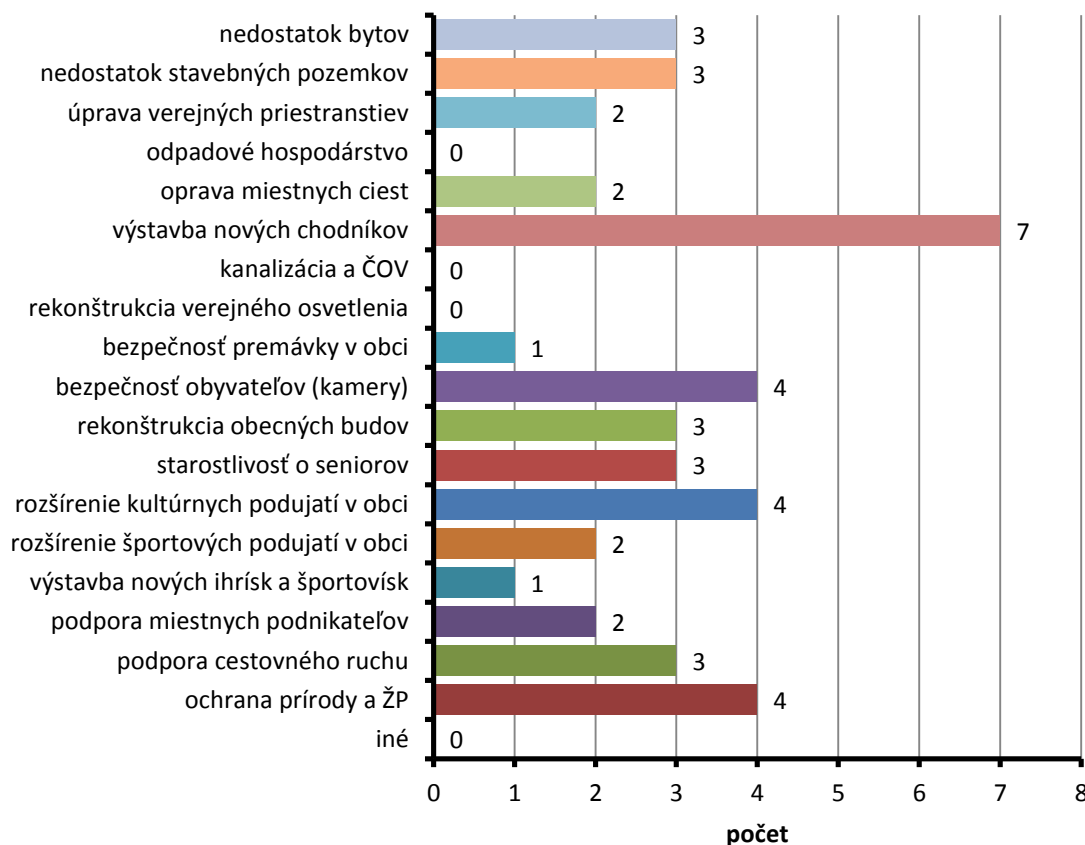
- **Miestne komunikácie a chodníky** – so stavom a kvalitou miestnych komunikácií boli spokojní takmer všetci respondenti (okrem 1). Negatívne hodnotenie však získal stav a kvalita chodníkov, s ktorými boli nespokojní 7 respondenti a spokojní 3. Takéto hodnotenie je pravdepodobne zapríčinené zníženou kvalitou chodníkov popri hlavnej ceste.
- **Starostlivosť o verejné priestranstvá** – v otázke týkajúcej sa starostlivosti o zeleň a verejné priestranstvá bola v odpovediach vyjadrená prevažná spokojnosť (7 spokojných k 3 nespokojným) a mierna spokojnosť bola aj so starostlivosťou o cintorín (6 spokojných oproti 4 nespokojným).
- **Bývanie** – za veľmi dôležitý rozvojový faktor/disparitu obce možno považovať dostupnosť bývania (či už z dôvodu „prítiahnutia“ obyvateľov z okolitých obcí alebo kvôli tomu, aby domáce obyvateľstvo ostávalo bývať v obci a neemigrovalo kvôli nedostupnosti bývania). S dostupnosťou bytov bola vyjadrená mierna spokojnosť, avšak s dostupnosťou stavebných pozemkov bola väčšina respondentov nespokojných. Možno teda predpokladať, že v rámci rozvojových aktivít obce existuje u obyvateľstva podpora pre prípravu stavebných pozemkov.
- **Odpadové hospodárstvo** – odpadové hospodárstvo obce sa na základe odpovedí respondentov javí byť nastavené pomerne dobre, reálne tu však existuje priestor na jeho zlepšenie. Takmer všetci respondenti odpad triedia (okrem troch, ktorí netriedia z dôvodu absencie zberných nádob) a všetkým vyhovuje systém odvozu odpadu aj systém poplatkov za jeho odvoz (okrem dvoch, ktorí sa nevedeli vyjadriť). Napriek tomu, že (ako už bolo spomenuté) takmer všetci respondenti odpad triedia, v celkovej produkcii odpadov v obci Holumnica majú zhodnocované odpady dlhodobo len veľmi nízky – cca 5 % podiel. To nasvedčuje, že veľká časť obyvateľstva, ktorá sa dotazníkového prieskumu nezúčastnila, s najvyššou pravdepodobnosťou odpad netriedi. V rámci zefektívnenia triedeného zberu odpadov je preto vhodné zaviesť rôzne opatrenia (napr. uvažovať s osadením kontajnerov na vybrané zložky triedeného zberu, zlepšiť informovanosť obyvateľov a osvetu ohľadom triedenia odpadov a pod.).
- **Iné oblasti** – veľkú spokojnosť vyjadrili respondenti s prácou obecného úradu (9 spokojných oproti 2 nespokojným), miernu spokojnosť aj s osvetovými aktivitami obce a podporou podnikateľského prostredia. Z 10 respondentov, ktorí odpovedali na otázku spokojnosti s dostupnosťou obchodných sietí, sa 2 vyjadriť nevedeli a zhodne po 4 boli rovnako spokojní a nespokojní.
- **Aktivita respondentov** – aktivita respondentov a ich participácia na spoločenskom živote obce sa javí byť pomerne slabá. Nakoľko sa však prieskumu zúčastnilo len 11 obyvateľov Holumnice, nemožno objektívne zhodnotiť participáciu „mlčiacej väčšiny“. Hoci sa takmer všetci respondenti pravidelne zúčastňujú volieb do samospráv a väčšina aspoň príležitostne aj o rokovania obecného zastupiteľstva, starostku so svojimi návrhmi a pripomienkami navštevuje už len polovica respondentov a len 3 sa (aspoň príležitostne) zaujímajú o rozpočet obce. Väčšina respondentov sa nezúčastňuje kultúrnych ani športových podujatí. Lepšia je účasť na živote cirkvi, do ktorého sa zapájajú 2/3 respondentov.

3. OKRUH OTÁZOK: návrhy respondentov

- **Oblasť, ktorá by sa mala riešiť prioritne** – obyvatelia sa mohli vyjadriť, čo by chceli v najbližšom období v obci riešiť prioritne. Vybrať si mohli z 18 navrhnutých oblastí, pričom podľa svojho uváženia mohli doplniť aj ďalšiu oblasť, na ktorú by sa mala obec podľa nich zamerať. Najvyššiu podporu získala výstavba nových chodníkov so 7 hlasmi. Vyššiu podporu získalo aj riešenie bezpečnosti obyvateľov (osadenie kamier), rozšírenie kultúrnych podujatí v obci a ochrana prírody a ŽP.

Graf 10: Prioritné oblasti rozvoja podľa odpovedí respondentov

Zdroj: vlastné spracovanie

- Využitie priestoru, pozemku v obci** – traja respondenti vedeli v obci identifikovať priestor alebo pozemok, ktorý je podľa nich nevyužitý, príp. využitý zle. Ide o nasledovné priestory:
 - „za kaštieľom“ – mohli by to byť vhodné stavebné pozemky;
 - „za obecným úradom“ – postaviť napr. basketbalové koše;
 - „štátne majetky“ – sú tam zbytočné.
- Čo by sa malo v obci zlepšiť, príp. čo v nej chýba** – na túto otvorenú otázku mohli respondenti odpovedať ľubovoľne. V odpovediach sa vyskytli len 3 rôzne podnety: vybudovať chodníky na Toporčík (nielen kvôli bezpečnosti), zviditeľniť obec a rozšíriť kultúrne podujatia napr. formou tradícií z minulosti (majáles, jarmok, varenie tradičných jedál na ihrisku, založiť rómske hudobné a tanečné skupiny a pod.) a zriadiť kino.

4. ZÁVEREČNÝ OKRUH OTÁZOK: Celková spokojnosť s obcou ako miestom života

- Kým 7 respondentov vyjadrilo celkovú spokojnosť s obcou ako miestom života (odpovede na škále „skôr spokojný/spokojný/veľmi spokojný“), celkovú nespokojnosť (odpovede na škále „skôr nespokojný/nespokojný/veľmi nespokojný“) vyjadrili 4 respondenti. Dôvody celkovej nespokojnosti, ktoré respondenti uviedli, boli: nevychovaná mládež, ktorá má hrozné vyjadrovanie, ruší nočný klud a správa sa nevhodne, množstvo nezamestnaných, ktorí nechcú pracovať.
- Odpovede na otázku plánovania ďalšieho zotrvania (bývania) v obci boli prevažne pozitívne, keďže 6 respondentov plánuje v obci žiť aj naďalej, 1 neplánuje a 2 sa nevedeli vyjadriť.

Ex-post hodnotenie PHSR 2007-2013

Predchádzajúci Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mala obec Holumnica spracovaný na roky 2008 – 2015. Tento PHSR 2008 – 2015 bol rozdelený na analytickú a strategickú časť, vrátane administratívneho a finančného zabezpečenia. V strategickú časť si obec definovala 9 oblastí rozvoja: Technická infraštruktúra a doprava; Sociálne služby a pomoc; Občianska vybavenosť a služby; Rozvoj a udržateľnosť života; Vzdelávanie a voľnočasové aktivity; Mládež; Komunikácia a dostupnosť informácií; Rozvoj podnikania a zamestnanosti; Tradície, partnerstvo a spolupráca. Každá z týchto 9 oblastí rozvoja mala zadaných aj viacero špecifických cieľov a v rámci niektorých týchto špecifických cieľov boli sformulované ešte ďalšie čiastkové ciele. Spolu bolo takýmto spôsobom sformulovaných až 42 špecifických cieľov a 7 čiastkových cieľov. Okrem toho mala každá z 9 oblastí rozvoja sformulovanú aj svoju víziu, v rámci ktorej boli stanovené konkrétne problémy a návrhy, ktoré by mali byť v obci odstránené, vyriešené, resp. uskutočnené. Takýmto spôsobom bolo v rámci vízie sformulovaných až 101 konkrétnych problémov a návrhov. Z tohto veľkého počtu možno za vyriešené (či už úplne alebo len čiastočne) v čase spracovania tohto PHSR považovať: Kvalitná pitná voda; Funkčná kanalizácia; Realizácia sociálneho poradenstva; Pravidelné prejavovanie úcty k starším; Dostupnosť bežného sortimentu v miestnych obchodoch; Lekáreň v obci; Zapájanie žiakov ZŠ do rôznych súťaží; Dobrá technická vybavenosť ZŠ; Zavedenie kamerového systému; Funkčný rozhlas; Hliadky dozerajúce na verejný poriadok a bezpečnosť, Využívanie aktívnych prác. S ohľadom na vyššie uvedené je nutné konštatovať, že úspešnosť realizácie predchádzajúceho PHSR bola v Holumnici veľmi nízka.

Formulár 6 (Ú6): Ex - post hodnotenie predchádzajúceho PHSR

Ex-post hodnotenie predchádzajúceho PHSR																			
v tis. EUR																			
č.	Názov investície - projektu	Číslo a názov aktivity v PHSR 2008-2015	Klasifikácia investície (stavby) - triedy	Rok začatia	Ukazovateľ	Cena podľa vykonávacieho projektu		Objem finančných prostriedkov v príslušnom roku spolu			Finančné prostriedky podľa zdrojov								
				Rok dokončenia	Merná jednotka	Celkom	Z toho stavebná časť	Rok	Objem fin. prostriedkov	Z toho verejné investície	Štátny rozpočet	Rozpočet samosprávneho kraja	Rozpočet obce	Štátne účelové fondy	Úvery so zárukou štátu	Rozpočet EÚ	Kód OP	Súkr. zdroje	Iné zdroje
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
1	Bezpečné a estetické miesto pre hru a šport		2411 – Športové ihriská	2011		8,13	8,13												
				2011															
2	Program revitalizácie krajiny 2 RP		2152 - Priehrady	2011	zachte ná voda	20,00	13,10												
				2012	m3														

3	Občianske hliadky – poriadok a bezpečnosť v obci Holumnica			2011	66,45	0,00	2014	25,00	25,00			1,25	23,75					
							2015	41,45	41,45			2,07	39,38					
				2015														

Zdroj: MDVRR 2015, obecný úrad

Ex-ante hodnotenie stavu projektovej pripravenosti investícií

Cieľom Ex – ante hodnotenia stavu projektovej pripravenosti investícií je analyzovať súčasný stav pripravenosti investičných zámerov a možnosti ich financovania z rôznych zdrojov. V nasledujúcom formulári sú uvedené len tie investičné zámery, na ktoré má v súčasnosti obec už spracovanú príslušnú dokumentáciu. Ostatné investičné aj neinvestičné zámery obce na nasledujúce obdobie sú uvedené v ďalšej časti dokumentu (pozri najmä formuláre P1, P2, P3 a F2). Obec Holumnica má v čase vypracovania tohto PHSR pripravenú jednu projektovú dokumentáciu – na rekonštrukciu miestnych komunikácií. Táto rekonštrukcia sa plánuje realizovať v rokoch 2015 až 2016, pričom v čase spracovania tohto PHSR je podaná žiadosť o financovanie, ktorá je v procese schvaľovania.

Formulár 7 (A7): Ex - ante hodnotenie stavu projektovej pripravenosti investícií

Ex-ante hodnotenie - stav projektovej pripravenosti investícií k termínu vypracovania nového PHSR (pipe_line)																						
v tis. EUR																						
por. č.	Politika - oblasť	Názov investície	Klasifikácia stavby - triedy	Rok začatia-plán	Technická príprava mesiac /rok	Cena podľa stavebného zámeru		Navrhovaný objem finančných prostriedkov v príslušnom roku spolu			Finančné prostriedky podľa zdrojov											
				Rok dokončenia-plán		Celkom	Z toho stavebná časť	Rok	Objem fin. prostriedkov celkom	Z toho verejné investície	Štátny rozpočet	Rozpočet samosprávneho kraja	Rozpočet obce	Štátne účelové fondy	Úvery so zárukou štátu	Rozpočet EÚ	Kód OP	Súpr. zdroje	Iné zdroje			
																				ÚR:	SP:	PD:
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19			
1	Hospodárska oblasť	Dobudovanie technickej vybavenosti v osídleniach s marginalizovanými rómskymi komunitami – miestna komunikácia	2112 – Miestne komunikácie	2015		16,7	16,7															
				2016																		
2																						

3	Sociálna oblasť																						
4	Sociálna oblasť																						
5	Environmentálna oblasť																						
6	Environmentálna oblasť																						

Zdroj: MDVRR 2015, obecný úrad

A.II Analýza vonkajšieho prostredia

Vonkajšie prostredie v kontexte tohto Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja predstavuje pre obec tie oblasti, ktoré síce ovplyvňujú jej rozvoj (v rôznej miere, či už významne alebo len okrajovo), avšak obec ich zároveň nedokáže svojou činnosťou nijako ovplyvniť. V makroregionálnej mierke je dôležitým činiteľom rozvoja obce európsky rozvojový koncept „Red octopus“, ktorý stanovuje hlavné rozvojové centrá Európy. Ide o tzv. „červenú chobotnicu“ (pomenovanie podľa tvaru tejto rozvojovej siete), ktorá spája najrozvinutejšie európske sídelné a aglomeračné centrá a centrá, ktoré majú najväčší potenciál ďalšieho rozvoja. Jedno z ramien „červenej chobotnice“ prechádza aj Slovenskom, avšak len jeho juhozápadnou časťou. Holumnica je teda od tohto ramena značne vzdialená.

Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001 (KURS 2001) vyhodnotila jednotlivé sídelné centrá Slovenska ako terciárne centrá, t.j. centrá na základe ich terciárnej obslužnosti (úrovne vybavenosti vybranou vyššou občianskou vybavenosťou). Takýmto spôsobom bolo na národnej úrovni vytvorených päť skupín obcí (okrem Bratislavy a Košíc, ktoré stoja samostatne a nepatria do žiadnej skupiny), ktoré naznačujú úroveň obsluhy ako pre vlastné mesto, tak pre jeho zázemie (prvé tri skupiny sa pritom členia na dve podskupiny). Najbližšie centrá osídlenia pre Holumnicu predstavujú mestá Spišská Belá (4. skupina), Kežmarok (2b. skupina), Poprad (1b. skupina), Podolínec (5. skupina), Stará Ľubovňa (3a. skupina), Levoča (3a. skupina) a Spišská Nová Ves (2a. skupina).

Okrem centier osídlenia KURS 2001 na Slovensku stanovila jadrové ťažiská osídlenia, ktoré sú navzájom pospájané rozvojovými osami I. stupňa. Ostatné sídelné centrá sú pospájané osami II. a III. stupňa. Tieto rozvojové a urbanizačné osi sú súčasťou vyváženej hierarchizovanej sídelnej štruktúry. Podporujú sídelné väzby medzi obcami a rovnovážny sídelný rozvoj vrátane rozvoja vidieka. Vytvárajú podmienky pre dostupnosť k infraštruktúram, zachovanie a rozvoj prírodného a kultúrneho dedičstva a zabezpečujú požiadavky, ktoré sú na sídelnú štruktúru kladené z hľadiska ekonomických, sociálnych a environmentálnych potrieb.

Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001 stanovuje tri stupne rozvojových osí, ktoré vychádzajú z nasledovných kritérií:

- rozvojová os prvého stupňa – prepája centrá osídlenia prvej skupiny a ťažiská osídlenia prvej úrovne v štáte a porovnateľné centrá mimo hraníc krajiny, zahŕňajúc najmenej jednu cestnú komunikáciu a jednu železnicu rýchlostného typu,
- rozvojová os druhého stupňa – prepája centrá osídlenia druhej skupiny a ťažiská osídlenia druhej úrovne s centrami osídlenia prvej skupiny a ťažiskami osídlenia prvej úrovne, resp. prepája centrá osídlenia druhej skupiny a ťažiská osídlenia druhej úrovne medzi sebou, zahŕňajúc najmenej jednu cestnú komunikáciu a jednu železnicu nadregionálneho významu alebo jednu rýchlostnú cestu,
- rozvojová os tretieho stupňa – prepája stredné centrá a ťažiská osídlenia tretej úrovne navzájom, ako aj ostatné vyhodnocované centrá osídlenia s ostatnými centrami osídlenia druhej skupiny.

Z pohľadu rozvoja územia najdôležitejšia, teda rozvojová os I. stupňa, prepája Bratislavu a Košice (o. i.) severoslovenským dopravným koridorom, čiže najbližšie k Holumnici sa táto os nachádza v oblasti Popradu a Levoče. Z Popradu do Spišskej Belej smeruje rozvojová os II. stupňa, zo Spišskej Belej do Starej Ľubovne je vedená os III. stupňa. Holumnica teda leží v bezprostrednej blízkosti rozvojovej osi III. stupňa.

Veľmi dôležitým aspektom v analýze vonkajšieho prostredia je aj stratégia štrukturálnej politiky Európskej únie a jej priemet do slovenských pomerov. Počas programovacieho obdobia EÚ 2000-2006 (čo pre Slovensko znamenalo roky 2004-2006) používala Európska únia stratégiu regionálnej politiky založenú na rovnomernom prístupe samospráv k štrukturálnym fondom (tzv. „pokropením regiónov investíciami“, kde každá samospráva mala rovnaký prístup k týmto fondom). Od programovacieho obdobia 2007 - 2013 sa však už stratégia regionálnej politiky EÚ zmenila, keďže táto sa už nezamerala na znižovanie regionálnych disparít formou podpory zaostalých regiónov, ale na základe skúseností z regionálneho rozvoja zo západoeurópskych krajín, rozhodla sa posilňovať

predovšetkým vytýčené póly rastu, ktoré sú najviac konkurencieschopné a majú najväčší potenciál rozvoja (týmto opatrením sa taktiež sledovalo posilnenie vonkajšej konkurencieschopnosti EÚ ako celku voči ostatným aktérom vo svetovom hospodárstve). Jednotlivými krajinami vytýčené póly rastu mali byť nositeľmi rozvoja v jednotlivých regiónoch a postupom času by sa rozvoj z týchto pólov rastu mal šíriť do ich bezprostredného okolia (teda do zaostalejších oblastí v ich okolí). Na Slovensku tak boli od programovacieho obdobia 2007-2013 na základe koncepcie územného rozvoja Slovenska stanovené inovačné a kohézne póly rastu (niektoré mestá a obce v ich bezprostrednom zázemí), pričom najväčšia časť podpory zo štrukturálnych fondov smeruje práve do nich.

Výrazným vonkajším rozvojovým impulzom pre obec by mohla byť zvýšená podpora zo strany vlády formou investičných stimulov pre tie priame zahraničné investície, ktoré sa plánujú realizovať priamo v okrese Kežmarok (príp. jeho bezprostredného okolia). Skúsenosti však ukazujú, že od roku 2002, kedy sa začalo s poskytovaním investičnej pomoci, jednotlivé slovenské vlády touto formou podporovali smerovanie priamych zahraničných investícií primárne do najrozvinutejších regiónov Slovenska (najmä do trojuholníka Bratislava – Trnava – Nitra, do Košíc a oblasti stredného Považia po Žilinu). Do oblasti podtatranského regiónu a do Kežmarku (okresu patriaceho z hľadiska výšky miery nezamestnanosti medzi najproblémovejšie okresy Slovenska) smerovala len úplne minimálna časť investičnej pomoci vlády. Z prostredia investičnej pomoci teda len ťažko očakávať priaznivé rozvojové impulzy pre región v blízkej budúcnosti.

Spomínaná politika územnej podpory vo forme investičnej pomoci a množstvo ďalších faktorov (napr. faktor sídelnej hierarchie, faktor makropolohovej atraktivity, faktor veľkej dopravnej infraštruktúry, faktor historickej marginality, faktor depresnosti priľahlých prihraničných regiónov a pod.; Korec 2005) prispeli (a naďalej prispievajú) k veľmi nerovnovážnemu regionálnemu vývoju v rámci Slovenska, keď sa medzi jednotlivými jeho regiónmi vytvorili pomerne výrazné regionálne disparity. Vytvorila sa tak významná priestorová polarizácia spoločnosti s existenciou centier na strane jednej a periférií (vnútorných aj prihraničných periférnych regiónov) na strane druhej. Uvedené skutočnosti upozorňujú na veľmi obmedzený potenciál budúceho rozvoja obce Holumnica, prichádzajúci z vonkajšieho prostredia.

Štrukturálne fondy v programovom období 2014-2020

Jednou z možných ciest získavania finančných prostriedkov na realizáciu investičných akcií (okrem ďalších možných zdrojov, uvedených v časti „Indikatívny finančný plán“) sú Európske štrukturálne a investičné fondy. Napriek tomu, že tieto európske štrukturálne a investičné fondy sú z aspektu regionálneho rozvoja definované ako „doplňkové“ zdroje financovania, v súčasnom modeli regionálnej politiky a nastavenia financovania samospráv sú práve tieto prostriedky z EŠIF hlavným zdrojom financií, bez ktorého by len ťažko boli samosprávy schopné financovať svoje rozvojové investičné projekty. V programovom období EÚ 2014 – 2020 bude Slovensko čerpať európske štrukturálne a investičné fondy v rámci Cieľa Investovanie do rastu a zamestnanosti a v rámci Cieľa Európska územná spolupráca. V rámci Cieľa Investovanie do rastu a zamestnanosti sa budú čerpať financie prostredníctvom nasledujúcich operačných programov:

- Integrovaný regionálny operačný program (OP IROP),
- OP Ľudské zdroje (OP ĽZ),
- OP Integrovaná infraštruktúra (OP II),
- OP Výskum a inovácie (OP VaI),
- OP Kvalita životného prostredia (OP KŽP),
- OP Efektívna verejná správa (OP EVS),
- Technická pomoc,
- Program rozvoja vidieka,
- Rybné hospodárstvo.

V rámci Cieľa Európska územná spolupráca bude Slovensko čerpať financie prostredníctvom nasledujúcich operačných programov:

Programy cezhraničnej spolupráce

- SK – CZ 2014 – 2020,
- SK – AT 2014 – 2020,
- PL – SK 2014 – 2020,
- SK – HU 2014 – 2020,
- ENI HU – SK – RO – UA 2014 – 2020.

Programy nadnárodnej spolupráce

- Stredná Európa,
- ETC Dunaj.

Programy medziregionálnej spolupráce

- INTERREG,
- ESPON,
- INTERACT,
- URBACT.

Pre obec Holumnica sú najvýznamnejším a najpravdepodobnejším zdrojom financovania rozvojových projektov v rámci EŠIF prostriedky z Programu rozvoja vidieka 2014 – 2020, príp. z Programu cezhraničnej spolupráce PL – SK 2014 – 2020. Veľmi pravdepodobným zdrojom financovania budú aj financie poskytované v rámci výziev vyhlasovaných prostredníctvom Miestnej akčnej skupiny SPIŠ (Občianske združenie pre rozvoj regiónu SPIŠ), ktorej je obec členom. V čase spracovania tohto PHSR sa však v MAS SPIŠ ešte len koncipuje stratégia CLLD⁴, nateraz teda nie je jasné, aké projekty budú prostredníctvom tejto MAS podporované.

Program rozvoja vidieka 2014 – 2020 bude financovať rozvojové projekty obcí v rámci Opatrenia č. 7 – **Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach**. Oprávnenými žiadateľmi o podporu budú v rámci tohto Opatrenia najmä **obce do 1 000 obyvateľov** vrátane, pričom celková finančná alokácia na realizáciu Opatrenia č. 7 je 119 500 000,00 eur.

V rámci spomínaného Opatrenia č. 7 Programu rozvoja vidieka budú mať obce do 1 000 obyvateľov možnosť uchádzať sa o finančné prostriedky cez štyri Podopatrenia:

Podopatrenie 7.2. – Podpora na investície do vytvárania, zlepšovania alebo rozširovania všetkých druhov infraštruktúr malých rozmerov vrátane investícií do energie z obnoviteľných zdrojov a úspor energie

Popis operácie:

- výstavba, rekonštrukcia, modernizácia, dostavba kanalizácie, vodovodu alebo čistiarne odpadových vôd;
- výstavba a rekonštrukcia miestnych komunikácií, lávok, mostov, chodníkov a záchytných parkovísk, autobusových zastávok, výstavba, rekonštrukcia a údržba odvodňovacích kanálov, prehlbovanie existujúcich obecných studní. V prípade investícií do miestnych komunikácií, tie budú umožnené len v malom rozsahu a za predpokladu, že prispievajú k oživeniu znevýhodnenej vidieckej oblasti, kde môže zlepšiť prepojenie medzi vidieckymi oblasťami a širšou dopravnou sieťou, príp. budú prispievať k miestnemu ekonomickému rozvoju (napr. k rozvoju vidieckeho cestovného ruchu a pod.);
- zlepšenie vzhľadu obcí – úprava a tvorba verejných priestranstiev, námestí, parkov a pod.

⁴ Pričom Miestna akčná skupina získa financie na vyhlasovanie výziev z PRV a z IROP

Podopatrenie 7.3 – Podpora na širokopásmovú infraštruktúru vrátane jej budovania, zlepšovania a rozširovania, pasívnu širokopásmovú infraštruktúru a poskytovanie širokopásmového prístupu a elektronickej verejnej správy

Popis operácie:

- vytvorenie prístupu k širokopásmovému internetu prostredníctvom budovania prístupových sietí s rýchlosťou min. 30 Mbit/s, vrátane zariadenia verejne prístupného miesta;
- oprávnené budú projekty zavádzania tzv. “poslednej míle”. Riešenie prístupových sietí bude nadväzovať na ukončenie prvej fázy výstavby regionálnych sietí, financovanej z OP II, resp. tam, kde už sú regionálne siete dostupné a je preukázané zlyhanie trhu;
- oprávnené sú činnosti, ktoré sa týkajú investícií do infraštruktúry širokopásmového internetu, napr.:
 - ✓ vytvorenie a zabezpečenie prístupu k širokopásmovej infraštruktúre vrátane zariadení na prenos a zber signálu (backhaul) a pozemných zariadení (napr. pevné, pozemné, bezdrôtové alebo satelitné technológie alebo kombinácie týchto technológií);
 - ✓ budovanie pasívnej širokopásmovej infraštruktúry (napr. inžinierske siete, ako je kladenie káblových rozvodov a zapájanie iných sieťových prvkov, ako sú napr. neaktivované optické vlákna atď.) v súčinnosti s ostatnými infraštruktúrami (energetické, dopravné, vodné, kanalizačné siete atď.).

Podopatrenie 7.4 – Podpora na investície do vytvárania, zlepšovania alebo rozširovania miestnych základných služieb pre vidiecke obyvateľstvo vrátane voľného času a kultúry a súvisiacej infraštruktúry

Popis operácie:

- investície súvisiace s vytváraním podmienok pre trávenie voľného času vrátane príslušnej infraštruktúry –napr. výstavba/rekonštrukcia/modernizácia športovísk a detských ihrísk, amfiteátrův, investície do rekonštrukcie nevyužívaných objektov v obci pre komunitnú/spolkovú činnosť vrátane rekonštrukcie existujúcich kultúrnych domov;
- zriadenie nových, prístavba, prestavba, rekonštrukcia a modernizácia existujúcich domov smútku vrátane ich okolia;
- investície súvisiace so zvyšovaním kvality života obyvateľov – investície spojené s odstraňovaním malých tzv. divokých skládok odpadov resp. opusteného odpadu;
- investície súvisiace so zvýšením bezpečnosti a prevencie proti vandalizmu na verejných priestoroch (montáž kamerových systémov a iných bezpečnostných prvkov);
- investície súvisiace s vytváraním podmienok pre rozvoj podnikania – rekonštrukcie nevyužívaných objektov v obci pre podnikateľskú činnosť, výstavba/rekonštrukcia tržníc pre podporu predaja miestnych produktov a pod.;
- investície do využívania obnoviteľných zdrojov energie vrátane investícií spojených s úsporou energie – len ako súčasť investícií do miestnych služieb.

Podopatrenie 7.5 – Podpora investícií pre verejné využívanie rekreačnej infraštruktúry, informačnej a drobnej infraštruktúry cestovného ruchu

Popis operácie:

- investície, ktoré súvisia s vytvorením, udržiavaním, obnovou a skvalitňovaním turisticky zaujímavých objektov, bodov a miest vrátane príslušnej infraštruktúry – miestne kultúrne, historické, prírodné a iné objekty a zaujímavosti, zriadenie múzejných a galerijných zariadení a pod.;
- investície do rekreačnej infraštruktúry, turistických informácií a informačných tabúl v turistických lokalitách na verejné využitie, budovanie drobných obslužných zariadení pre turistov, informačné body, smerové tabule, KIOSKY a pod.;
- budovanie, rekonštrukcia náučných chodníkov, cykloturistických chodníkov, ich napojenie na náučné chodníky, budovanie doplnkovej infraštruktúry (odpočinkové miesta, prístrešky,

stojany na bicykle a pod.), výstavba vyhladkových veží, budovanie, údržba a obnova cykloturistického značenia na existujúcich cykloturistických trasách a pod.

STEEP analýza

Pri stretávaní sa s rôznymi problémami a výzvami je potrebné si uvedomiť, že ich riešenie môže byť v budúcnosti ovplyvnené rôznymi vonkajšími faktormi, ktoré obec nedokáže ovplyvniť. Úlohou STEEP analýzy (analýzy externého prostredia) je napomáhať tvorcom rozhodnutí predvídať budúci možný vývoj a na tieto zmeny sa pripraviť.

Formulár 8 (A8): STEEP analýza

Sociálne	Technologické	Ekonomické	Ekologické	Politické	Hodnoty
Starnutie obyvateľstva, emigrácia mladých ľudí do miest	Úroveň technológie poskytovateľa	Nové trhy a nové príležitosti (napr. cestovný ruch)	Vplyv rôznych subjektov na ŽP	Politika vlády v hospodárskej, sociálnej a environmentálnej oblasti	Zmena postojov k lokálnemu rozvoju
Zmeny postojov a správania – aktívny tretí sektor	Dostupná technológia a využívaná technológia	Klesajúce trhy v niektorých poskytovaných službách	Možnosti obnovy a tvorby ŽP	Štrukturálna politika Európskej únie	Zmena životného štýlu
Zmeny správania obyvateľov	Technológia využívaná obyvateľmi, podnikateľmi	Dostupnosť finančných zdrojov	Politika ŽP	Legislatívne zmeny	Tímová spolupráca
Móda	Kontakt s obyvateľmi prostredníctvom technológie	Daňová politika	Podpora tvorby a ochrany ŽP	Zmena vlády ako výsledok volieb	Osobné hodnoty

Zdroj: MDVRR 2015, vlastné spracovanie

A.III Zhodnotenie súčasného stavu územia

Zhodnotenie súčasného stavu územia je spracované formou SWOT analýzy. Tá bola vypracovaná na základe auditu rozvojových zdrojov obce a výsledkov dotazníkového prieskumu, vykonaného medzi obyvateľmi obce.

SWOT analýza

Formulár 9 (A10): SWOT analýza

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> • vysoká miera natality • nízka úmrtnosť obyvateľstva • kompletne vybudovaná technická infraštruktúra • dobrý stav miestnych komunikácií • dobrý technický stav školských zariadení • viaceré zdravotnícke ambulancie a lekáreň priamo v obci • blízkosť chránených území, atraktívne a zachované prírodné prostredie • množstvo prírodných a kultúrno-historických pamiatok v blízkom okolí 	<ul style="list-style-type: none"> • migračný úbytok obyvateľstva • nízka vzdelanostná úroveň obyvateľov • nízka digitálna gramotnosť obyvateľov • extrémne vysoká miera nezamestnanosti • vysoký podiel UoZ s najvyššie ukončeným základným vzdelaním • mimoriadne vysoký podiel dlhodobo nezamestnaných • slabá ponuka kultúrnych aktivít v obci • nedostatočná ponuka športových aktivít v obci • znížená kvalita chodníkov popri hlavnej ceste • nedostatočná ponuka stavebných pozemkov • veľmi nízky podiel zhodnocovaných odpadov • nízka participácia obyvateľov na správe vecí verejných a na spoločenskom živote obce • schátralé budovy v centrálnej časti obce • slabé realizačné predpoklady rozvoja CR • energeticky náročné verejné osvetlenie • nízka ochota podnikať • nedostatok investičného kapitálu z vlastných zdrojov • vysoké zadlženie obce • nedostatok pracovných príležitostí
Príležitosti	Ohrozenia
<ul style="list-style-type: none"> • rozšírenie kultúrnych podujatí • rozšírenie športových podujatí • podpora individuálnej bytovej výstavby • zlepšenie environmentálneho povedomia obyvateľov • zefektívnenie triedeného zberu odpadov • osadenie kontajnerov na triedený zber • rekonštrukcia rozhlasu a verejného osvetlenia • rekonštrukcia ciest a chodníkov • využitie európskych štrukturálnych a investičných fondov vrátane cezhraničnej spolupráce • získanie financií a realizácia projektov prostredníctvom MAS Spiš • podpora detí zo sociálne slabých rodín • možnosti podpory nezamestnaných občanov v rámci AOTP (menšie obecné služby, regionálna zamestnanosť...) • realizácia projektov zameraných na podporu marginalizovaných rómskych komunít • vytváranie a skvalitňovanie podmienok pre 	<ul style="list-style-type: none"> • odliv mladých obyvateľov za prácou a bývaním • starnutie obyvateľstva • zvyšovanie počtu nezamestnaných obyvateľov • pomalé tempo prispôsobovania sa strednej a staršej generácie novým technológiám • nízka hladina miezd v regióne, podporujúca emigráciu obyvateľstva • neustále zvyšovanie daňového zaťaženia podnikajúcich osôb zo strany vlády • nedostatok investorov, podnikateľských činností • konkurencia poľských priemyselných a poľnohospodárskych výrobkov • nedostatočné využitie možných zdrojov z EÚ • vysoká administratívna náročnosť pre získanie financií z EŠIF • komplikované vlastnícke vzťahy k pôde • radikalizácia klimatických zmien (prívalové dažde, suchá, extrémne teploty...) • neustále zvyšovanie administratívnej záťaže výkonu miestnej samosprávy bez kompenzácie

<p>podporu zdravia detí ponukou a realizáciou športových a duševných záujmových aktivít</p> <ul style="list-style-type: none"> • aktivácia využívania okolitého prírodného prostredia pre rozvoj agroturistiky 	<p>z hľadiska paralelného zvyšovania zdrojov (finančných, personálnych)</p>
---	---

Zdroj: vlastné spracovanie

Kľúčové faktory a disparity územia

Vyhodnotením silných stránok a príležitostí zo SWOT analýzy boli identifikované hlavné faktory rozvoja obce. Podobne, na základe vyhodnotenia slabých stránok a ohrození boli identifikované hlavné disparity obce.

Hlavné faktory rozvoja:

- podpora marginalizovaných rómskych komunít
- podpora rozvoja individuálnej bytovej výstavby
- podpora rozvoja poľnohospodárstva a agroturistiky
- zvyšovanie environmentálneho povedomia obyvateľstva
- využitie zdrojov z EŠIF na realizáciu investičných a neinvestičných projektov.

Hlavné disparity rozvoja:

- emigrácia obyvateľstva – z obce emigruje predovšetkým mladé obyvateľstvo, a to z dôvodu absencie ponuky pracovných miest, slabej ponuky služieb a možností seberealizácie
- nízky potenciál pre prilákanie investícií do priemyselnej výroby – z dôvodu nevýhodnej periférnej polohy vo vzťahu k ekonomickým centráram a nadradenej dopravnej infraštruktúre má obec veľmi nízky lokalizačný potenciál pre prilákanie investícií do priemyselnej výroby
- slabá ponuka pracovných príležitostí – stredne veľká obec nedokáže vygenerovať dostatočný počet pracovných príležitostí pre svoje obyvateľstvo
- nezamestnanosť obyvateľstva – obyvateľstvo, ktoré si nevie nájsť prácu a neemigruje, upadá kvôli absencii dostatočného príjmu na živobytie do sociálnych problémov
- nízka úroveň miezd – úroveň miezd v regióne spolu s časovou a finančnou náročnosťou dochádzky do zamestnania pôsobí ako demotivačný faktor a generuje podmienky pre emigráciu obyvateľstva
- slabá ponuka trávenia voľného času – v obci sa koná málo kultúrnych a športových podujatí, obmedzená je aj ponuka športovísk
- veľká rozdrobenosť pozemkov a množstvo vlastníkov – limitujúci faktor rozvojových aktivít z dôvodu veľkej náročnosti z hľadiska vysporiadania vlastníckych vzťahov (napr. pre IBV, budovanie chodníkov, cyklotrás a pod.)
- zlý stav chodníkov – chodníky popri hlavnej ceste sú poväčšine v zlom technickom stave.

B-Strategická časť

Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja

Rozvoj rôznych regiónov, od lokálnej po makroregionálnu úroveň, je nutné chápať, realizovať, uvažovať a posudzovať v čo možno najširších súvislostiach a väzbách, nie izolovane. Z tohto dôvodu je preto pre stanovenie rozvojovej stratégie obce nevyhnutné rešpektovať aj prognostické varianty rozvoja územných celkov vyššej úrovne, či už z hľadiska strednodobého alebo dlhodobého horizontu. Východiská pre prognózy budúceho vývoja sú prezentované v rôznych strategických dokumentoch národnej úrovne. Stratégia Európa 2020 predstavuje víziu európskeho sociálneho trhového hospodárstva v 21. storočí, definuje ciele, ktoré sa majú do roku 2020 naplniť a pre tieto ciele stanovuje aj ukazovatele na ich hodnotenie. Základom tejto stratégie sú tri vzájomne sa dopĺňajúce priority:

1. **Inteligentný rast** – vytvorenie hospodárstva založeného na znalostiach a inovácii,
2. **Udržateľný rast** – podpora ekologickejšieho a konkurencieschopnejšieho hospodárstva, ktoré efektívne využíva zdroje,
3. **Inkluzívny rast** – podpora hospodárstva s vysokou mierou zamestnanosti, ktoré zabezpečí sociálnu a územnú súdržnosť.

Stratégiu Európa 2020 aplikujú všetky členské štáty Európskej únie, teda aj Slovensko. Navyše, na podporu jej aplikácie a v záujme zlepšenia hospodárskej výkonnosti jednotlivých členských štátov vydáva Európska komisia pre tieto štáty rôzne odporúčania. Slovensko dostalo odporúčania na zlepšenie stavu v oblasti verejných financií, daní, trhu práce, vzdelávania a odbornej prípravy, sieťových odvetví, podnikateľského prostredia a efektívnosti verejnej správy. Stratégia Európa 2020 sa premieta aj do opatrení regionálnej politiky, podporujúcich rozvoj jednotlivých regiónov SR.

Strategická časť Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Holumnica na roky 2015 – 2020 nadväzuje na analytickú časť, ktorá predstavuje komplexnú analýzu územia. Táto časť PHSR obsahuje stratégiu rozvoja obce s ohľadom na jej vnútorné špecifiká a danosti. Jej súčasťou je strategická vízia, formulácia a návrh stratégie rozvoja, ako aj formulácia cieľov v hospodárskej, sociálnej a environmentálnej oblasti.

Strategická vízia a strategický cieľ obce

Vízia je želanou predstavou obyvateľov o budúcnosti, o tom, ako by mala obec vyzeráť. Je teda nástrojom na motiváciu, opisom ideálneho stavu, ktorý by sme chceli v budúcnosti dosiahnuť. Stanovuje rámec pre definovanie strategických cieľov a priorít na strednodobý časový horizont. Analýzou súčasného stavu obce, analýzou doteraz realizovaných a plánovaných projektov, na základe analýzy hlavných faktorov rozvoja a na základe funkcií, ktoré plní samospráva obce bola sformulovaná nasledovná **strategická vízia** obce Holumnica:

Obec Holumnica je miestom s atraktívnym prostredím pre život. Všestranným rozvojom a využívaním svojho vnútorného potenciálu zabezpečuje zvyšovanie kvality života všetkých svojich obyvateľov, ktorým poskytuje kvalitné služby.

Na dosiahnutie uvedenej strategickkej vízie bude potrebné naplniť strategický cieľ rozvoja obce Holumnica na roky 2015 – 2020. **Strategickým cieľom** rozvoja obce je

„vytvoriť podmienky na zvyšovanie kvality života jej obyvateľov aktívnym prístupom k podpore hospodárskej a sociálnej oblasti pri súčasnom zveľadovaní životného prostredia obce“.

Stratégia rozvoja

Cieľom strategickkej časti programu je navrhnuť priority a opatrenia, ktoré budú viesť k naplneniu stanovenej vízie. Ide o návrh takých priorít a opatrení, ktorých riešenie je buď priamo v kompetencii obce alebo tiež takých, ktoré síce nie sú priamo v jej kompetencii, avšak obec ich dokáže svojou činnosťou a svojimi schopnosťami ovplyvniť žiaducim smerom.

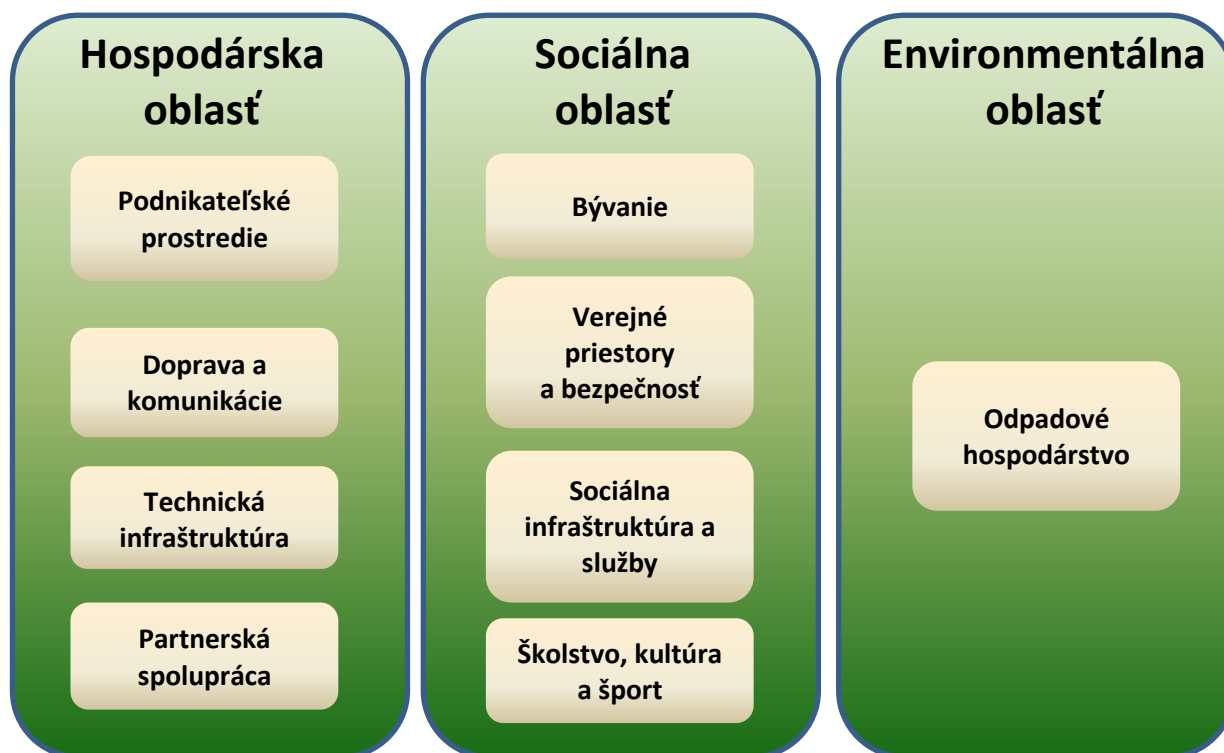
Definovanie stratégie rozvoja obce vychádza najmä z detailného poznania jej vnútorného prostredia a z poznania potrieb obyvateľstva, pričom priamo nadväzuje na výsledky analýz. Stratégia vychádza zo základného predpokladu, že príslušné orgány verejnej správy od národnej po regionálnu úroveň budú zabezpečovať koordinovaný prístup v záujme dosiahnutia realizácie plánovaných zmien a že bude existovať dobrá informovanosť kľúčových aktérov regionálneho rozvoja.

Stratégia rozvoja obce je spracovaná v súlade s aktualizovanou Národnou stratégiou regionálneho rozvoja Slovenskej republiky, ktorá definuje hlavné faktory rozvoja slovenských regiónov, analyzuje regionálne disparity a prognózuje hospodársky vývoj v týchto regiónoch. Táto stratégia, spracovaná v súlade so stratégiou Európa 2020, definuje 5 prioritných oblastí na dosiahnutie cieľa – vytvoriť konkurencieschopnú, pracovné miesta vytvárajúcu a na poznatkoch založenú ekonomiku:

- PO 1 – Ľudské zdroje – zvýšenie kvality ľudského kapitálu,
- PO 2 – Ekonomická výkonnosť a konkurencieschopnosť hospodárstva,
- PO 3 – Štrukturálne zmeny,
- PO 4 – Poznatkovo orientovaná ekonomika,
- PO 5 – Ochrana a tvorba životného prostredia.

Týchto 5 prioritných oblastí Národnej stratégie regionálneho rozvoja je premietnutých do navrhovaných priorít v stratégii rozvoja obce, pričom sú prispôbolené podmienkam obecnej samosprávy tak, že PO 2 až PO 4 z Národnej stratégie RR sú v PHSR zjednotené do Prioritnej oblasti Hospodárska politika, PO 1 predstavuje v PHSR Prioritnú oblasť Sociálna politika a PO 5 predstavuje oblasť Environmentálna politika.

Pre naplnenie definovanej vízie si teda obec Holumnica stanovila tri hlavné rozvojové oblasti a v rámci nich nasledovné priority:

- A.) **Hospodárska oblasť** – táto prioritná oblasť pozostáva zo štyroch priorít: podnikateľské prostredie (podpora malého a stredného podnikania, rozvoj poľnohospodárstva a lesníctva, podpora samostatne hospodáriacich roľníkov), doprava a komunikácie (rekonštrukcia miestnych komunikácií a chodníkov, výstavba parkovísk), technická infraštruktúra (úprava

kanalizácie a ČOV, verejné osvetlenie, rozhlas, káblová televízia a pod.) a partnerská spolupráca (spolupráca s okolitými obcami a partnerskými obcami).

- B.) **Sociálna oblasť** – prioritná oblasť pozostávajúca zo štyroch rozvojových priorít: bývanie (podpora individuálnej bytovej výstavby), verejné priestory a bezpečnosť (rekonštrukcia a údržba verejných priestranstiev, kamerový systém), sociálna infraštruktúra a služby (podpora budovania, príp. rekonštrukcie zariadení občianskej vybavenosti, podpora sociálnych služieb v obci a pod.) a školstvo, kultúra a šport (výstavba/rekonštrukcia školských a športových zariadení, podpora kultúrnych a športových podujatí a telies).
- C.) **Environmentálna oblasť** – tretia prioritná oblasť pozostáva z jednej rozvojovej priority: odpadové hospodárstvo (skvalitňovanie triedeného zberu odpadov a boj proti čiernym skládkam).

Prostredníctvom týchto troch prioritných oblastí a definovaných priorít, ktoré sú v programovej časti dokumentu rozpracované do jednotlivých opatrení, projektov a aktivít, bude obec naplňovať definovanú strategickú víziu rozvoja. Splnením jednotlivých cieľov a stanovených opatrení bude zabezpečovať zvyšovanie kvality života svojich obyvateľov.

Formulár 10 (S1): Hierarchia rozvojových cieľov

Vízia			
<i>„Obec Holumnica je miestom s atraktívnym prostredím pre život. Všestranným rozvojom a využívaním svojho vnútorného potenciálu zabezpečuje zvyšovanie kvality života všetkých svojich obyvateľov, ktorým poskytuje kvalitné služby“</i>			
Strategický cieľ			
<i>„vytvoriť podmienky na zvyšovanie kvality života jej obyvateľov aktívnym prístupom k podpore hospodárskej a sociálnej oblasti pri súčasnom zveľaďovaní životného prostredia obce“</i>			
Prioritná oblasť	Hospodárska	Sociálna	Environmentálna
Globálny cieľ	<i>Rozvíjať vnútorný potenciál územia, založený na podpore miestneho hospodárstva a vybudovanej dopravnej a technickej infraštruktúry</i>	<i>Podporovať skvalitňovanie občianskej vybavenosti a zabezpečovať pre obyvateľov dôstojné podmienky spoločenského vyžitia</i>	<i>Zabezpečiť pre obyvateľov obce ako aj jej návštevníkov kvalitné životné prostredie</i>
Priority	<ul style="list-style-type: none"> • podnikateľské prostredie • doprava a komunikácie • technická infraštruktúra • partnerská spolupráca 	<ul style="list-style-type: none"> • bývanie • verejné priestory a bezpečnosť • sociálna infraštruktúra a služby • školstvo, kultúra a šport 	<ul style="list-style-type: none"> • odpadové hospodárstvo
Opatrenia	1.1 Podpora MSP, remeselníkov, poľnohospodárov a lesníkov 1.2 Skvalitnenie miestnej dopravnej infraštruktúry 1.3 Zlepšenie technickej vybavenosti obce 1.4 Spolupráca s okolitými a partnerskými obcami	2.1 Tvorba podmienok pre bývanie 2.2 Úprava verejných priestranstiev a zvyšovanie bezpečnosti obyvateľov 2.3 Zlepšenie kvality sociálnej infraštruktúry a verejných budov 2.4 Skvalitnenie ponuky športového vyžitia a trávenia voľného času 2.5 Podpora spoločenského a kultúrneho života	3.1 Podpora zhodnocovania odpadov 3.2 Odstránenie čiernych skládok

Zdroj: MDVRR 2015, vlastné spracovanie

C-Programová časť

Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja

Programová časť PHSR nadväzuje na strategickú časť a obsahuje opatrenia a projekty na zabezpečenie realizácie programu rozvoja, vrátane ich priradenia k jednotlivým cieľom a prioritám. Táto časť obsahuje podrobnejšie rozpracovanie cieľov v hospodárskej, sociálnej a environmentálnej oblasti na úroveň opatrení a aktivít. Táto časť obsahuje:

- konkrétne opatrenia a projekty vrátane ich priradenia k jednotlivým cieľom a prioritám,
- súbor ukazovateľov, výsledkov a dopadov vrátane východiskových a cieľových hodnôt.

Opatrenia, projekty a aktivity podľa prioritných oblastí

Konkrétne projekty a aktivity, ktoré samospráva plánuje v strednodobom horizonte realizovať, sú uvedené v nasledujúcom formulári. Konkrétne činnosti, ktoré samospráva plánuje realizovať formou projektového zámeru, sú v tomto aj v ďalších formulároch uvedené ako „**Projekt**“. Činnosti, ktoré sa neplánujú realizovať formou projektového zámeru, sú uvedené ako „**Aktivita**“.

Formulár 11 (P1): Prehľad opatrení, projektov a aktivít podľa oblastí

Prioritná oblasť 1 – HOSPODÁRSKA	
Opatrenie	Projekt/Aktivita
1.1 Podpora MSP, remeselníkov, poľnohospodárov a lesníkov	<p>Aktivita: 1.1.1 Podpora rozvoja služieb a podnikateľských aktivít v obci</p> <ul style="list-style-type: none"> - príprava pozemkov, budov, priestorových a technických podmienok pre vznik nových služieb a rozvoj podnikateľských aktivít - podpora subjektov lesného hospodárstva a zhodnocovania drevnej hmoty - podpora poľnohospodárov a samostatne hospodáriacich roľníkov
1.2 Skvalitnenie miestnej dopravnej infraštruktúry	<p>Projekt: 1.2.1 Rekonštrukcia miestnych komunikácií</p> <p>Aktivita:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rekonštrukcia miestnych komunikácií, polozenie asfaltového povrchu <p>Projekt: 1.2.2 Výstavba parkovísk</p> <p>Aktivita:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vybudovanie parkovísk pri bytových domoch a cintoríne
1.3 Zlepšenie technickej vybavenosti obce	<p>Projekt: 1.3.1 Dobudovanie kanalizácie a rekonštrukcia ČOV</p> <p>Aktivita:</p> <ul style="list-style-type: none"> - prepojenie kanalizačných prípojok v lokalite za zdravotným strediskom s hlavnou kanalizačnou vetvou - modernizácia technologického vybavenia ČOV – čerpadlo a dúchadlo - úprava objektu ČOV <p>Projekt: 1.3.2 Rekonštrukcia rozhlasu</p> <p>Aktivita:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zavedenie bezdrôtovej rozhlasovej technológie <p>Projekt: 1.3.3 Rekonštrukcia verejného osvetlenia</p> <p>Aktivita:</p> <ul style="list-style-type: none"> - výmena svietidiel a zavedenie energeticky úsporných

	<p>svetelných bodov</p> <p>Projekt: 1.3.4 Modernizácia káblovej televízie Aktivity: - modernizácia hardvérového a softvérového vybavenia káblovej televízie</p>
1.4 Spolupráca s okolitými a partnerskými obcami	<p>Aktivita: 1.4.1 Rozvoj partnerskej spolupráce - rozvoj spolupráce s partnerskými obcami</p>
Prioritná oblasť 2 – SOCIÁLNA	
Opatrenie	Projekt/Aktivita
2.1 Tvorba podmienok pre bývanie	<p>Projekt: 2.1.1 Podpora individuálnej bytovej výstavby Aktivity: - podpora prípravy pozemkov pre výstavbu rodinných domov</p>
2.2 Úprava verejných priestranstiev a zvyšovanie bezpečnosti obyvateľov	<p>Projekt: 2.2.1 Revitalizácia centra obce Aktivity: - úprava verejných priestranstiev, výsadba zelene - oprava chodníkov - úprava odvodňovacích kanálov - výstavba parkovísk pri OcÚ a RK kostole</p> <p>Projekt: 2.2.2 Vybudovanie oddychovej zóny pri hrade Aktivity: - výstavba chodníka k hradu - výstavba oddychovej zóny, osadenie lavičiek - osadenie informačno-náučnej tabule</p> <p>Projekt: 2.2.3 Rozšírenie kamerového systému obce Aktivity: - inštalácia ďalších monitorovacích kamier a ich pripojenie na existujúci kamerový systém</p>
2.3 Zlepšenie kvality sociálnej infraštruktúry a verejných budov	<p>Projekt: 2.3.1 Výstavba Domu smútku a úprava cintorína Aktivity: - výstavba domu smútku vrátane vybavenia interiéru - vysporiadanie pozemkov na cintoríne - úprava oplotenia cintorína - oprava chodníkov vnútri cintorína, osadenie lavičiek a informačnej tabule - revitalizácia opustených hrobových miest</p> <p>Projekt: 2.3.2 Rekonštrukcia budovy obecného úradu - exteriér Aktivity: - rekonštrukcia strešnej krytiny, výmena okien a dverí - zateplenie budovy a úprava fasády</p> <p>Projekt: 2.3.3 Rekonštrukcia budovy obecného úradu – interiér Aktivity: - stavebno-technická rekonštrukcia vnútorných priestorov vrátane vybavenia miestností</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - rekonštrukcia toaliet - úprava podláh <p>Projekt: 2.3.4 Zriadenie komunitného centra <i>Aktivita:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - výstavba komunitného centra pre marginalizované rómske komunity v obecnej budove oproti OcÚ <p>Projekt: 2.3.5 Rekonštrukcia zdravotného strediska <i>Aktivita:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - rekonštrukcia stavby a rozvodov inžinierskych sietí - zateplenie budovy - výmena strešnej krytiny a okien <p>Projekt: 2.3.6 Rekonštrukcia hasičskej zbrojnice <i>Aktivita:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - rekonštrukcia rozvodov elektroinštalácie - rekonštrukcia strešnej krytiny - rekonštrukcia okien a fasády
2.4 Skvalitnenie ponuky športového využitia a trávenia voľného času	<p>Projekt: 2.4.1 Výstavba multifunkčného ihriska <i>Aktivita:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - výstavba multifunkčného ihriska <p>Projekt: 2.4.2 Rozšírenie využitia ihriska v areáli ZŠ a úprava detského ihriska <i>Aktivita:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - rozšírenie možností využitia ihriska o ďalšie športy (napr. basketbal, hokej) - úprava a doplnenie detských preliezok a hojdačiek <p>Projekt: 2.4.3 Rekonštrukcia futbalového ihriska a výstavba sociálnych zariadení <i>Aktivita:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - rekonštrukcia zábradlia - výstavba šatní - osadenie lavičiek - terénne povrchové úpravy
2.5 Podpora spoločenského a kultúrneho života	<p>Aktivita: 2.5.1 Podpora kultúrnych a športových podujatí</p> <ul style="list-style-type: none"> - podpora kultúrnych podujatí - podpora športových podujatí
Prioritná oblasť 3 – ENVIRONMENTÁLNA	
Opatrenie	Projekt/Aktivita
3.1 Podpora zhodnocovania odpadov	<p>Projekt: 3.1.1 Podpora budovania súkromných kompostovísk <i>Aktivita:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - nákup domácich kompostérov <p>Projekt: 3.1.2 Inštalácia odpadových košov na triedený odpad <i>Aktivita:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - nákup a inštalácia zberných nádob na triedený odpad

3.2 Sanácia čiernych skládok	Projekt: 3.2.1 Likvidácia čiernych skládok v katastri obce a zakúpenie fotopascí Aktivity: <ul style="list-style-type: none">- zakúpenie a inštalovanie fotopascí- monitorovanie a likvidácia čiernych skládok odpadu
------------------------------	---

Zdroj: MDVRR 2015, Obecný úrad, vlastné spracovanie

Súbor ukazovateľov, výsledkov a dopadov

Súčasťou programovej časti je aj stanovenie ukazovateľov pre hodnotenie PHSR. Ukazovatele výsledkov a dopadov pre PHSR obce sú spracované v nasledujúcom formulári. Rozdelené sú do troch kategórií:

- ukazovatele výstupu – práce, tovary a služby, financované počas realizácie aktivít projektu,
- ukazovatele výsledku – okamžitý efekt realizácie aktivít projektu, príp. služby poskytnuté cieľovej skupine,
- ukazovatele dopadu – dlhodobý efekt vplyvu na danú prioritnú oblasť alebo cieľovú skupinu.

Východiskové hodnoty dopadových ukazovateľov v rámci hodnotenia dopadov pre PHSR obce boli stanovené ako nulové v roku 2015, cieľové hodnoty boli stanovené pre rok 2020.

Formulár 12 (P2): Zoznam ukazovateľov cieľov/prioritných oblastí PHSR

Typ ukazovateľa	Ukazovateľ	Informačný zdroj/odkaz	Merná jednotka	Východisková hodnota		Cieľová hodnota	
				2015	2018	2020	
Hospodárska oblasť							
Opatrenie 1.1. - Podpora MSP, remeselníkov, poľnohospodárov a lesníkov							
Dopad	Podpora podnikateľa	OcÚ	počet	0	1	2	
Opatrenie 1.2. - Skvalitnenie miestnej dopravnej infraštruktúry							
Dopad	Zrekonštruované miestne komunikácie	OcÚ	m ²	0	470	470	
Výsledok	Vybudované parkoviská	OcÚ	počet	0	0	3	
Výsledok	Nové parkovacie miesta pri cintoríne a bytovkách	OcÚ	počet	0	0	24	
Opatrenie 1.3. - Zlepšenie technickej vybavenosti obce							
Dopad	Pripojení obyvatelia na kanalizáciu	OcÚ, ŠÚSR	počet	0	870	870	
Výsledok	Zrekonštruovaná ČOV	OcÚ, ŠÚSR	počet	0	1	1	
Výstup	Osadené koncové body rozhlasového ozvučenia	OcÚ	počet	0	0	30	
Výstup	Zrekonštruované body verejného osvetlenia	OcÚ	počet	0	50	50	
Výstup	Modernizovaný hardvér a softvér káblovej TV	OcÚ	súbor	0	1	1	
Opatrenie 1.4. - Spolupráca s okolitými a partnerskými obcami							
Výsledok	Podporované projekty partnerskej spolupráce	OcÚ, MAS	počet	0	1	3	
Sociálna oblasť							
Opatrenie 2.1. - Tvorba podmienok pre bývanie							
Dopad	Vysporiadané stavebné pozemky	OcÚ	ha	0	0,5	0,5	

Opatrenie 2.2. - Úprava verejných priestranstiev a zvyšovanie bezpečnosti obyvateľov						
Dopad	Zrevitalizovaná plocha verejnej zelene	OcÚ	ha	0	0	0,5
Výsledok	Zrekonštruované chodníky pre peších	OcÚ	m	0	0	600
Výstup	Vybudovaný chodník k hradu	OcÚ	m	0	0	60
Výstup	Osadené odpočívadlá	OcÚ	počet	0	0	1
Výstup	Osadené ďalšie bezpečnostné kamery	OcÚ	počet	0	7	7
Opatrenie 2.3. - Zlepšenie kvality sociálnej infraštruktúry a verejných budov						
Výsledok	Postavená budova Domu smútku	OcÚ	počet	0	0	1
Výsledok	Vysporiadané pozemky	OcÚ	celok	0	0	1
Výstup	Zrekonštruované oplotenie cintorína	OcÚ	m	0	0	50
Výstup	Zrekonštruované chodníky na cintoríne	OcÚ	m	0	0	100
Výstup	Osadené lavičky na cintoríne	OcÚ	ks	0	0	6
Výsledok	Zrekonštruovaná budova ob. úradu - exteriér	OcÚ	počet	0	0	1
Výsledok	Zrekonštruovaná budova ob. úradu - interiér	OcÚ	počet	0	0	1
Výsledok	Zriadené komunitné centrum	OcÚ	počet	0	1	1
Výsledok	Zrekonštruovaná budova zdravotného strediska	OcÚ	počet	0	0	1
Výsledok	Zrekonštruovaná budova hasičskej zbrojnice	OcÚ	počet	0	1	1
Opatrenie 2.4. - Skvalitnenie ponuky športového vyžitia a trávenia voľného času						
Výsledok	Postavené multifunkčné ihrisko	OcÚ	počet	0	1	1
Výsledok	Zrekonštruované športové a detské ihrisko	OcÚ, škola	počet	0	2	2
Výstup	Vybudované oplotenie futbalového ihriska	OcÚ	m	0	0	450
Výsledok	Vybudované sociálne zariadenia	OcÚ	počet	0	0	1
Opatrenie 2.5. - Podpora spoločenského a kultúrneho života						
Výsledok	Podporené kultúrne podujatia	OcÚ	počet/rok	0	2	3
Výsledok	Podporené športové podujatia	OcÚ	počet/rok	0	2	3
Environmentálna oblasť						
Opatrenie 3.1. - Podpora zhodnocovania odpadov						
Výstup	Zakúpené domáce kompostéry	OcÚ	počet	0	130	130
Výstup	Inštalované odpadové koše na triedený odpad	OcÚ	počet	0	30	30
Opatrenie 3.2. - Sanácia čiernych skládok						
Výstup	Zakúpené fotopasce	OcÚ	počet	0	3	3
Výsledok	Zlikvidované čierne skládky	OcÚ	počet	0	6	6

Zdroj: MDVRR 2015, Obecný úrad, vlastné spracovanie

Súhrnný prehľad projektových zámerov na nasledujúce obdobie poskytujú Formulár P3.

Formulár 13 (P3): Súhrnný prehľad projektových zámerov obce

P. č.	Typ zámeru	Klasifikácia stavby	Zameranie projektu (názov vystihujúci zámer)	Oblasť, na ktorú je projektový zámer orientovaný		Ukazovatele výstupov		Stav pripravenosti projektového zámeru		Predpokladaný termín realizácie (od - do)	Predpokladané náklady (tis. eur)	Priorita zámeru		Spolupráca s partnerom pri realizácii	Realizácia projektu je viazaná na podmienku
				Oblasť	Katégoria	Ukazovateľ / jednotka	Plánovaná hodnota	Stav	Iné - doplně			Priorita	Iné - doplně		
1	4	5	6	8	8a	9	9a	10	10a	11	12	13	13a	14	15
1	Neinvestičný		Podpora rozvoja služieb a podnikateľských aktivít v obci	Zamestnanosť		podpora podnikateľa / počet	2	V štádiu úvah	-	2015-2020	6,00 €	Zámer je v súčasnosti len v polohe úvah	-	N	N/A
2	Investičný	2112 - Miestne komunikácie	Rekonštrukcia a miestnych komunikácií	Technická infraštruktúra	Doprava, komunikácie, MHD	plocha zrekon. asphalt. povrchu / m ²	470	Spracovaná projektová dokumentácia	-	2015-2016	16,70 €	Realizácia je závislá od získania finančných prostriedkov	-	N	N/A
3	Investičný	2112 - Miestne komunikácie	Výstavba parkovísk	Technická infraštruktúra	Doprava, komunikácie, MHD	vybudované park. miesta / počet	24	V štádiu úvah	-	2019	50,00 €	Realizácia je závislá od získania finančných prostriedkov	-	N	N/A
4	Investičný	2223 - Miestne kanalizácie	Dobudovanie kanalizácie a rekonštrukcia ČOV	Technická infraštruktúra	Kanalizácia, čistiareň odpadových vôd	pripojení obyv. na ČOV / počet	870	V štádiu úvah	-	2017	30,00 €	Budeme realizovať aj bez prípadnej dotácie	-	N	N/A

5	Investičný	2224 - Miestne elektrické a telekomunikačné rozvody a vedenia	Rekonštrukcia rozhlasu	Technická infraštruktúra	Obecný rozhlas	zrekonštr. body rozhlasu / počet	30	V štádiu úvah	-	2019	7,00 €	Realizácia je závislá od získania finančných prostriedkov	-	N	N/A
6	Investičný	2224 - Miestne elektrické a telekomunikačné rozvody a vedenia	Rekonštrukcia verejného osvetlenia	Technická infraštruktúra	Verejné osvetlenie	zrekonštr. svet. body / počet	50	V štádiu úvah	-	2017	90,00 €	Zámer je v súčasnosti len v polohe úvah	-	N	N/A
7	Investičný	2224 - Miestne elektrické a telekomunikačné rozvody a vedenia	Modernizácia káblovej televízie	Technická infraštruktúra		Domy pripojené na káblovú tel. / počet	120	Zámer je pokračovaním už realizovaného projektu	-	2016	5,00 €	Budeme realizovať aj bez prípadnej dotácie	-	A	N/A
8	Neinvestičný		Rozvoj partnerskej spolupráce			podporené partnerské projekty	3	V štádiu úvah	-	2015-2020	3,00 €	Zámer je v súčasnosti len v polohe úvah	-	A	N/A
9	Neinvestičný		Podpora individuálnej bytovej výstavby	Sociálna infraštruktúra	Bývanie	pripravená plocha pozemkov / ha	0,5	V štádiu úvah	-	2018	4,00 €	Zámer je v súčasnosti len v polohe úvah	-	N	N/A
10	Investičný	2420 - Ostatné inžinierske stavby, i.n.	Revitalizácia centra obce	Sociálna infraštruktúra	Verejné priestranstvá	revitalizovaná plocha / ha	1	V štádiu úvah	-	2020	100,00 €	Zámer je v súčasnosti len v polohe úvah	-	N	N/A

11	Investičný	2412 - Ostatné športové a rekreačné stavby	Výbudovanie oddychovej zóny pri hrade	Cestovný ruch	Kultúrne a historické pamiatky	vybud. oddychová zóna / počet	1	V štádiu úvah	-	2019	15,00 €	Realizácia je závislá od získania finančných prostriedkov	-	N	A
12	Investičný	2224 - Miestne elektrické a telekomunikačné rozvody a vedenia	Rozšírenie kamerového systému	Sociálna infraštruktúra	Bezpečnosť	osadené kamery / počet	7	Zámer je pokračovaním už realizovaného projektu	-	2018	11,00 €	Realizácia je závislá od získania finančných prostriedkov	-	N	N/A
13	Investičný	1272 - Budovy a miesta na vykonávanie náboženských aktivít	Výstavba Domu smútku a úprava cintorína	Sociálna infraštruktúra	Občianska vybavenosť	vybud. dom smútku / počet	1	V štádiu úvah	-	2019	75,00 €	Realizácia je závislá od získania finančných prostriedkov	-	A	N/A
14	Investičný	1220 - Budovy pre administratívu	Rekonštrukcia budovy obecného úradu - exteriér	Sociálna infraštruktúra	Občianska vybavenosť	zrekonšt. objekty / počet	1	V štádiu úvah	-	2019	180,00 €	Realizácia je závislá od získania finančných prostriedkov	-	N	N/A
15	Investičný	1220 - Budovy pre administratívu	Rekonštrukcia budovy obecného úradu - interiér	Sociálna infraštruktúra	Občianska vybavenosť	zrekonšt. objekty / počet	1	V štádiu úvah	-	2020	40,00 €	Realizácia je závislá od získania finančných prostriedkov	-	N	N/A
16	Investičný	1274 - Ostatné budovy, i.n.	Zriadenie komunitného centra	Sociálna infraštruktúra	Sociálna vybavenosť	vybud. komunitné centrum / počet	1	V štádiu úvah	-	2017	120,00 €	Realizácia je závislá od získania finančných prostriedkov	-	N	A

17	Investičný	1264 - Nemocničné budovy a zdravotnícke zariadenia	Rekonštrukcia zdravotného strediska	Sociálna infraštruktúra	Občianska vybavenosť	zrekonštr. budovy / počet	1	V štádiu úvah	-	2020	70,00 €	Realizácia je závislá od získania finančných prostriedkov	-	N	N/A
18	Investičný	1274 - Ostatné budovy, i.n.	Rekonštrukcia hasičskej zbrojnice	Sociálna infraštruktúra	Bezpečnosť	zrekonštr. budovy / počet	1	V štádiu úvah	-	2018	30,00 €	Zámer je v súčasnosti len v polohe úvah	-	A	N/A
19	Investičný	2411 - Športové ihriská	Výstavba multifunkčného ihriska	Sociálna infraštruktúra	Šport, voľný čas	vybudované ihriská/počet	1	V štádiu úvah	-	2017	40,00 €	Realizácia je závislá od získania finančných prostriedkov	-	N	N/A
20	Investičný	2411 - Športové ihriská	Rozšírenie využitia ihriska v areáli ZŠ a úprava detského ihriska	Sociálna infraštruktúra	Šport, voľný čas	zrekonštr. ihriská/počet	2	Zámer je pokračovaním už realizovaného projektu	-	2016	25,00 €	Realizácia je závislá od získania finančných prostriedkov	-	N	N/A
21	Investičný	2411 - Športové ihriská	Rekonštrukcia futbalového ihriska a výstavba sociálnych zariadení	Sociálna infraštruktúra	Šport, voľný čas	zrekonštr. objekty / počet	1	V štádiu úvah	-	2020	35,00 €	Realizácia je závislá od získania finančných prostriedkov	-	N	N/A
22	Neinvestičný		Podpora kultúrnych a športových podujatí	Sociálna infraštruktúra		podporené podujatia za rok / počet	4	V štádiu úvah	-	2015-2020	4,80 €	Budeme realizovať aj bez prípadnej dotácie	-	A	N/A
23	Investičný		Podpora budovania súkromných kompostovísk	Technická infraštruktúra	Odpadové hospodárstvo	zakúpené kompostéry / počet	130	V štádiu úvah	-	2018	8,00 €	Realizácia je závislá od získania finančných prostriedkov	-	N	N/A

24	Investičný		Inštalácia odpadových košov na triedený odpad	Technická infraštruktúra	Odpadové hospodárstvo	zakúpené MOK / počet	30	V štádiu úvah	-	2016	10,00 €	Realizácia je závislá od získania finančných prostriedkov	-	N	N/A
25	Neinvestičný		Likvidácia čiernych skládok v katastri obce a zakúpenie fotopascí	Životné prostredie	Odstraňovanie environmentálnych záťaží	odstránené čierne skládky; zakúpené fotopasce / počet; počet	6;3	V štádiu úvah	-	2017	3,00 €	Realizácia je závislá od získania finančných prostriedkov	-	N	N/A

Zdroj: MDVRR 2015, Obecný úrad, vlastné spracovanie

D-Realizačná časť

Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja

Realizačná časť je zameraná na popis postupov inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia realizácie programu rozvoja obce, systém monitorovania a hodnotenia plnenia programu rozvoja obce na základe stanovenia merateľných ukazovateľov a vecný a časový harmonogram realizácie programu rozvoja obce formou akčných plánov. Realizačná časť obsahuje:

- akčný plán,
- popis úloh jednotlivých partnerov pri realizácii PHSR,
- popis postupov inštitucionálneho a organizačného zabezpečenia,
- stručný popis komunikačnej stratégie PHSR k jednotlivým cieľovým skupinám,
- popis systému monitorovania a hodnotenia plnenia PHSR.

Akčný plán obce

Akčný plán predstavuje konkrétny harmonogram činností/projektov/aktivít súvisiacich s rozvojom obce v nadväznosti na prioritné oblasti sociálno-ekonomického rozvoja. Tento plán vychádza zo stratégie, je jej logickou súčasťou a realizuje sa prostredníctvom konkrétnych projektov a aktivít. Obsahuje predpokladané termíny plnenia jednotlivých úloh, zoznam inštitúcií zodpovedných za ich plnenie a predpokladané zdroje financovania.

Formulár 14 (R1): Akčný plán

Opatrenie, projekt/aktivita	Termín	Zodpovedný	Financovanie (tis. eur)
1.1 Podpora MSP, remeselníkov, poľnohospodárov a lesníkov			
<i>Aktivita: 1.1.1 Podpora rozvoja služieb a podnikateľských aktivít v obci</i>	od 2015 priebežne	obec	6,00
1.2 Skvalitnenie miestnej dopravnej infraštruktúry			
Projekt: 1.2.1 Rekonštrukcia miestnych komunikácií	2015-2016	obec	16,70
Projekt: 1.2.2 Výstavba parkovísk	2019	obec	50,00
1.3 Zlepšenie technickej vybavenosti obce			
Projekt: 1.3.1 Dobudovanie kanalizácie a rekonštrukcia ČOV	2017	obec	30,00
Projekt: 1.3.2 Rekonštrukcia rozhlasu	2019	obec	7,00
Projekt: 1.3.3 Rekonštrukcia verejného osvetlenia	2017	obec	90,00
Projekt: 1.3.4 Modernizácia káblovej televízie	2016	obec, Slovanet	5,00
1.4 Spolupráca s okolitými a partnerskými obcami			
<i>Aktivita: 1.4.1 Rozvoj partnerskej spolupráce</i>	od 2015 priebežne	obec	3,00
2.1 Tvorba podmienok pre bývanie			
Projekt: 2.1.1 Podpora individuálnej bytovej výstavby	2018	obec	4,00
2.2 Úprava verejných priestranstiev a zvyšovanie bezpečnosti obyvateľov			
Projekt: 2.2.1 Revitalizácia centra obce	2020	obec	100,00
Projekt: 2.2.2 Vybudovanie oddychovej zóny pri hrade	2019	obec	15,00
Projekt: 2.2.3 Rozšírenie kamerového systému	2018	obec	11,00
2.3 Zlepšenie kvality sociálnej infraštruktúry a verejných budov			
Projekt: 2.3.1 Výstavba Domu smútku a úprava cintorína	2019	obec	75,00
Projekt: 2.3.2 Rekonštrukcia budovy obecného úradu - exteriér	2019	obec	180,00

Projekt: 2.3.3 Rekonštrukcia budovy obecného úradu – interiér	2020	obec	40,00
Projekt: 2.3.4 Zriadenie komunitného centra	2017	obec	120,00
Projekt: 2.3.5 Rekonštrukcia zdravotného strediska	2020	obec	70,00
Projekt: 2.3.6 Rekonštrukcia hasičskej zbrojnice	2018	obec	30,00
2.4 Skvalitnenie ponuky športového využitia a trávenia voľného času			
Projekt: 2.4.1 Výstavba multifunkčného ihriska	2017	obec	40,00
Projekt: 2.4.2 Rozšírenie využitia ihriska v areáli ZŠ a úprava detského ihriska	2016	obec	25,00
Projekt: 2.4.3 Rekonštrukcia futbalového ihriska a výstavba sociálnych zariadení	2020	obec	35,00
2.5 Podpora spoločenského a kultúrneho života			
Aktivita: 2.5.1 Podpora kultúrnych a športových podujatí	od 2015 priebežne	obec	4,80
3.1 Podpora zhodnocovania odpadov			
Projekt: 3.1.1 Podpora budovania súkromných kompostovísk	2018	obec	8,00
Projekt: 3.1.2 Inštalácia odpadových košov na triedený odpad	2016	obec	10,00
3.2 Sanácia čiernych skládok			
Projekt: 3.2.1 Likvidácia čiernych skládok v katastri obce a zakúpenie fotopascí	2017	obec	3,00

Zdroj: Weisová, Bernátová 2012, vlastné spracovanie

Administratívne, organizačné a inštitucionálne zabezpečenie PHSR

Partnermi pri realizácii PHSR sú najmä obyvatelia obce. V úvodnej fáze prípravy dokumentu bol vypracovaný dotazník, ktorý bol samosprávou distribuovaný do domácností a ktorý bol taktiež zverejnený na web stránke obce ako online formulár. Obyvatelia boli aj takto prizvaní do procesu spracovania. Ku konzultácii jednotlivých častí strategického dokumentu boli prizvaní aj poslanci OcZ. Vypracovaním a schválením tohto programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja plní obec jeden zo základných princípov regionálnej politiky, ktorým je princíp programovania. Implementácia navrhovaných projektov a aktivít si bude vyžadovať konkrétnych ľudí, ktorí budú tieto projekty/aktivity uskutočňovať od začiatku do konca a ktorí za nich budú aj zodpovední. Vzhľadom na poddimenzovanosť samosprávy z aspektu ľudských zdrojov sa predpokladá, že niektoré projekty/aktivity bude potrebné realizovať v spolupráci s externými poradcami, odborníkmi.

Riadiacim orgánom PHSR na úrovni obce je **obecné zastupiteľstvo**. Výkonným orgánom PHSR na úrovni obce je jej **starosta**. Ten zodpovedá za systém riadenia PHSR, ako aj za systém čerpania získaných dotácií, použitia úverových zdrojov a v prípade získania pomoci zo štrukturálnych fondov aj za čerpanie tejto pomoci.

Administratívne zabezpečenie realizácie tohto programu je teda nevyhnutnou podmienkou jeho plnenia. Realizácia si však bude vyžadovať pravidelnú systematickú prácu. Z tohto dôvodu sa odporúča zriadiť pri obecnom zastupiteľstve komisiu strategického rozvoja. Táto komisia by vystupovala ako poradný orgán, ktorého úlohou by bolo vypracovať a posúdiť Správu o realizácii PHSR, stav finančného čerpania prostriedkov, podieľať sa na určovaní priorít realizácie PHSR a zúčastňovať sa dôležitých stretnutí, týkajúcich sa rozvoja obce. V prípade potreby by táto komisia mala za úlohu prehodnotiť plán na ďalšie obdobie, eventuálne doplniť úlohy a opatrenia, ktoré neboli uvedené v tomto programe a pod.

Samospráva tak bude raz ročne (do leta, do začiatku prípravy rozpočtu na ďalší rok) získavať a spracovávať pripomienky poslancov, zamestnancov OcÚ, partnerov a verejnosti. Spracovanie pripomienok bude trvať do stanoveného termínu (napr. do septembra príslušného roku), kedy bude

zastupiteľstvu predložené hodnotenie PHSR za predchádzajúci rok a aj jeho prípadná aktualizácia. Obecné zastupiteľstvo vo vzťahu k realizácii PHSR berie na vedomie návrh strategickú časť dokumentu, schvaľuje celý dokument PHSR a každoročne schvaľuje vyhodnotenie jeho plnenia. Úlohou obecného zastupiteľstva je taktiež schvaľovanie spolufinancovania pripravovaných projektov. Obecné zastupiteľstvo teda každoročne schvaľuje hodnotiace a monitorovacie správy a rozhoduje o prípadných zmenách a aktualizácii programu.

Stručný popis komunikačnej stratégie

Súčasťou každého z pripravovaných a realizovaných projektov PHSR budú, či už z dôvodu povinného informovania a publicity (najmä pri projektoch financovaných z európskych štrukturálnych fondov) alebo v rámci komunikácie medzi obcou a cieľovými skupinami pri príprave a realizácii projektov, rôzne formy komunikácie. V prípade realizácie projektov z EŠIF budú v záujme informovania verejnosti osadené informačné tabule, príp. budú organizované úvodné a záverečné konferencie, semináre, workshopy a pod.

V podmienkach obce prebieha komunikácia predovšetkým osobným stykom verejnosti a záujmových skupín s jej volenými orgánmi a zamestnancami. Významným komunikačným kanálom najmä pre mladšie a stredné vekové kategórie obyvateľstva je webová stránka obce. Staršie vekové kategórie uprednostňujú najmä obecný rozhlas a úradnú tabuľu. Ďalším nástrojom komunikácie budú pozvánky na priamu účasť verejnosti na zasadnutiach obecného zastupiteľstva. Prostredníctvom uvedených komunikačných kanálov bude až do ukončenia platnosti PHSR prebiehať neustála komunikácia s obyvateľmi týkajúca sa náležitostí a realizácie tohto Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja.

Systém monitorovania a hodnotenia

Cieľom systému monitorovania a hodnotenia je získavanie informácií o reálnom plnení PHSR a o jeho prípadnom negatívnom vývoji. Dôsledkom dobrého nastavenia systému monitorovania a hodnotenia bude prípadná zmena spôsobu realizácie, podľa potreby aj definovanie a prijatie nových opatrení.

Ako už bolo spomenuté vyššie, samospráva bude raz ročne (do leta, do začiatku prípravy rozpočtu na ďalší rok) získavať a spracovávať pripomienky poslancov, zamestnancov OcÚ, zainteresovaných partnerov a verejnosti. Spracovanie pripomienok bude trvať do stanoveného termínu (napr. do septembra príslušného roku), kedy bude zastupiteľstvu predložené hodnotenie PHSR za predchádzajúci rok a aj jeho prípadná aktualizácia.

Monitorovanie Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja sa teda bude vykonávať priebežne počas celého trvania PHSR až do ukončenia jeho platnosti. Tento proces bude vychádzať z údajov uvedených vo Formulári P2 – ukazovatele výstupu, výsledku a dopadu projektu. Výstupom monitorovania PHSR bude monitorovacia správa za príslušný rok schválená obecným zastupiteľstvom, ktorej súčasťou môže byť aj prípadná monitorovacia správa schválená riadiacim orgánom v rámci implementácie projektov z EŠIF. Za prípravu monitorovacej správy konkrétneho projektu bude zodpovedať jeho garant podľa povahy projektu. Za prípravu monitorovacej správy PHSR bude zodpovedať samospráva obce – či už prostredníctvom starostu obce, hlavného kontrolóra, poslancov, zriadenej komisie strategického rozvoja, zamestnancov obecného úradu, príp. inej poverenej osoby.

Formulár 15 (R5): Plán hodnotenia a monitorovania

Plán priebežných hodnotení PHSR na programové obdobie 2015 - 2020		
Typ hodnotenia	Vykonať prvýkrát	Dôvod vykonania/ periodicita
Strategické hodnotenie	najskôr v roku 2017	podľa rozhodnutia obce a vzniknutej spoločenskej potreby
Operatívne hodnotenie	v prípade potreby	kontrola súladu programu s reálnou situáciou

Tematické hodnotenie časti PHSR	2016	téma hodnotenia identifikovaná ako riziková časť vo výročnej monitorovacej správe za predchádzajúci kalendárny rok
Ad hoc mimoriadne hodnotenie	v prípade potreby	pri značnom odklone od stanovených cieľov; pri návrhu na revíziu PHSR
Ad hoc hodnotenie celého PHSR alebo jeho časti	2016-2020	na základe rozhodnutia starostky, kontrolného orgánu, podnetu poslancov, správy auditu a pod.

Zdroj: MDVRR 2015, vlastné spracovanie

E-Finančná časť

Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja

Finančná časť obsahuje finančné zabezpečenie jednotlivých opatrení a aktivít, inštitucionálnu a organizačnú stránku realizácie programu rozvoja obce. Táto časť obsahuje:

- indikatívny finančný plán na celú realizáciu PHSR,
- model viaczdrojového financovania jednotlivých opatrení, aktivít (projektov) za účasti sociálno-ekonomických partnerov v území v prepojení na programový rozpočet obce,
- hodnotiacu tabuľku pre výber projektov.

Indikatívny finančný plán

Výška potrebných finančných prostriedkov je v tomto PHSR uvedená pri jednotlivých projektoch a opatreniach. Uvedené sumy sú stanovené odhadom, keďže bez spracovania projektovej dokumentácie nie je možné ex-ante určiť konkrétnu (presnú) sumu, potrebnú na realizáciu projektu. Pri rozhodovaní o financovaní jednotlivých projektov sa bude prihliadať na ich dôležitosť a na ich prínos pre rozvoj obce. Niektoré projekty/aktivity sa budú môcť realizovať v rámci bežnej prevádzky samosprávy, iné si však budú vyžadovať náročnejšie zdroje z hľadiska finančného aj personálneho zabezpečenia.

Potenciálne zdroje, ktoré sa samospráva môže snažiť získať na realizáciu opatrení a aktivít uvedených v tomto PHSR, sú najmä:

- bankové úvery,
- štátne dotácie z účelových fondov (napr. Environmentálny fond, ŠFRB),
- financovanie z národných projektov (napr. úrady práce, soc. vecí a rodiny - AOTP),
- rozpočet samosprávneho kraja,
- európske štrukturálne a investičné fondy,
- nadácie, neinvestičné fondy,
- účelové fondy zahraničných zastupiteľstiev v SR,
- Svetová banka,
- sponzorské dary podnikateľov, súkromných osôb, neziskového sektora a pod.,
- vlastné zdroje (rozpočet obce).

Celkovým prehľadom plánovaných finančných prostriedkov počas celej doby platnosti schváleného Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja je Indikatívny rozpočet – sumarizácia.

Formulár 16 (F1): Indikatívny rozpočet - sumarizácia

	rok						Spolu (tis. eur)
	2015	2016	2017	2018	2019	2020	
Hospodárska oblasť	1,50	23,20	121,50	1,50	58,50	1,50	207,70
Sociálna oblasť	0,80	25,80	160,80	45,80	270,80	245,80	749,80
Environmentálna oblasť	0,00	10,00	3,00	8,00	0,00	0,00	21,00
SPOLU (tis. eur)	2,30	59,00	285,30	55,30	329,30	247,30	978,50

Zdroj: MDVRR 2015, vlastné spracovanie

Model viaczdrojového financovania a finančný rámec

Financovanie jednotlivých projektov sa bude realizovať z viacerých zdrojov, pričom závisieť bude od aktuálnej finančnej situácie obce a aktuálnych potrieb. Financovanie sa tak bude opierať o zdroje obce, o národné zdroje, o zdroje z EŠIF, VÚC, o súkromné a ďalšie zdroje.

Intervenčná matica predstavuje odhad objemu potrebných zdrojov na realizáciu jednotlivých projektových zámerov. Finálna podoba a konkrétna výška investícií bude známa až po vypracovaní projektovej dokumentácie a vychádzať bude najmä z procesu verejného obstarávania.

Formulár 17 (F5): Model viaczdrojového financovania - intervenčná matica

Viaczdrojové financovanie (tis. eur)								
Opatrenie	Celkové náklady	Verejné zdroje					Súkromné zdroje	iné zdroje
		EÚ	Štát	VÚC	Obec	Spolu		
Opatrenie 1.1	6,00				6,00	6,00		
Opatrenie 1.2	66,70	57,50	5,00		4,20	66,70		
Opatrenie 1.3	132,00	31,45	3,70		96,85	132,00		
Opatrenie 1.4	3,00				3,00	3,00		
Opatrenie 2.1	4,00				4,00	4,00		
Opatrenie 2.2	126,00	107,10	12,60		6,30	126,00		
Opatrenie 2.3	515,00	335,75	153,50		25,75	515,00		
Opatrenie 2.4	100,00	63,75	7,50	12,50	16,25	100,00		
Opatrenie 2.5	4,80				4,80	4,80		
Opatrenie 3.1	18,00		17,10		0,9	18,00		
Opatrenie 3.2	3,00		2,85		0,15	3,00		
SPOLU	978,50	595,55	202,25	12,50	168,20	978,50		

Zdroj: MDVRR 2015, vlastné spracovanie

Finančný rámec na realizáciu PHSR pre potreby súhrnného prehľadu plánovaných projektov a aktivít je formulárom s podrobnou štruktúrou plánovaných finančných prostriedkov na opatrenia, projekty a aktivity PHSR na celé jeho obdobie. Obsahuje podrobné členenie predpokladaných finančných zdrojov, potrebných na realizáciu jednotlivých projektov.

Formulár 18 (F2): Finančný rámec pre realizáciu PHSR

Číslo opatrenia	Kód a názov projektu/aktivity	Klasifikácia stavieb - trieda	Hlavný ukazovateľ - výsledku, dopadu	Termín začatia a ukončenia realizácie projektu / aktivity	RN Spolu (tis. eur)	Verejné zdroje celkom	Verejné zdroje		Súkromné zdroje	Úverové zdroje	EIB príspevok (informatívne)	Iné zdroje						
				rok			a=b+e+f+g+h	b=c+d					Národné celkom	EÚ (EŠIF) celkom	e	f	g	h
								c					d					
I. Hospodárska politika					207,70 €	117,70 €	28,75 €	88,95 €	0,00 €	90,00 €	0,00 €	0,00 €						
Opat. 1.1	1.1.1 Podpora rozvoja služieb a podnikateľských aktivít v obci		2 podporení podnikatelia	2015-2020	6,00 €	6,00 €	6,00 €											
Opat. 1.2	1.2.1 Rekonštrukcia miestnych komunikácií	2112 - Miestne komunikácie	470 m ² zrekonštr. komunikácií	2015-2016	16,70 €	16,70 €	1,70 €	15,00 €										
	1.2.2 Výstavba parkovísk	2112 - Miestne komunikácie	24 parkovacích miest	2019	50,00 €	50,00 €	7,50 €	42,50 €										
Opat. 1.3	1.3.1 Dobudovanie kanalizácie a rekonštrukcia ČOV	2223 - Miestne kanalizácie	870 obyvateľov pripojených na ČOV	2017	30,00 €	30,00 €	4,50 €	25,50 €										
	1.3.2 Rekonštrukcia rozhlasu	2224 - Miestne elektrické a telekomunikačné rozvody a vedenia	30 zrekonštr. bodov rozhlasu	2019	7,00 €	7,00 €	1,05 €	5,95 €										
	1.3.3 Rekonštrukcia verejného osvetlenia	2224 - Miestne elektrické a telekomunikačné rozvody a vedenia	50 zrekonštr. svetelných bodov	2017	90,00 €	0,00 €				90,00 €								
	1.3.4 Modernizácia káblovej televízie	2224 - Miestne elektrické a telekomunikačné rozvody a vedenia	120 domov pripojených na káblovú TV	2016	5,00 €	5,00 €	5,00 €											
Opat. 1.4	1.4.1 Rozvoj partnerskej spolupráce		3 podporené partnerské projekty	2015-2020	3,00 €	3,00 €	3,00 €											

II. Sociálna politika					749,80 €	737,30 €	264,70 €	472,60 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €	12,50 €
Opat. 2.1	2.1.1 Podpora individuálnej bytovej výstavby	2420 - Ostatné inžinierske stavby, i.n.	0,5 ha pripravenej plochy pre výstavbu RD	2018	4,00 €	4,00 €	4,00 €					
Opat. 2.2	2.2.1 Revitalizácia centra obce	2412 - Ostatné športové a rekreačné stavby	revitalizované verejné priestranstvá	2020	100,00 €	100,00 €	15,00 €	85,00 €				
	2.2.2 Vybudovanie oddychovej zóny pri hrade	2412 - Ostatné športové a rekreačné stavby	vybudovaná oddychová zóna	2019	15,00 €	15,00 €	2,25 €	12,75 €				
	2.2.3 Rozšírenie kamerového systému obce		7 nových osadených kamier	2018	11,00 €	11,00 €	1,65 €	9,35 €				
Opat. 2.3	2.3.1 Výstavba Domu smútku a úprava cintorína	1272 - Budovy a miesta na vykonávanie náboženských aktivít	postavená budova občianskej vybavenosti	2019	75,00 €	75,00 €	11,25 €	63,75 €				
	2.3.2 Rekonštrukcia budovy obecného úradu - exteriér	1220 - Budovy pre administratívu	zrekonštr. exteriér OcÚ	2019	180,00 €	180,00 €	27,00 €	153,00 €				
	2.3.3 Rekonštrukcia budovy obecného úradu – interiér	1220 - Budovy pre administratívu	zrekonštr. vnútorné priestory OcÚ	2020	40,00 €	40,00 €	6,00 €	34,00 €				
	2.3.4 Zriadenie komunitného centra	1274 - Ostatné budovy, i.n.	vybud. komunitné centrum	2017	120,00 €	120,00 €	120,00 €					
	2.3.5 Rekonštrukcia zdravotného strediska	1264 - Nemocničné budovy a zdravotnícke zariadenia	zrekonštr. budova zdrav. strediska	2020	70,00 €	70,00 €	10,50 €	59,50 €				
	2.3.6 Rekonštrukcia hasičskej zbrojnice	1274 - Ostatné budovy, i.n.	zrekonštr. budova hasič. zbrojnice	2018	30,00 €	30,00 €	4,50 €	25,50 €				
Opat. 2.4	2.4.1 Výstavba multifunkčného ihriska	2411 - Športové ihriská	vybudované multifunkčné ihrisko	2017	40,00 €	40,00 €	40,00 €					

	2.4.2 Rozšírenie využitia ihriska v areáli ZŠ a úprava detského ihriska	2411 - Športové ihriská	zrekonštr. detské a športové ihrisko	2016	25,00 €	12,50 €	12,50 €					12,50 €
	2.4.3 Rekonštrukcia futbalového ihriska a výstavba sociálnych zariadení	2411 - Športové ihriská	zrekonštr. areál futb. ihriska	2020	35,00 €	35,00 €	5,25 €	29,75 €				
Opat. 2.5	2.5.1 Podpora kultúrnych a športových podujatí		podporené miestne kultúrne a športové podujatia a telesá	2015-2020	4,80 €	4,80 €	4,80 €					
III. Environmentálna politika					21,00 €	21,00 €	21,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €	0,00 €
Opat. 3.1	3.1.1 Podpora budovania súkromných kompostovísk		nárast objemu zhodnocovaného BRKO	2018	8,00 €	8,00 €	8,00 €					
	3.1.2 Inštalácia odpadových košov na triedený odpad		nárast objemu zhodnocovaného triedeného odpadu	2016	10,00 €	10,00 €	10,00 €					
Opat. 3.2	3.2.1 Likvidácia čiernych skládok v katastri obce a zakúpenie fotopascí		zlikvidovaných 6 čiernych skládok	2017	3,00 €	3,00 €	3,00 €					
Celkom					978,50 €	876,00 €	314,45 €	561,55 €	0,00 €	90,00 €	0,00 €	12,50 €

Zdroj: MDVRR 2015, Obecný úrad, vlastné spracovanie

System hodnotenia a zaradovania projektov do financovania

Dôležitým momentom v procese realizácie PHSR bude schvaľovanie financovania jednotlivých projektových zámerov obecným zastupiteľstvom. Pri výbere projektov bude preto nutné prihliadať na ich dôležitosť a význam či už z legislatívneho hľadiska alebo vo vzťahu k rozvoju obce.

Nasledujúca hodnotiacia tabuľka pre výber projektov je upravená pre potreby obce. Najvyššiu prioritu (úroveň dôležitosti) majú projekty, ktorých realizácia vyplýva priamo z legislatívy a projekty, ktoré budú riešiť výrazne naliehavú havarijnú alebo mimoriadnu situáciu. Kategória s vysokou prioritou zahŕňa projekty s oporou vo VZN obce, projekty Miestnej akčnej skupiny, oblastnej organizácie cestovného ruchu, projekty s vydaným právoplatným stavebným povolením (príp. aj projekty s ukončeným procesom verejného obstarávania) a projekty, na ktoré sa dajú získať zdroje z EŠIF a/alebo ich realizácia je zároveň nutná pre rozvoj obce. Kategória so strednou úrovňou dôležitosti obsahuje tie projekty, ktoré majú možnosť byť spolufinancované z európskych štrukturálnych a investičných fondov a/alebo ich realizácia je zároveň vhodná pre rozvoj obce. Kategóriu 4 a 5 predstavujú projekty nachádzajúce sa vo fáze úvah (bez spracovania prvotných analýz, projektovej dokumentácie, stavebného povolenia a pod.).

Formulár 19 (F3): Hodnotiacia tabuľka pre výber projektov

Kategória	Úroveň dôležitosti	Hodnotiace kritérium (podmienky pre zaradenie do úrovne dôležitosti)	Projekt/Aktivita
1	Najvyššia	a) projekty vyplývajúce zo zákona alebo legislatívy EÚ b) projekty riešiace havarijnú alebo mimoriadnu situáciu	
2	Vysoká	a) projekty s oporou vo VZN obce b) projekty s právoplatným stavebným povolením c) projekty MAS d) projekty OOCR e) projekty miestnych rozvojových organizácií f) projekty s vysokou podporou obyvateľov g) projekty s potenciálom spolufinancovania z EŠIF a z iných zdrojov a/alebo projekty, ktorých realizácia je pre rozvoj obce nutná	1.2.1; 1.3.1; 2.2.1; 2.3.1; 2.4.2; 3.1.2
3	Stredná	projekty s potenciálom spolufinancovania z EŠIF a z iných zdrojov a/alebo projekty, ktorých realizácia je pre rozvoj obce vhodná	1.1.1; 1.2.2; 1.3.2; 1.3.3; 1.3.4; 2.1.1; 2.2.3; 2.3.2; 2.3.3; 2.4.1; 2.5.1; 3.1.1; 3.2.1
4	Nízka	projekty v štádiu zámerov / úvah	1.4.1; 2.2.2; 2.3.4; 2.3.5; 2.3.6
5	Najnižšia	ostatné	2.4.3

Zdroj: MDVRR 2015, vlastné spracovanie

Záver

Formulár 20 (Z1): Schválenie PHSR

Schválenie PHSR	
Dokument	<p>Názov: Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Holumnica na roky 2015 – 2020</p> <p>Štruktúra dokumentu: dokument je štruktúrovaný podľa zákona č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja a podľa Metodiky na vypracovanie Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce/obcí/VÚC, vydanéj Ministerstvom dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja, verzia 2.0, február 2015.</p>
Spracovanie	<p>Forma a obdobie spracovania: spracovanie PHSR vykonala obec v partnerstve s externým odborníkom, ktorý koordinoval proces tvorby dokumentu a zabezpečoval dodržiavanie metodických postupov. Dokument bol spracovaný v mesiacoch jún – november 2015.</p> <p>Riadiaci tím: riadiaci tím pozostával z 3 členov a v procese spracovania mal 4 pracovné zasadania.</p> <p>Pracovné skupiny: pracovná skupina hospodárska mala 3 členov (počet pracovných zasadaní 1), pracovná skupina sociálna 3 členov (1 zasadanie) a pracovná skupina environmentálna 3 členov (1 zasadanie).</p> <p>Autor dokumentu: RNDr. Radomír Babiak, PhD.</p> <p>Účasť verejnosti a komunikácia s ňou: verejnosť bola vyzývaná participovať na procese spracovania PHSR prostredníctvom web stránky obce a osobným podaním, jej názory boli zozbierané formou dotazníkového prieskumu.</p> <p>Náklady na spracovanie: 750,- eur</p>
Prerokovanie	Prerokovanie v orgánoch samosprávy dňa:
Schválenie	Návrh na uznesenie zastupiteľstva: „Obecné zastupiteľstvo schvaľuje Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Holumnica na roky 2015 – 2020“.

Zdroj: Weisová, Bernátová 2012, vlastné spracovanie

Prílohy

Zoznam členov riadiaceho tímu a pracovných skupín, zapojených do spracovania PHSR

Riadiaci tím		Pracovná skupina – Sociálna	
Jana Tureková	koordinátor	Zuzana Balážová	člen
Peter Knapik	člen	Miroslav Gábor	člen
RNDr. Radomír Babiak, PhD.	člen	RNDr. Radomír Babiak, PhD.	člen
Pracovná skupina - Hospodárska		Pracovná skupina – Environmentálna	
Ing. Valéria Hudáková	člen	Jozef Klimek	člen
Mária Regecová	člen	Helena Oračková	člen
RNDr. Radomír Babiak, PhD.	člen	RNDr. Radomír Babiak, PhD.	člen

Zoznam informačných zdrojov použitých v PHSR

- Babiak, R. (2012): *Prihraničný región a jeho možnosti rozvoja: Empirický príklad Zamaguria*. [Rigorózna práca]. Prešov: Prešovská univerzita, 2012
- Bazálne environmentálne informácie o sídlach Slovenska (www.beiss.sk)
- Halás, M. (2008): Priestorová polarizácia spoločnosti s detailným pohľadom na periférne regióny Slovenska. *Sociologický časopis/Czech Sociological Review*, 2008, Vol. 44, No. 2
- Heraldický register Slovenskej republiky.
- Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001
- Korec, P. (2005): *Regionálny rozvoj Slovenska v rokoch 1989-2004*. Bratislava: Geografika, 2005. ISBN 80-969338-0-9, 227 s.
- Kropilák, M., ed. (1977): *Vlastivedný slovník obcí*. Bratislava: Veda, 1977
- MDVRR (2015): *Metodika na vypracovanie programu hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce/obcí/VÚC*. Bratislava: Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja, verzia 2.0, február 2015, 62 s.
- Mušinka, A., Škobla, D., Hurrle, J., Matlovičová, K., Kling, J. (2014): *Atlas rómskych komunit na Slovensku 2013*. Bratislava: UNDP, 2014. ISBN 978-80-89263-18-9, 120 s.
- Národná stratégia regionálneho rozvoja SR
- Obvodná poľovnícka komora, okresná organizácia Slovenského poľovníckeho zväzu v Kežmarku
- Operačné programy 2014-2020
- Partnerská dohoda 2014-2020
- PHSR Prešovského samosprávneho kraja 2008-2015
- Povodňová dokumentácia obce Holumnica
- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Holumnica na roky 2008-2015
- Program odpadového hospodárstva obce Holumnica na roky 2011-2015
- Program rozvoja vidieka 2014-2020
- Register pozemkových spoločenstiev
- Register účtovných závierok
- Ročné výkazy o komunálnom odpade z obce Holumnica 2011 až 2014
- Slivinský, J., Slivinská, M. (2013): *Vojňany, Slovenská Ves a okolie. Turistický sprievodca*. Slovenská Ves: Tlačiareň svidnícka, 2013. ISBN 978-80-89392-78-0, 248 s.
- Stratégia Európa 2020
- Štatistický úrad Slovenskej republiky
- Šťastný, F. (2014): *Opustené kostoly Horného Spiša*. Kežmarok: ViViT, 2014. ISBN 978-80-89264-96-4, 184 s.
- Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny
- Územný plán veľkého územného celku Prešovského kraja – Zmeny a doplnky 2004
- Weisová, D., Bernátová, M. (2012): *Strategické plánovanie samosprávy*. Žilina: Municipalia, 2012.

Zákon č. 389/1990 Zb. o obecnom zriadení
 Zákon č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti
 Zákon č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy
 Zákon č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja
 Záverečný účet obce Holumnica za rok 2014

Internetové zdroje:

census2011.statistics.sk	www.minv.sk
datacube.statistics.sk	www.obecholumnica.sk
datacube.statistics.sk/SODB/	www.orsr.sk
http://cp.atlas.sk	www.pamiatky.sk
http://opk-oko-kezmarok.sk	www.protipoziarne.sk
http://uzemia.enviroportal.sk	www.registeruz.sk
statdat.statistics.sk	www7.statistics.sk
www.beiss.sk	www.vs.sk/heraldreg
www.cdb.sk	www.zrsr.sk
www.maps.google.com	

Zoznam skratiek použitých v PHSR

AOTP	Aktívne opatrenia trhu práce	OcÚ	Obecný úrad
BRKO	Biologicky rozložiteľný komunálny odpad	o. i.	Okrem iného
CDB	Cestná databanka	OOCR	Oblasťná organizácia cestovného ruchu
CLLD	Community-led Local Development (Miestny rozvoj vedený komunitou)	PA	Povodňová aktivita
CR	Cestovný ruch	POH	Program odpadového hospodárstva
ČOV	Čistička odpadových vôd	PPA	Pôdohospodárska platobná agentúra
DHZ	Dobrovoľný hasičský zbor	PPF	Poľnohospodársky pôdny fond
EAO	Ekonomicky aktívni obyvatelia	PVPS, a.s.	Podtatranská vodárenská a prevádzková spoločnosť, a.s.
EIB	Európska investičná banka	SVP, š.p.	Slovenský vodohospodársky podnik, š.p.
EŠIF	Európske štrukturálne a investičné fondy	ŠFRB	Štátny fond rozvoja bývania
ha	Hektár	ŠÚ SR	Štatistický úrad Slovenskej republiky
KURS	Koncepcia územného rozvoja Slovenska 2001	ÚPSVaR	Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny
KZAM	Klasifikácia zamestnaní	TTP	Trvalé trávne porasty
MAS	Miestna akčná skupina	UoZ	Uchádzač o zamestnanie
MOK	Maloobjemový kontajner	VÚC	Vyšší územný celok
NPR	Národná prírodná rezervácia		

Akčný plán na daný rozpočtový rok s výhľadom na 2 roky

Obec si v tomto PHSR naplánovala realizovať viacero projektov/aktivít. Niektoré z naplánovaných projektov/aktivít sú pomerne jednoduché, nevyžadujú si veľké finančné, materiálne, príp. personálne úsilie. Na druhej strane, iné projekty si zo svojej povahy budú vyžadovať množstvo úsilia, času, schopností a financií. Akčný plán na daný rozpočtový rok predstavuje zhrnutie projektových zámerov obce, ktoré sa plánujú realizovať v roku 2015 a výhľadovo aj v rokoch 2016 a 2017. Zložitejšie projekty/aktivity sú v tomto Akčnom pláne rozpracované formou Formuláru na prípravu projektov.

2015

- **1.1.1 Podpora rozvoja služieb a podnikateľských aktivít v obci**
 Cieľ projektu/aktivity: Podporovať miestnych podnikateľov
 Termín realizácie: od 2015 každoročne
 Predpokladané náklady: 6 000,- eur

- **1.4.1 Rozvoj partnerskej spolupráce**
 Cieľ projektu/aktivity: Rozvíjať partnerskú spoluprácu, vrátane cezhraničnej spolupráce
 Termín realizácie: od 2015 každoročne
 Predpokladané náklady: 500,- eur ročne

- **2.5.1 Podpora kultúrnych a športových podujatí**
 Cieľ projektu/aktivity: Podporovať kultúrny a športový život v obci
 Termín realizácie: od 2015 každoročne
 Predpokladané náklady: 800,- eur ročne

Formulár P4 – Formulár na prípravu projektov	
Názov projektu	1.2.1 Rekonštrukcia miestnych komunikácií
Cieľ projektu	Zrekonštruovať povrch vybraných obecných ciest
Termín	2015 – 2016
Garant	Obec Holumnica
Spolupráca (partneri)	-
Predpokladané náklady	16 700,- eur
Zdroje financovania	Kombinácia súkromných a verejných zdrojov
Výstupy	470 m ² nového asfaltovaného povrchu miestnych komunikácií
Užívatelia	Všetci obyvatelia obce
Indikátory monitoringu	Kvalitné miestne komunikácie

2016

- **1.3.4 Modernizácia káblovej televízie**
 Cieľ projektu/aktivity: Zvýšiť spokojnosť obyvateľov s poskytovaním káblovej televízie modernizáciou hardvérovej a softvérovej technológie
 Termín realizácie: 2016
 Predpokladané náklady: 5 000,- eur

- **2.4.2 Rozšírenie využitia ihriska v areáli ZŠ a úprava detského ihriska**
 Cieľ projektu/aktivity: Rozšíriť možnosti využitia existujúceho ihriska a zrekonštruovať detské preliezky v areáli ZŠ
 Termín realizácie: 2016
 Predpokladané náklady: 25 000,- eur

- **3.1.2 Inštalácia odpadových košov na triedený odpad**
 Cieľ projektu/aktivity: Zvýšiť podiel triedeného odpadu v obci
 Termín realizácie: 2016
 Predpokladané náklady: 10 000,- eur

2017

- 3.2.1 Likvidácia čiernych skládok v katastri obce a zakúpenie fotopascí**

Cieľ projektu/aktivity: Chrániť ŽP a znížiť tvorbu čiernych skládok v obci
 Termín realizácie: 2017
 Predpokladané náklady: 3 000,- eur

Formulár P4 – Formulár na prípravu projektov	
Názov projektu	1.3.1 Dobudovanie kanalizácie a rekonštrukcia ČOV
Cieľ projektu	Dobudovať chýbajúce prepojenie na hlavnú vetvu kanalizácie modernizovať technologické vybavenie ČOV
Termín	2017
Garant	Obec Holumnica
Spolupráca (partneri)	-
Predpokladané náklady	30 000,- eur
Zdroje financovania	Obecný rozpočet, Program rozvoja vidieka 2014 – 2020, Environmentálny fond
Výstupy	Všetci obyvatelia obce pripojení na modernú ČOV
Užívatelia	Všetci obyvatelia obce
Indikátory monitoringu	Chránené ŽP, obyvatelia obce pripojení na verejnú kanalizáciu, znížené náklady obce na prevádzku

Formulár P4 – Formulár na prípravu projektov	
Názov projektu	1.3.3 Rekonštrukcia verejného osvetlenia
Cieľ projektu	Znížiť náklady obce na verejné osvetlenie
Termín	2017
Garant	Obec Holumnica
Spolupráca (partneri)	-
Predpokladané náklady	90 000,- eur
Zdroje financovania	Obecný rozpočet, úverové zdroje
Výstupy	Moderné verejné osvetlenie s energeticky úspornými svetelnými bodmi
Užívatelia	Všetci obyvatelia obce
Indikátory monitoringu	Znížené ročné náklady na prevádzku osvetlenia

Formulár P4 – Formulár na prípravu projektov	
Názov projektu	2.3.4 Zriadenie komunitného centra
Cieľ projektu	Vybudovať zariadenie podporujúce integráciu marginalizovaných rómskych komunit do spoločnosti
Termín	2017
Garant	Obec Holumnica
Spolupráca (partneri)	-
Predpokladané náklady	120 000,- eur
Zdroje financovania	Obecný rozpočet, Program rozvoja vidieka 2014 – 2020, Úrad splnomocnenca vlády pre rómske komunity
Výstupy	Vybudované komunitné centrum
Užívatelia	Marginalizované rómske komunity, ostatní obyvatelia obce
Indikátory monitoringu	Zlepšená integrácia Rómov do majoritnej spoločnosti

Formulár P4 – Formulár na prípravu projektov	
Názov projektu	2.4.1 Výstavba multifunkčného ihriska
Cieľ projektu	Skvalitniť ponuku športových aktivít pre obyvateľov obce
Termín	2017
Garant	Obec Holumnica
Spolupráca (partneri)	-
Predpokladané náklady	40 000,- eur
Zdroje financovania	Obecný rozpočet, Úrad vlády SR
Výstupy	Vybudované multifunkčné ihrisko
Užívatelia	Všetci obyvatelia obce
Indikátory monitoringu	Obyvatelia realizujúci športové aktivity na ihrisku

Zoznam tabuliek, grafov, obrázkov a formulárov

Tabuľka 1: Zoznam analyzovaných koncepcných dokumentov	11
Tabuľka 2: Zoznam použitých kvalitatívnych a kvantitatívnych dát.....	11
Tabuľka 3: Frekvencia zberu komunálneho odpadu pre domácnosti	14
Tabuľka 4: Základné charakteristiky stavu a pohybu obyvateľstva.....	15
Tabuľka 5: Vybrané parametre vekovej štruktúry obyvateľstva obce Holumnica	19
Tabuľka 6: Obyvateľstvo podľa ekonomickej aktivity	20
Tabuľka 7: Ekonomicky aktívne obyvateľstvo podľa dochádzky do zamestnania a odvetvia ekonomickej činnosti.....	21
Tabuľka 8: Priemerná nominálna mesačná mzda zamestnanca (eur)	22
Tabuľka 9: Obyvateľstvo podľa počítačových znalostí	22
Tabuľka 10: Vývoj nezamestnanosti v obci	23
Tabuľka 11: Štruktúra UoZ podľa veku k 31.3.2015	23
Tabuľka 12: Štruktúra UoZ podľa KZAM k 31.3.2015	24
Tabuľka 13: Byty podľa formy vlastníctva a systému dodávky vody.....	25
Tabuľka 14: Byty podľa obytných miestností	25
Tabuľka 15: Byty podľa obdobia výstavby.....	25
Tabuľka 16: Vybavenie technickou infraštruktúrou.....	26
Tabuľka 17: Základné parametre zdravotníckej a sociálnej infraštruktúry (2015)	26
Tabuľka 18: Školské zariadenia v obci	27
Tabuľka 19: Infraštruktúra kultúry a športu	27
Tabuľka 20: Spádovosť obce k vybraným poskytovateľom administratívno-správnych služieb.....	28
Tabuľka 21: Subjekty podľa právnej formy v obci Holumnica.....	28
Tabuľka 22: Štruktúra pôdneho fondu (k 31.12.2014; v ha)	29
Tabuľka 24: Bilancia aktív a pasív k 31.12.2014 (eur)	32
Graf 1: Množstvo vyprodukovaných komunálnych odpadov v obci Holumnica	14
Graf 2: Vývoj počtu obyvateľov v obci Holumnica	16
Graf 3: Prirodzený pohyb obyvateľstva v rokoch 2005-2014.....	17
Graf 4: Migračný pohyb obyvateľstva v rokoch 2005-2014	17
Graf 5: Celkový pohyb obyvateľstva v rokoch 2005 až 2014.....	18
Graf 6: Veková štruktúra obyvateľstva v roku 2011.....	19
Graf 7: Štruktúra obyvateľstva podľa najvyššieho ukončeného vzdelania	20
Graf 8: Štruktúra UoZ podľa vzdelania k 31.3.2015	23

Graf 9: Štruktúra UoZ podľa doby evidencie k 31.3.2015	24
Graf 10: Prioritné oblasti rozvoja podľa odpovedí respondentov	35
Formulár 1 (Ú1): Zámer spracovania PHSR	6
Formulár 2 (Ú2): Harmonogram spracovania PHSR.....	8
Formulár 3 (Ú3): Metódy zapojenia verejnosti do spracovania PHSR	8
Formulár 4 (Ú8): Štruktúra dokumentu	8
Formulár 5 (A3): Plánovací formulár prieskumu	33
Formulár 6 (Ú6): Ex - post hodnotenie predchádzajúceho PHSR.....	36
Formulár 7 (A7): Ex - ante hodnotenie stavu projektovej pripravenosti investícií	38
Formulár 8 (A8): STEEP analýza.....	44
Formulár 9 (A10): SWOT analýza.....	45
Formulár 10 (S1): Hierarchia rozvojových cieľov.....	50
Formulár 11 (P1): Prehľad opatrení, projektov a aktivít podľa oblastí	52
Formulár 12 (P2): Zoznam ukazovateľov cieľov/prioritných oblastí PHSR.....	56
Formulár 13 (P3): Súhrnný prehľad projektových zámerov obce	58
Formulár 14 (R1): Akčný plán	64
Formulár 15 (R5): Plán hodnotenia a monitorovania	66
Formulár 16 (F1): Indikatívny rozpočet - sumarizácia	69
Formulár 17 (F5): Model viaczdrojového financovania - intervenčná matica	70
Formulár 18 (F2): Finančný rámec pre realizáciu PHSR.....	71
Formulár 19 (F3): Hodnotiaci tabuľka pre výber projektov	74
Formulár 20 (Z1): Schválenie PHSR	75